

Universitätsbibliothek Paderborn

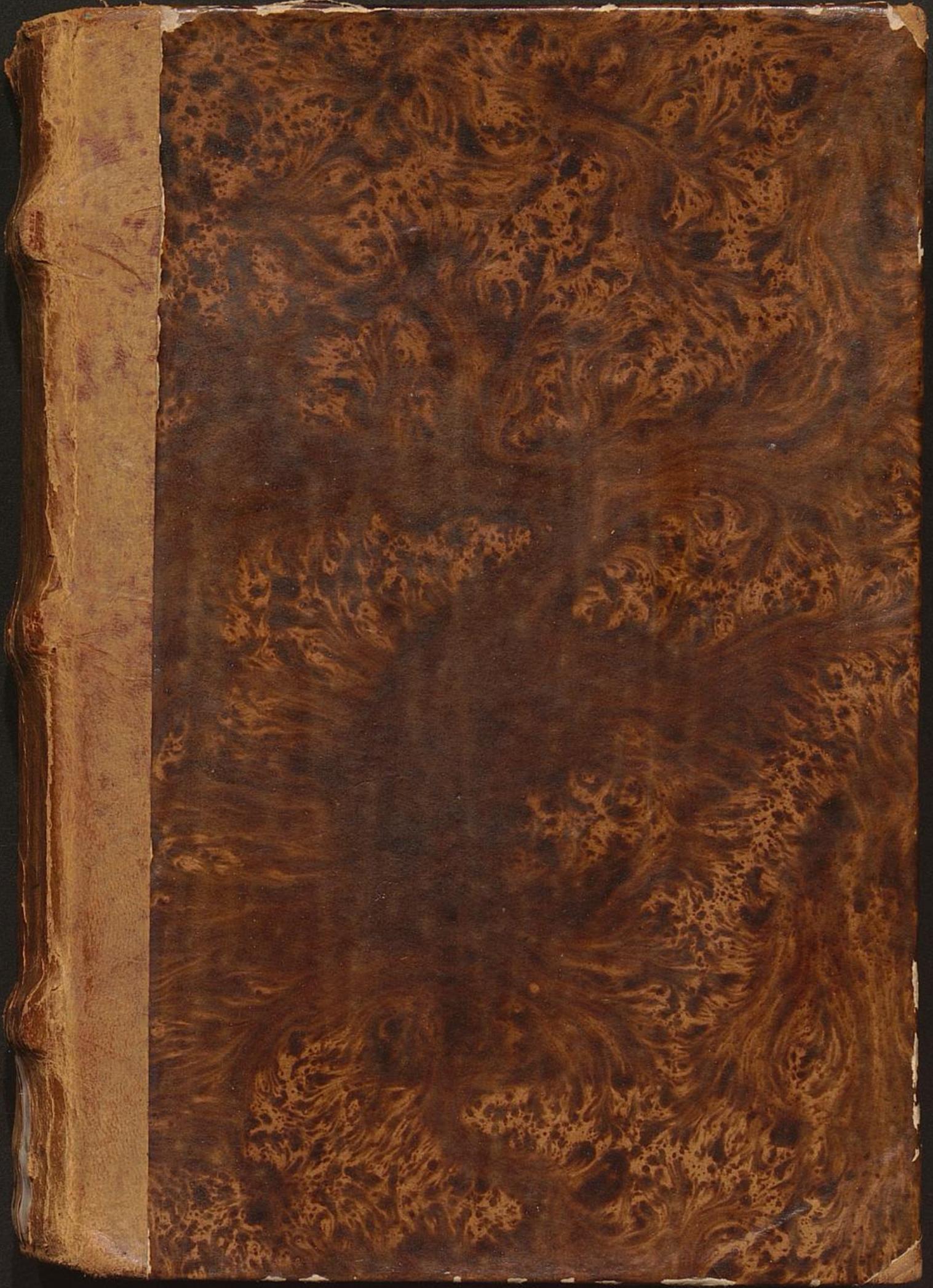
**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Th. 5974.

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEOSTR. 21
PADERBORN

Directorium cō-
 cubinariorū saluberrimū quo
 quedā stupēda et quasi iaudita
 pericula q̄aperissime resolūtur nedū clericis aut etiā laicis hoc
 crimine pollutis necessariū. sed ⁊ omni populo presertim erga sa-
 cerdotes ꝛcubenarios q̄utilissimū. ob infinitos laqueos quibꝫ saꝫ
 ipsi q̄ indoctū vulgus ꝛpter ipsos irretitūtur

Therentius
 Veritas odium parit
 Esdras
 Sed iusto subiudice vincit

Directorium

Foliū Prīmū

Q^{uia} multorum ludib

rio fit qui ineptias p̄sertim carnaliū illo-
rum nititur discutere quibz frons meretri-
cis facta q̄ nolūt erubescere. Idcirco ad pre-
sens in discutiendo concubinariorū pericula
non p̄ p̄phana. nec p̄ inanes fabulas. s̄ ex
solido doctorū fundamento ac scripturarū
erit p̄cessus. vt ⁊ obstruat os loquētū ini-

qua. ⁊ ne videātur fantasie aut quorūdā somnia quēadmodū car-
nales interpretari h̄mōi solent ⁊ abominari. In p̄mis igit̄ p̄pter con-
cubinariorū ipsos tā laicos q̄ clericos ⁊ eorū ignaros confessores talis
mouet q̄stio. Ubi ⁊ p̄ que p̄t ostendi q̄ nullus concubinariorū debeat
absolui. imo nec a sede ap̄lica. q̄uis vt fideles ceteri deuote videat̄
p̄fiteri. Ad huius q̄dē q̄stionis determinatōem q̄ de concubina sicut
de concubinarijs extat̄ intelligēda p̄ certas respōdet̄ conclusiones. q̄bz de-
terminatis sequūtur pericula varia vna cū certis q̄stionibus ipis con-
cubinarijs ⁊ nonnullis etiā alijs diligēt̄ auscultanda

Conclusio Prima. Concubinariorū occultus quicūq̄

siue laicus siue clericus q̄n̄ est periculū de re-
cidiuo in fornicatōem. licet interdū ad tempus abstineat non p̄t nec
debet absolui a peccatis nisi concubinā ab̄nciat. Hanc conclusionem
ponit Angelus in summa. titulo Concubinatus. Et p̄bat eandem
q̄ talis nō est rite p̄ritus. ⁊ ad hoc adducit̄ canō nē. xliij. q. ij. lega-
tur. vbi d̄r q̄ nec a christo nec ab apostolis veniā nisi se corrigētibz
fuisse concessam. ⁊ durantiū in errore nō esse concessam. Regula em̄ iu-
ris est q̄ peccati veniā nō datur nisi correcto. de reg. iu. li. vi. Pro-
batur etiā p̄ maximā illā theologiam a doctore Cancellario Ser-
son in suis regulis masticatā. videlz. Agere incertū ⁊ dimittere cer-
tum in materia morali. Vel sic. exponere se periculo peccati morta-
lis est peccatū mortale. Et hoc idem Scotus doctor subtilis af-
firmans in. iij. dist. xx. d̄r. Concedo q̄ qui scienter se exponit pericu-
lo salutis sue peccat mortali. Nec ille. Sed periculo recidui forni-
cationis se exponere est agere incertū ⁊ periculo mortalis peccati seu
salutis se exponere. ergo est peccatū mortale. Et p̄ sequēs concubinari-
us huic se exponens q̄uis occultus etiā q̄ntumcūq̄ peccat mortali
In tali ergo casu sequitur q̄ nō est absoluendus nec p̄t sacramenta-
liter absolui. Aduertendū t̄m̄ circa maiōrē. q̄ illa maxima intelli-
gitur s̄m̄ Cancellariū ibidem q̄n̄ illud vel tale est vehementer ⁊ p̄-
babiliter incertū eque sicut oppositum. vel magis tūc illud quod

foliū Secundū.

agitur nō carebit mortali culpa. aliter autē non optz. hec ille. Exem-
pli causa potest hic poni de concubinario occulto secum concubi-
nam habente quando ex conuersatione. etate. et qualitate eorum. et
alijs circumstantijs pensatur incontinentie vitium imminere. eque
aut magis q̄ castitatis virtus conseruetur inter illos. Tunc enim
concubinaris sicut et concubina mortaliter peccat exponens se pericu-
lo mortali peccati si concubinam non abiecerit. Secus de occulto
concubinario quādo nō imminet periculum recidui. vt dictum
est. etiam talis tunc potest absolui. Videant tamen tales huiusmo-
di infecti quibus ad tempus aliquod abstinerint ne nimium sibi confi-
dant neq; in huius periculi discussione conscientie sue habenas nimium
laxent. Etiam materia lubrica est que s̄m Gregoriū peccare solet
et rōnis iudiciū rectū impedire

Conclusio Secūda. Concubinaris notorius siue lai-
cus siue clericus quibus sepe abstineat a forni-
catione seu abstinere. p̄ponat nō potest a peccatis absolui. nec debet. nisi
concubinā abiciat. Hanc conclusionē ponit Angelus vbi supra. Et
p̄batur p̄mo propter scandalū actiuū mortale quod dicitur spūale homi-
cidium. ruinā enim in mortale peccatū proximo p̄ se sufficienter prestat.
Istud patz p̄ beatū Thomā scda scda. q. xliij. Aut enim talis notori-
us concubinaris est ita puerus q̄ intendat p̄ concubitū eius notoriū
occasionē ruine proximo p̄stare in peccatū. sic formaliter scandalizat.
et speciale peccatū scz scandalū committit. distinctū specie ab ipa fornicax-
tione. extra enim charitatem proximi agit. vt p̄z ex parte finis intenti. q̄
dat speciē in moralibz. finis enim huiusmodi dicitur scz ruinā in peccatū p̄stas-
re. est spūale nocumentū spūale. vnde sic opponitur directe correcti-
oni fraterne in qua intenditur ratōne charitatis. spūalis nocumen-
ti remotio. quādo ergo concubinaris hunc finem intendit. sequitur q̄
mortaliter scandalizando peccat. Aut secūdo nō intendit occasio-
nē ruine p̄ peccatū suū notoriū proximo p̄stare. prout communiter fie-
ri solet. Nihilominus quia peccatū suū mortale est notorium. ideo occa-
sionem ruine p̄ se in mortale peccatū proximo sufficienter p̄stat. et scan-
dalizat per se. licet materialiter et scandaluz per se actiuū committat. quod
nō occasio natiū dicitur. Et suo modo etiam possit dici per acci-
dens pro tanto quia est preter intentionem agentis. Horum fun-
damentalis declaratio patz p̄ beatū Thomā in quarto. dist. xxxvij
vbi dicitur. sicut quilibet actus virtutis huius ordinē ad finē charitatis etiā
si actu nō ordinetur ad illū finē. et sic habet aptitudinē vt imperetur
a charitate. Ita quodlibet peccatū quod est de se habet ordinē ad contra-
rium finem. etiam si ille finis nō intendatur ab agente. Hec ille

Foliū

¶ Sed queritur tūc. unde fornicatio et peccatū habet q̄ scandalum prestat. Rūdetur s̄m eūdem q̄ ex circūstantia adiūcta que d̄ corā alijs seu in manifesto peccare. Oportet eñ q̄ spūalis oter qui scan- dalū d̄ in via ambulāti obijciatur. qd̄ sit p̄ illam circūstantiā. scilz dum in notitiā eius venit. ¶ Et hic est cōsiderandū. Quis peccatū ab exteriori nō possit habere causam sufficientē. eo q̄ volūtarium. potest tamen habere causam per se ab exteriori inducentem. que p̄ se nata est inclinare ad peccatum. vt quis ducatur in peccatum p̄ dictum est iam in p̄mo membro quando scz quis intendit aliū p̄ peccatum suū ad peccatum inducere. Vel secūdo. et si non intendat eum tamen ex genere ip̄m factū est tale q̄ de sui rōne habet similitudinem peccati. talis dat occasiōez ruine. vnde vocatur scandalum actiū. Nec beatus Thomas. ¶ Concluditur ergo. licet fornicari- us notorius p̄ peccatū suū manifestū causam p̄ se insufficientē pro- ximo ad ruīnam alicui⁹ peccati ponat. Attamen sufficiens p̄ se in- ductiū ad ruīnā et mortale peccatū prestat. Sequitur ergo q̄ ꝛubini- narius notorius nō est absoluendus. Mortaliter eñ scandalizat q̄uis hoc non intendat. Quare christus in euāgelio bene dixit. Ne illi per quē scandalum venit Matthei. xvij. Ne autē in scriptura importat damnatiōem eternā. Et signanter dicit venit. quasi dice- ret etiam si hoc nō intenderet. scz scandalizare. tamen op̄s eius ta- le est qd̄ venit inde scandaluz. Ita dominus Antoninus in secūda parte summe de scandalo hanc autoritatē allegat. ¶ Secūdo p̄ba- tur hec cōclusio. notorius ꝛubinarius talis quia perseverat cū con- cubina. ideo licz q̄ pluries abstinere a ꝛubitu velit. nihilomin⁹ pe- riculo recidui se cōmittit. quare vt in p̄ma cōclusiōe patuit morta- liter peccat. et p̄ ꝛsequēs nō p̄. nec debet absolui.

Cōclusio Tertia. Per quam singulariter multi dam- nātur est ista. Concubinarius notorius si- ne laicus siue clericus solū noīe et solū suspectus de ꝛubitu nō ꝛi- nuans actū peccati. sed omnino ꝛinenter resistens. nec etiā existēs in periculo recidui. ita q̄ de cetero nūq̄ cognoscat ꝛubinaz. talis ad- huc nō p̄. neq̄ debet absolui. nisi ꝛubina abijciat. Hanc cōclusio- nem notat Angelus vbi supra. Et probatur. q̄ talis adhuc morta- liter p̄ scandalū peccat. Eadē eñ rō scandali. vt puta dando occasio- nem ruine proximo in mortale peccatū reperitur in isto suspecto cō- cubinario publico sicut in vero ꝛubinario. qui reus extat de opere de quo supra in secūda cōclusiōe. Pro huius fundamentali de- claratiōe notandū est ex dictis beati Thome. vbi supra. q̄ in defini- tiōne scandali quā definitur q̄ est dictum vel factū minus rectum.

Scandalum
quod est

Tertiū

prebens alijs occasione ruine. In hoc nedū apprehendunt q̄ sunt fm
se mala. s; etiā q̄ hnt spēm mali. q̄re notāter nō dī in definitōe pdicta
dictū v̄ factū puersum. s; min⁹ rectū. Un̄ pctm̄ scādali actiui repe-
ritur q̄nq; seperatim ab alia specie peccati qd̄ p̄sistit in actu exteriori:
vt q̄n̄ act⁹ exterior de se nō ē pctm̄. nisi in q̄tū p̄ q̄ndā similitudinē pec-
cati quā h; natū ē dare occasione ruine in manifesto. sicut cū aliq̄s
recūbit in idolio. hoc ē in loco vbi comedunt idolis imolata. q̄uis
em̄ talia comedere fm̄ se nō sit pctm̄. tñ q; h; spēm mali. vtp̄ta s̄lī
tudine veneratōnis idoli. iō pt̄ alteri p̄bere occasione ruine. Quare
ap̄ls ad Thessalonicēses. v. adhortat̄ dicens. ab oī specie mala absti-
nete vos Et p̄pter eandē cām p̄ma ad corinthios. viij. p̄cepit q; car-
nes idolis imolate q̄uis de se nō sit malū h̄mōi comedere. p̄p̄ scan-
dalū pusilloz comedi nō debent. Un̄ ibidē p̄cludēdo dī. q; propter
si esca scādalizat fratrē meū nō māducabo carnē in eternū ne fratrē
meū scandalizem. ¶ Ad p̄positū nost; q̄uis p̄sonā aliquā secū
tenere in se nō sit malū. dūmō cauet̄ actuale pctm̄ z piculū ei⁹. Et
tamē. q; eadē p̄sona fuit scubina scubinarū notozij re z noie. z ipe
suspect⁹ ē adhuc cū eadē de fornicatōe. ideo gerit spēm z similitudinē
veri scubinari exitis rei de ope scubit⁹ solū tenēdo talē scubinā
seu p̄sonā. q̄re adhuc scādali actiū p̄mittit. Et q; mortal̄ pcti hec
spēs z similitudo extat seq̄t q; scādali actiū h̄ sit mortale. vt p; p̄ b.
Tho. in q̄rto. dis. xxxviiij. Spēs qdē pcti mortal̄ dimittēda ē p̄p̄
charitatē p̄ximi q̄ q; tenet̄ p̄uidere salutē ei⁹. Un̄ q; nō dimittit cō-
tra charitatē agit. ¶ Ad idē Henric⁹ herp. in suo p̄ceptorio q̄nto p̄-
cepto. exēplificat post v̄ba b̄i Tho. 2^a 2^e. q. xliij. dicens q̄nq; actiū
scādali ē pctm̄ mortale. v̄l q̄a q; p̄mittit actū pcti mortal̄. vel q̄a
p̄tēnit salutē p̄ximi. vt cū p̄ ea p̄seruāda nō p̄termittit aliq̄s facere
qd̄ sibi libuerit. etiā si in se nō sit pctm̄. vt sicut p̄tingit quēpiā ab ac-
tu qdē pcti cessare. s; tñ pusilloz scādali nō vitare. vtp̄ta. q; re-
manet̄ cū illa in castitate quā h̄us tenuit in fornicatōe. aut in ocul-
to recipit vxorē quā in manifesto habuit in scubinā Et in s̄lībo idē
ē iudiciū. hec ille. ¶ Dñs Anthon⁹ in hac materia vbi sup̄ q; a
specie mala p̄p̄ scādali abstinēdū sit. Exēplificat etiā dicens. Si
q; nimia familiaritatē h; cū aliq; p̄sona suspecta z sentit hoies scāda-
lizari nepharia de eis iudicando z loquendo. nec tñ vult dimittere
nō curās q; aliq; scādalizent. q̄uis talis nō intēdat aliq̄d nephariuz
nec illos scādalizare. cū tñ nō sub sit cā necaria familiaritatē illi⁹. pec-
cat mortal̄ dādo occasione illi⁹ ruine. hec ille. Nō mirū q̄ad p̄po-
sitū de scubinario n̄ro suspecto q; p̄ cohabitādoem p̄tinuā cū scubi-
na sua familiaritatē h̄ns q; mortal̄ peccet. Un̄ etiā fm̄ canones. v;

Foliū

Prz p c. tua iuncta. glo. sup pbo euidentia. et c. quisqz de cohabi. de. v. mu. Si qd suspecta tantumō psonā in domo retinuerit psumitur fornicari. lz eandē nūqz cognouerit. talis em lancea retinet in vulnere vñ curari neqz. ¶ Igit singul' is notat' cludit q' pdict' p' cubinari' noie solū z nō re p' p' spem malā z similitudinē pcti mortal' p' cubi' manifesti. non est absoluendus. mortal' em adhuc scandalizat Species qdē mala nocet infirmis z occidit eoz animas.

Cōtra Hanc tertiā p'clusionē multis acerbā. Quidā eozuz p' cubinariuz murmurādo arguūt z eo q' p' uinēter uinunt se excusantes dicūt. Quid ad nos si p' plus dicat nos peccare cū nos a pctō fuerim' imunes. sufficit nob' p' scia nra. allegatqz illō Laronis. Cū recte uitas nō cures p' ba maloz. Arbitrij nostri nō ē q' q' loquat'. Rñdet eis. Reuera p' hoc mēta est iniquitas sibi p' nō em sunt imunes a mortali pctō ad minus. vl' ex pte piculi recidi ui. aut ex pte scandali p' stantes. primo z p' prie fame occasionē ruine In signū cui' vt infra oñdit eis neganda ē p' unio Et si cōcauerint vt inqt Gabriel biell eximi' theologie licētia' in finone de cena dñi se reos p' stituit corpis z sanguis dñi. Quāuis em inqt ab actu icōtinentie abstinēat sehorta tñ secū publice in domo nutriant. vñ ad filia pctā primū p' trahūt. aut ad iudiciandū occasionē p' stant. q's em nō iudicaret adulterū illū q' secū fouet illā cū q' noscūt apud se adulterasse. Un' qz actu positino p' tra charitatē occasionē scādali mortal' apud se seruāt. sequit' q' mortal' peccāt. hec sibi. Nec ualet q' dicunt sufficit nob' p' scia nra. Talis em p' scia erronea ē. Dicūt em. xij. q. j. c. nolo. Due res sunt p' scia z fama. Cōsciētia necessaria tibi. fama p' mo tuo. q' p' fidit p' scie z negligit famā crudel' ē. hec tibi. ¶ Sed p' tra hec replicāt tales p' cubinari' dicētes. nos volum' hāc diffamiā hu' militer p' pter deū sustinere. Acc' em hūilitatis ē sicut legit in uita spaerū libro ab ecclia recepto. q' mlti sc'i patres p' priā infamiā sustinebant meritorie p' uertūs Tho. hoc allegat in q' d' libero. x. articu. xij. In sup ad canonē allegatū p' tra eos respondent. q' intelligitur q' q' est inter tales q' parati sunt imitari famā. z nō ē necesse cū q's est inter illos q' solū sunt parati rep' hēdere. vt uult glosa c. senti. xj. q. iij. Et eo mō dicunt eis p' tingere. z ideo nō esse necessariū eis curandū de infamiā. ¶ Ad hoc respondet p' beartū Thomā q' d' libero iā dicto. q' verum est q' p' tēptus fame rōne sup' stus in aliquo ē uirtutis hūilitatis. ratōne tamē proximi ignauia ē z crudelitas Quānis ergo verum sit q' q' p' sunt alijs z ad imitādoem positi sunt z q' b' incūbit ex officio vel statu p' fectōnis alioz saluti p' uidere q' hi solū

*Ad
Solūto*

Replura

Quartū

teneant famam custodire. et infamiam pro posse repellere. Et alij qui non
presunt quibus custodia proprie salutis iminet. sue humilitati prouidentes.
famam vel infamiam premnere possent. et non curare linguas
pescere detrahentium. Nihilominus tamen omnes occasione infamie
subtrahere tenent. Alii enim sine scandalo actiuo transiri non possent.
quod est semper peccatum. De beato Thomas Per hoc respondet
ad argumenta eorum hypocrisis fucata quod sancti patres ex humilitate
infamiam sustinuerunt. sed non dederunt occasione infamie per peccatum
aut speciem seu similitudinem peccati. quemadmodum excecati et effemi-
nati concubinarij faciunt. siue ergo presunt inter eos qui habent imita-
ri siue non. semper peccatorum tenebris ambulant nisi concubinam postea
ter abhinciant. Oportet enim ut etiam de Alexander de ales. eum cui detra-
hitur incidere causas retractionum et scandali. quod ut de beato Tho-
mas in quarto dist. xxxviii. Quibus siue perfectus siue imperfectus ter-
netur ad hoc quod edificet primo exemplo suo. secundum illud Ecclesiastici. xvii.
Deus vnicuique mandauit de primo suo. quod non solum exempla maiorum.
sed etiam equalium et minorum nata sunt mouere. hec ille

Cōclusio Quarta. quod ad modum corollarij sequitur predictas
tres conclusiones et etalis. Confessor sciēter absol-
uens absolutōe sacramentali concubinariū peccat mortaliter. Nec non con-
cubinariū recipiēs sacramentū seu absolutōem talē aduertēter. Pri-
ma per conclusionem sic probatur. Absolvens de facto aliquē a peccatis a quibus
non potest de iure. peccat mortaliter. scilicet confessor concubinarij dum eū absoluit
agit huiusmodi. g. Maior pars et Richardi in. iiii. dist. xviii. arti. ij. q. v.
Sciēter enim inquit et ex deliberatōe peccata sibi peccate abuti in iudiciū
aie alteri est mortaliter peccare. scilicet sic absolvens peccate sibi peccata abuti
in iudiciū aie illi quē sic absoluit. et dat illi intelligere quod absolutus
sit. eū enim non sit quē in se eipm ponit in errore. vñ sup sic absoluentē
cadit illa maledictio Deutero. xxvii. Maledictus qui errare facit in
itinerē cecū. hec ille. Minor pars. quod concubinariū ex quo contrinuat peccatū
iuxta conclusiones predictas non potest absolui. g. Un de etiam Durandus or-
dinis minorum in summa. quē dñs Anthonin⁹ allegat in tertia pre-
ter. xvii. c. j. §. xvj. si confessor indicat licitū quod est illicitū. tū confessor quod per-
nitens in foueā cadit. Secūdo probatur. Confessor qui cōicet peccatō mortali
si scitētis. per hoc quod eū absoluit peccat mortaliter. scilicet confessor concubinarij
ipsū absoluens agit huiusmodi. ergo. Minor pars. quod concubina-
riū recipiēdo absolutōem sacramentalē. ut iam statim in scda prehui⁹
conclusionis dicit mortaliter peccat. et quod confessor huius legitimā causam tene-
gandi sibi absolutōem huiusmodi. eo quod in huius statu dū non vult abhincere
concubinā peccatū plūmi non debet sequi necessario quod confessor dū ipm concubi-

narū absoluit ipius pctō cōicet. 7 p dñs mortali peccat. hec rō ptz
 p dictū durādī in. iij. put inferi? in sequēti q̄stioncū septima alle
 gat in forma. Nō igit̄ imerito p̄fessor absolutōem negare hz ipi cō/
 cubinario. Dicit em̄ etiā doctor Henric? boye circa c. qd̄ qd̄. de pe.
 et re. q. ppter pctā manifesta sacramēta denegare p̄nt. xcv. dist. illud
 tū sint malis in iudiciū. de p̄se. d. ij. c. q̄ scelerate. et c. et sc̄tā. ¶ Aduer
 tat tū hie p̄fessor textū. c. qm̄ qd̄ palle. vbi decretalis vult q̄uis pec
 eator q̄ p̄fuerat in pctō nō dz nec p̄t absolui a p̄fessore. et? p̄fessio tū
 nō ē respuēda. s; dz recipi 7 sibi exhiberi p̄uidū p̄filiū. qd̄ scz p̄uidū
 p̄filiū fm̄ q. Panoz. ibidē declarat. erit q̄ sepe p̄fiteat. qz ex frequēti
 p̄fessione facili? respicit peccator. Et p̄nā etiā inūgenda est talibā
 hnti p̄positū nō abstīnēdi a pctō. qz tal p̄nā nō p̄fit ad vitā eter
 nā. ex q̄ p̄fitens talis nō ē in charitate. p̄dest tū ad multa alia. put
 ibidē in glo. declarat. Un̄ d̄t p̄cludendo q̄ p̄fessor dz admittere ad
 p̄fessionē quēlibet 7 nō repellere. qz forte inq̄t dicit se velle abstīnere.
 Absolutōem tū inq̄t ad p̄positū nō p̄rito nō faciet. nō em̄ p̄t absol
 ui ab vilo pctō cū nō sit in charitate r̄c. hec ibi. ¶ Sc̄da ps p̄clusio
 nis hui? q̄ scz p̄cubinari? recipiēs sacramētū p̄nā 7 absolutōem
 sciēter peccet mortali. ptz p̄ Bonauē. in. iij. dist. xvij. vbi vult q̄ ac
 cedens ad p̄fessionē indisposit? 7 absolutōem accipiēs sine p̄dispo
 sitione p̄babili. vt qz p̄tinuat pctm̄ mortale q̄tū in se ē. talis facit ir
 ritū sacramētū. qd̄ nō ē sine p̄temptu. 7 sic de nouo mortali peccat.
 Nec etiā ē snā Ricardi ibidē eadē distinctōe dicētis. q̄ talis q̄tū in
 se ē facit irreuerentiā sacramēto q̄ nō videt sine p̄ceptu si absolutōez
 accipit sacramentalē. hec ille. S; p̄cubinari? agit h̄mōi. nō em̄ est
 p̄tritus vt sup̄ p̄ allegata in p̄clusionib; paruit. Cōtinuat em̄ pec
 cātū vt exponēdo se periculo recidivi in mortale fornicatōis. vt ex p̄
 te scandali actiui mortalis. Ex his iā ptz heu heu lamētabile dictū
 q̄ p̄cubinari? absolutōem sacramentalē recipiendo nō liberant a pecca
 tis. s; mag; illa q̄ant. 7 nedū ipi. s; 7 p̄fessor eoz nouo pctō p̄cipitaf
 ¶ Si q̄s iā arguat p̄tra p̄clusiones p̄dictas multis amaras. scriptū
 est Ezechiel. xxxij. et. xvij. q̄tēncūq; igemuerit pctōz p̄ pctō suo nō
 moriet̄ in eternū. s; viuet. Un̄ d̄t sic ibidē. Impietas impij nō noce
 bit ei in q̄cūq; die p̄uersus fuerit ab impietate sua Et habet idē de pe.
 dist. vij. c. null? s; p̄cubinari? dū p̄fiteat p̄sumit dolere p̄ pctis. q̄tū
 dz absolui. R̄ndet q̄ auctoritas p̄dicta itelligit̄ de gemitu p̄fecto q̄
 dicat p̄ritōem. s; iuxta declaratōem p̄dictā p̄ierim p̄me p̄clusionis
 talē gemitū p̄ritōis nō p̄sumit p̄cubinari? h̄ere dū nō vult fir
 miter p̄fecta volūtate p̄cubinā abūcere. Un̄ etiā de p̄cubinari; d̄t
 doctor eximi? theologie Jacobo de paradiso ordinis Cartusien; in

27

Solutio

Quintū

de statu & officio ecclesiasticarū personarū. q̄. nūq̄ vere p̄fiteat̄ seruantes
apud se scubinas. etiā si tot funderet lachrymas q̄t maria Magda
lena eo q̄ occasiones peccatorū tollere nō pponit. hec ille

¶ Primo circa hoc. An sufficiat p̄fecta volūtas & p̄positus
abijciendi scubinā in scubinario vt possit absolui R̄ndet̄
p̄ distinctōem iuxta deliberatōnem de sup̄ habitā. Aut scubinarius
publice apud eos q̄ sciunt eū scubinariū vult cōicere cum tali sola
voluntate. aut nō. Si sic. tunc nō p̄t absolui. nō em̄ sufficit volun
tas abijciendi in hoc casu. s̄ etiā requirit̄ necessario cū h̄ q̄ de facto cō
cubina de domo ei⁹ sit abiecta. Lūi⁹ rō. q̄ publice cōicando & inge
rendo se diuinis alios scādalizat q̄tū in eo ē. sicut sacerdos scubi
narius. vt p̄ in. iij. dis. xij. p̄ doctorē subtilē publice celebrādo mor
talr scādalizat. Tū vtrōbiq̄ tā in cōicando q̄ celebrādo. vt isra
litis dicebat sub periculo peccati & irreuerētie sacramentū diuinissimū
collocat. In signū cui⁹ vt infra sexta q̄stione sequēti ponit̄. scubina
rio publico denegāda ē cōmuniō. Scubinari⁹ ḡ aū scubine abiecti
onē volēs cōicere. q̄ p̄ p̄positū solū abijciendi scubinā qd̄ latet scā
dalū hoc qd̄ cōicando iminet nō sufficiēter tollit nec reuocat. s̄ poti
us hoc ip̄m nitit̄ puocare. sc̄t q̄ nō d̄z p̄rit⁹ p̄sumi. & p̄ sequens
nec d̄z absolui. q̄uis p̄ dolor cū scubinari⁹ & eorū scubinis i peri
culū aiay in festo pasche hui⁹ p̄trariū videat̄ in practica / Si aū
scdo. scubinari⁹ h̄z volūtatē firmā abijciendi scubinā. nō in ante
abiectōem vult cōicere. sic d̄m ē q̄ tūc p̄t absolui si p̄fecta fuerit vo
luntas. ita q̄ in incōtinēti sine mora dū p̄t scubinā ip̄am firmē abij
cere velit. Et ita sub hac distinctōe ad vitandū periculū. nup̄ min⁹
digeste posita tractatulo de auisamēto scubinariorū veliz intelligat̄

¶ Scdo p̄sequēter. penes qd̄ debeat p̄fessor discernere scubi
narios p̄fectā volūtatē abijciendi scubinā habere R̄ndet̄
q̄ p̄fecta volūtas abijciendi scubinā includit verā p̄ritōem de pec
catis. in q̄ fm̄ te. Thomā in q̄rto. peccator totalr affectū peccati dimit
tit. & delectatio peccati. vt ibidē in q̄rto Bonauē. d̄t totalr remouet. iō
tūc p̄fecta volūtas abijciendi iudicat̄. q̄n nulli⁹ peccati mortāl̄ periculū
ē aut manet in mora. Lūi⁹ signū extat euidēs q̄n scubinari⁹ nō tar
dat nec vult tardare post p̄fessionē. & post susceptā penitētiā scubinā
abijcere. Nescit em̄ tarda in olimina sp̄ssētī grā. vt ait Ambrosius.
Sicut ḡ veneno intorxicatus oib⁹ p̄sp̄positis cogitat de cura sic cō
cubinari⁹ vere p̄riti nō abhorret. s̄ sine mora anhelat a scubinis se
parari deū timētes & iudicia ei⁹. Timor em̄ d̄ni expellit peccatū. Ecce
lasticū p̄. ¶ Ecōtra s̄o imperfecta volūtas abijciendi scubinā in scubi
nario pensat̄. q̄ attrino poti⁹ q̄ p̄ritio d̄z. q̄n delectatio peccati non

Foliū

remouet. s; sapor pcti aliq̄ mō manet. vt in q̄rto d̄c Bohauē. Tūc
signū p̄z. dū em̄ sup̄ separatōe faciendā de scubina seriose amonēf
vt cū effectu impleant. tūc anxiat̄ in corde. z cōiter imutant̄ in facie. et
diuersa q̄runt diuerticula ad prelandū separatōnem hmōi. Itaqz
sub vulpina sc̄ciētia pctētes se absolui dicūt i cōi. doleo q̄ tēū offēn
di. finalr hūc statū scubinā? p̄tinuare nolo. vna dierū scubinam
abyciā. me emēdare volo q̄rū fragilitas p̄mittit hūana. z talia filia
S; reuera hec cōis displicētia seu velleitas volūtāt̄ impfecte non
sufficit in scubinario vt possit absolui. Un̄ q̄dā doctor theologie
eximius publice Colonie determinauit z dixit in scholis Quicunqz
sacerdos absoluit eū quē d̄icturalr nō videt stritū. vtputa. qz vt
det eūdē in publicis pctis vl̄ vsure vel fornicatōis. tal̄ p̄fessor nō ē
fidel̄ dispēsator d̄ni. nec vere. s; solū apparēter absoluit. hec ille

D̄c Tertio. An scubinari? statim absqz mora teneat̄ scubinā
abijcere. ita q̄ dū p̄t neq̄at abiectionē ei? differre Rūdef
q̄ scubinari? dū p̄t. nisi scubinā abijciat ceteris paribz cātenēdo vī
det peccare. Probat̄. q̄cunqz nō phibet piculū pcti mortal̄ in se aut
in alio q̄n se casus offert z phibere p̄t. necessario peccat. vt infra sc̄do
piculo in sc̄da p̄lone declarat̄. sed tenens scubinā dū p̄t eā abijcere
nō phibet piculū pcti mortal̄. vl̄ ex p̄terecidui. vl̄ ad min? ex p̄te
scandali. q̄ talis necessario peccat. Minor p̄z. qz idē ob̄p̄ z equal̄ rō
scandali p̄stat̄ p̄ hoc hodie sicut heri aut tempe p̄terito p̄stata fuit. z
eque manet scubinari? infamis nūc sicut tūc. Ideo necessario seq̄t̄.
q̄ sicut tūc ita z nunc publice tenere scubinā dum p̄t remoueri erit
scandalū z pctm̄. In signū cui? nec hodie sicut nec tpe q̄cūqz sacer
dos scubinari? absqz mortali scādalo p̄t celebrare publice. put̄ p̄ do
ctore subtile in q̄rto. dist. xij. p̄z z infra notat̄ ¶ Si arguas. occa
siones pctōz nō subito sp̄ necessario sunt remouēdo. q̄ nec scubina
a scubinario. z ita tāgit. Lacellarius in de sex lectionibz. lectōe q̄rta.
corollario q̄rto. ¶ Rūdef q̄ vtiqz dū iminet piculū pcti mortal̄
in se aut in alio occasiones subito sunt remouēde. p̄ nullo em̄ tpe li
citū est se aut proximū periculo pcti mortal̄ exponere. put̄ in casu
nostro stringit. om̄i em̄ die alij z p̄sertim q̄ pus ignorauerūt de no
uo scandalizari p̄nt in imitādo vl̄ iudicādo aut alio mō. Et q̄uis
raro aut nūqz in tam breui tpe q̄s scandalizaret̄. sufficit ad peccatuz
scandali q̄ ex natura actus q̄s ex eo posset scandalizari. vt supra de
scādalo patuit. Un̄ regulariter. sicut fm̄ d̄nm Antoninū vbi supra
nullo tpe lz publice visitare p̄sonā secū suspectā. ita nec aliq̄ tpe regu
lariter licitū est publice p̄sonā suspectā secum tenere. S; iterum

6. 1. 10

Sextū

dicat. ex his videtur sequi vñ impossibile. ponat q̄ scubinaris
rome aut alibi extra domū peniteat. si tunc manente scubina in do
mo scandalizando peccat. ergo simul peccaret ⁊ peniteret. qđ impli
cat. Rñdetur. vt partim elicui ex beato Tho. in q̄rto. distin. xvij.
q. ij. si scandalū in tali casu contingat dum scubinaris aliunde pes
niteret ppter hoc. quia scubina eius in domo adhuc manet. hoc nō
imputat ei in culpam. sed est effectus horis peccati aggravans ipm.
et quia hoc peccatū iam per penitentiā supponit delictum etiam ipsa
aggravatio. tunc in hoc vt in sua causa deleta indicat. Sicut a simi
li potest quis seminando heresim per doctrinā hereticā alios scan
dalizare. ⁊ postmodū rome desuper penitere. In quo casu si ante reuo
catōnem hec heresis seminata prīnuetur a scandalizatis. tunc hoc ei
nō imputatur in culpam. supponitur em̄ rome iam desuper penite
re. Verum qđem sicut talis de post q̄primū potest tenetur sub pena
noui peccati mortalis scandalū hoc per reuocatōem heresis remoue
re. Ita in pposito q̄primū potest ip̄e scubinaris tenetur remoue
re scubinam. als̄ omissiue nouam culpam necessario incurrit.

Predictis sonat dictum cuiusdam doctoris theologie dicentis.
anteq̄ scubinaris debeat absolui. oportet q̄ propositum habeat in
incōtinenti dimitte scubinam (saluo tamē intellectu in prima
questione iam posito) Als̄ dī pdurat in continuo mortali pctō. cum
retineat materiam ⁊ occasione scandalī secum notorie in domo ⁊c.
hec ille. Sequitur ergo ppositū si in incōtinenti tenet q̄ hec abiectio
mō pfato absq̄ peccato neqat differri. Insup pdicta vident̄ p̄fir
mari ex signo. puta. qz concubina sacerdotis q̄diu secū manet in
domo. eo q̄ p̄sumptio ē p̄tra eā sup indecenti adherētia. p̄t excōmu
nicari. ergo eā tenere dū abici p̄t videt̄ illicitū. Antecedens patz p. c.
si scubine. de sen. excōi. vbi dī Panor. Nota hic ex textu scubinam
clerici ppter delictū scubinatus posse excōicari p̄ ecclesiam q̄tūcūqz
laica sit. sortitur em̄ forū ecclesie rōne delicti. peccat em̄ in ecclesiam
turpiter adherendo clerico. ⁊ ideo potest puniri p̄ ecclesiam. p̄ hoc
vide textum cum glo. xxij. disti. eos. et. xv. q. vlti. c. cum multe. hec
ille. Sequitur ergo q̄ statim scubine necessario sunt remouende.

Si iā scubinari⁹ dicat q̄ ppter incōmoda tpalia ex hac sepatio
ne sibi iminectia neqat ipam tā subito pficere Rñdet sibi. qz hmōi
adhesio ⁊ manētia scubine ē aīe sue mortifera. iō dāno tpali non
obstāte optz scubinā remouere. Salus em̄ aīe cuiuscūqz incōmo do
cōtingenti aut dāno tpali p̄fert. Tot⁹ siq̄dē mūd⁹ inq̄t Bernar. in
libro meditationū. c. vj. ad vni⁹ aīe p̄clū estimari nō p̄t. nō em̄ p̄ to
to mūdo de⁹ aīam suā daret quā p̄ aīa huana redit. hec ille. vii. xxij

Solutio

No
Solutio

foliū

q. iij. Si habes. p̄ etiā q̄ mal⁹ ē dāmnū vni⁹ aie q̄ mille corpoz ⁊ q̄ dāmnū aie dāmnō rez t̄paliū p̄ pari nō possit. Quivis q̄ ⁊ p̄fertiz scandalosus ꝛubinari⁹ tenet pot⁹ p̄ntis tribulatois oīa incōmoda ⁊ mala t̄palia q̄tūcūq; imania pati q̄ malo p̄sentire aut sic adherere. vt p̄t̄ p̄ter. in c. sacris de his q̄ vi metus ve cā sunt.

¶ Quarto. p̄pter q̄sdam indiscrete ꝛubinarios sacerdotes absoluentes. An ad eos absoluendū sufficiat firmū abijciendi p̄positū. R̄ndet iuxta deliberatōem p̄ doctores habitā. vt partim tactū ē in p̄ma q̄stione iā mota. Aut talis sacerdos ꝛubinarius notor⁹ ē celebraturus. Aut nō ē celebratur⁹. Si sic. tūc nō d̄z nec p̄rite absolui. Cui⁹ rō. dū em̄ publice apud eos q̄ eū ꝛubinariū sciūt celebrat necessario s̄m Scho. scādalizat. put infra post scdm̄ periculū in scd̄a c̄lusionē ⁊ scd̄o corollario amplius masticat. Per hoc em̄ p̄positū abijciendi ꝛubinā qd̄ later nō remouet scādālū. ⁊ iō p̄rit⁹ p̄sumi nō d̄z. ⁊ p̄ p̄ns nec absolui. absoluendo em̄ p̄fessor sacramēto p̄nie abutere. ⁊ cū h̄ ad scādālū occasiōē p̄stare.

Ex q̄ p̄t̄ p̄fessores grauissime peccare. vt indies p̄ dolor ad oculū fieri vid̄ et. dū ꝛubinariū notoriū quē sciūt celebratur⁹ an̄ ꝛubine abiectōem absoluūt. Si at̄ scd̄o sacerdos talis ꝛubinarius notorius nō ē celebratur⁹. tūc eadē rō absoluendi ē de ip̄o sicut de alijs ꝛubinarijs. put supra dictū fuit. nisi cēlura obstitit eccl̄astica. de q̄ statim post piculū p̄mū latius patebit p̄ opinionēs.

¶ Quinto circa ꝛubinarios tā laicos q̄ clericos qd̄ cū eis agendū sit dū p̄positū abijciendi ꝛubinā nō iplent. q̄ ad p̄fessionē in eodē statu redeūtes nec deo nec p̄fessori fidē seruant.

R̄ndet vt a doctoribz theologie ⁊ exptis p̄fessoribz oretenus habui. ad vitandū cū talibz hincinde piculū stante p̄tate absoluēdi cōfessor talibz h̄ mō aut in equālenti p̄t̄ dicere. Ebarissime p̄sq; te absoluā cū vt audio p̄positū nup̄ p̄ceptū ⁊ addictū nō iplēs. iā expectar an̄ firmū p̄positū ad absolutōem necessariū habeas. Eas igit̄ in signū vere p̄ritōis ad domū tuā ⁊ cū effectu ꝛubinā tuā abijcias. nec lamēta ei⁹ rogo te moueāt. nec lachrymola te restringat. Dicq; p̄stater illd̄ christi Joā. viij. Uade mulier ⁊ āplius noli peccare Ita qz ꝛubina abiecta cū redieris penitētia tibi ipendā salutarē. Dū em̄ p̄positū recidinādo nō iplēs. ego qd̄ ē in absoluēdo vna tecū videmur p̄nie sacramētū cū scandalo veridere. Sup̄ oibz iā p̄dictis nemo q̄so de nimio rigore me increpare velit. Audiāt ⁊ etiā Bartholomeū de chaymis in suo p̄fessionali notabili sepe ipresso. c. q̄to vbi d̄r. Si q̄a ꝛubinā tenuit v̄ tenet publice v̄ occulte sp̄ ē in mortali p̄ctō. ⁊ iō nō ē absoluēd⁹ nisi p̄us eā licēriet penit⁹ ab eo. h̄c ille

Mora

1/2

Septimū.

¶ Dicitur qđ dicendū de nōnullis p̄fessoribz. z vt verius dicā adu-
latoribz q̄ vel p̄pter timorē vel fauorē humanū p̄cubinariorū stat^o
cuiuscūqz. z p̄sertim sacerdotes. p̄latos. z domicellos absqz restricti-
one absoluit eos in p̄cubinato relinquentes. Tales siquidē p̄fesso-
res placebō z nō dirige caritātes nō aduertūt. q̄ sicut infirmi nisi cā
morbi tollat nō sūt capaces sanitatis. Ita nec cōcubinarij sacra-
mentalis absolutōis nisi p̄cubinas abijciāt. al's em̄ ad p̄fessionē si-
cte p̄uincūtur accedere. nec penitētie satisfaciūt. Est em̄ satisfactio pe-
nitētie s̄m Aug^o. in lib. de dogmatibz. p̄ctōz causas excidere nec sug-
gestionibz eoz aditū indulgere. Et allegat de peni. z remis. dist. iij. c.
satisfactio. Ex p̄dictis iam inferē. q̄ p̄cubine z p̄cubinarij indulge-
tias nullibi p̄nt p̄seq. Un̄ plures eoz tpe iubei vt antea māserūt
rei frustra visitātes curiā

De Septo. Ponat q̄ p̄cubinari^o de facto p̄cubinā abijciat.
an tūc p̄ter illā abiectōem notoriā teneat adhuc his quos
scandalizauit satisfacere p̄ publicā penitētiā R̄ndet q̄ nō absolu-
te loquendo. vt p̄t notari ex Alberto. in q̄rto. dist. xvij. ar. xxvi. q̄ sic
d̄r. Quilibet q̄ facit scandalū in cōi nō tenet nisi ad offētionem boni
exēpli in cōi. q̄ sicut dādo malū exēplū nō facit nisi occasio mali z
nō cā. ita opa sua de genere bonoz sufficiētē sunt occasio boni. licet
nō sint cā. Si dicas. magis est damnū spūale q̄ corpale. sed in
damno corpali tenet q̄s ad restitutōem. z nō dimittit p̄ctū nisi res-
tituat ablatū. q̄ multo fori^o in dāno spūali. Concubinari^o at suo
malo exēplo multos scandalizauit. q̄ eosdē publice penitēdo tenet
edificare. R̄ndet p̄ eūdē Albertū ibidē. licz damnū spūale maius
sit q̄ corpale. nō tñ est ita iniuriosum primo. z hoc ideo. q̄ damno
spūali nō ledit nisi volēs. damno aut corpali ledit etiā nolēs. z ita
nō tenet ita directe ad restitutōem. q̄ dāni spūalis qđ sit p̄ scanda-
lum inuitatiū p̄t esse occasio. sed ille p̄ volūtātē p̄p̄riā est cā. vñ p̄
hoc ip̄m q̄ alij vidēt bonū exēplū. cū de quo libet p̄sumēdū est bonū
debēt p̄sumere in eo de p̄teritis penitētiā z remissionē. Quibz cor-
dat d̄ns Antonij^o in sc̄da pre summe. titu. ij. c. ij. §. p̄mo dicens. q̄
peccātes manifeste dānificātes alios malo exēplo p̄cipue qñ hoc in-
tendūt vt p̄tēnūt seu paruipendūt scandalū alioz. p̄pter qđ alij ru-
unt in diuersa vitia. tales tenētur ad satisfactōem bonis exēplis ma-
nifestis. nō aut tñ p̄pter hoc ad publicā penitētiā s̄m Albe. hec ibi
Quo tñ p̄cubinari^o p̄pter p̄cubitum interdū sup p̄catoribz in-
iurijs certis p̄sonis p̄ter exēplū bonū p̄stitū teneat sp̄ealr satisface-
re. puta virgini sup restoratōe aut in casu filii. nō est p̄sentis specula-
tionis. sed tractatur p̄ doctores aliūde.

*Satisfactio
quid est*

et c.

De Septimo. An simplex curatus in facie ecclesie teneat p^ocu-
 binario notorio eucharistia denegare q^o de facto ei^o p^ocu-
 bina de domo no est abiecta. R^ondel. sacerdos ipis p^ocu-
 binarijs eucharistia tenet denegare. als mortali cuiuscif peccare. Prima pars
 p^oponis pbat p. c. p dilectoe. de p^oseca. dist. ij. vbi p^o textu cu glo. ha-
 bet q^o nec cuiq^o infami notorio seu manifesto danda est eucharistia
 cu hoc vt d^o text^o. diuine repugnat maiestati r^o. sed p^ocu-
 binarij se-
 dentes cu p^ocu-
 binis vt vrozati sunt notorij. g^o ad coionem no debet
 admitti. Per textu illi^o canonis ia dicit loqueret de histione r me-
 retricib^o arguit etiā Albert^o in quarto. dist. xij. a fili. q^o r alij notorij
 p^oseuerates in pcto sicut adulter p^ouict^o r notorij p^o turpe officiu vel
 p^ouberniu sunt a p^omunione repellendi. nisi p^oorib^o renu^ociates satisfi-
 ciat. Etiā arguit a p^otrario sensu. sicut ipis reuerfis ad recociliatio-
 ne p^o p^ocellu Cartaginense no negat recociliatio. g^o infer. si no reuertu-
 tur neq^o p^ouertit recociliatio dz eis negari. g^o debet repelli. hec ille. Et
 p^o p^osequens etiā p^ocu-
 binarij. Habet em vt inqt Richard^o in q^orto. dist.
 ix. in hoc sacerdos p^otra notorij peccatoze legitimā exceptioem qua
 sibi publice obijcere pt. / Secdo pbat. doctores theologij vt b^oius
 Tho. Pet^o de palude. Durandus Bonanatura. r alij p^ocorditer di-
 cunt in quarto. dist. ix. r Alexander de ales in q^orta pte summe. q^o sacer-
 dos illi que scit in manifesto mortali pcto no dz dare eucharistiam
 Quib^o p^ocordat magn^o ille iurisperit^o Henricus boye. de penitencia r
 remissione dices. q^o p^o notorio seu manifesto r infami eucharistia ne-
 gari debet. r ad hoc allegat. c. p dilectoe. vbi supra. r c. placuit. xxiij
 q. v. r^o. ergo seq^otur q^o etiā notorij p^ocu-
 binarijs negari debet. Si em
 vt dicunt suspectis suspitoe violēta eucharistia negari debet cur p^ocu-
 binarijs notorij r manifestis no negaret. Tertio pbat p^ofirmā-
 do p^odicta. Infami infamia facti no est dāda eucharistia. p^out etiā p^o
 rōne Landolph^o in q^orto. dist. ix. ad hoc assumit. s^o q^o d^o p^ocu-
 bina de domo p^ocu-
 binarij no est abiecta p^ocu-
 binari^o manet infamis. vt p^o
 iij. q. p. g^o negāda est sibi p^omunio. / Quarto d^o canon. xcv. dist. il-
 lud. q^o sacramēta no debet p^oferri nisi penitētib^o. s^o p^ocu-
 binari^o no p^o
 sumit penitēs. vt supra patuit. g^o. In signū cuius epus manēte co-
 cubina in domo no pt ei sciēter p^oferre ordinis sacramētū. vt patet
 xxij. dist. c. p. g^o multo minus sacramētū sacramētoz. scz sacra-
 mētū altaris ei p^oferri no debet. Requiritur em fm Lancellariū in
 regulis. r Landulphū vbi supra. q^o notorius peccatoz p^ous publice
 satisfiat anteq^o def sibi p^omunio. q^o satisfactio in notorio p^ocu-
 binario extat ad min^o remotio p^ocu-
 bine r ostētio toni exēpli. q^o p^o prius
 vt p^odictū est fm Albertū necessariō ecclesie recociliatur. Confir-

Octauū

mātur p̄dicta a sili. Notorius ꝑcubinariꝝ ⁊ infamis publice se in
gerēdo diuinis sumēdo sacramētū populū videt scādalizare ⁊ sub
periculo ꝑtēptꝝ ⁊ irreuerētie sacramētū ponere. sicut a sili d̄t Scotꝝ.
qꝫ sacerdos ꝑcubinariꝝ celebrādo scandalizat vbi etiā cōicat. vt in
fra latiꝝ masticat. Concludit ḡ. qꝫ merito ꝑcubinariꝝ a cōione s̄z
repellendi. teste Chriſto. in homel. lxxxiij. sup Math. vbi d̄t sic. Multo
demonio peior est qꝫ peccati sibi ꝑsciꝝ accedit. illi em̄ qñ a demone
vexant puniūt. qꝫ h̄o indigne a deūt. eternis tradētur tormētis. Oēs
igif inq̄t ad ꝑpositū simplr pellamus quos indigne accedere vide/
mus. ¶ Secūda pars ꝑpositōnis. videlicz qꝫ sacerdos dans sa
cramentuz eucharistie manifesto ⁊ notorio ꝑcubinario peccat mor
taliter. Hoc aperte d̄t Angelus in summa absolute loquens de quo
libet notorio. Et probatur ꝑ Durandū in quarto. distin. ix. tali
rōne. Qñ q̄s h̄z legitimā cām negādī id qd̄ perit ne hoc sine morta
li accipit. si dat illud qd̄ perit ꝑmunicat ꝑcō accipiētis in acceptōe
et ꝑ d̄ns peccat sicut accipiēs mortali. s̄z ꝑ notoriū ꝑctm̄ vt ē ꝑctm̄
ꝑcubinariꝝ sacerdos h̄z legitimā cām negādi eucharistiā tali. ergo
dando peccat mortali sicut accipiēs. ¶ Sed ꝑtra p̄dicta possz q̄s
arguere ꝑmo ꝑ ꝑciliū Ekantiēse. vt inferius allegat. cuius tenorem
quo ad sacramentoz amministratōem q̄dam exponit. videlicz qꝫ per
hoc habetur qꝫ quilibet curatus ꝑt licite ferre sacramenta ad se ꝑtē
nentia subditis suis vere v̄l ficte dispositis. nec tenet eos vitate aut
repellere necario ꝑtētu alicuiꝝ censure eccliasice vel ꝑhibitōis. ex
cepto vno casu de iniectōe manū in clericū ⁊c. R̄ndet vt post ꝑ
mū argumētū sc̄di ꝑiculi ad lōgū declarabit. qꝫ hoc ꝑciliū nihil ob
stat ꝑposito. tāgit em̄ solū censurā ecclie. ꝑtētu cuius iam post cō
ciliū nō oportz qꝫ talis vitetur. qñ h̄o ius nature aut diuinū obstat
vt in casu nostro. vtiqꝫ a cōione notorius repellī d̄z ꝑ ca. ꝑ dilectōe
vbi supra allegatū. ꝑut ad ꝑpositū doctor qd̄ vtriusqꝫ iuris idēz
affirmat. vt inferius patebit. Secūdo si arguat. Curatꝝ extra fo
rū ꝑnitētiāle corrigere nō ꝑt. sed negare alicui cōionē spectat ad for
ꝑtensiosum ⁊ iurisdicōem. ꝑut notari ꝑt ꝑ glo. in. c. trāsmittaz. de
elec. ergo. R̄ndet ad hoc ꝑ quēdā doctozē aliuz quē desup inueni. qꝫ
qñ d̄z pastozes eccliaz ꝑarochialiū nō h̄nt iurisdicōem corrigēdi
ꝑctā extra forum ꝑnitētie. Verū qd̄dem nisi ex ꝑacificā ꝑsuetudi
ne hoc habeat de officio archi. ca. dilecto. Vel nisi ex officio eozū ac
cidatālī h̄ eis incūbat. quēadmodū est in ꝑposito casu nostri. vbi
ꝑarochialibꝝ sacerdotibꝝ ꝑmittit amministratio sacramēti eucha
ristie qꝫ monachis ꝑnitꝝ interdicit de iure cōi. ꝑ de. religiosi. de ꝑni.
Aut ergo ꝑcedit iurisdicō oīa alia sine q̄bꝝ iurisdicō nō ꝑt expli/
A 4

tari vident om̄issa. de offi. dele. c. suspitōis. 2 facit regula in. vi. acces
 foriū sequitur suū p̄ncipale. Conclusiue ḡ inq̄t iā infero. q̄ cui om̄itit̄
 administratio sine disp̄satio sacram̄ti oīa vident̄ om̄issa sine q̄b̄
 Digne. reuerēter. 2 laudabil̄ atq̄ honorifice om̄iq̄ scādalo penit̄ ex
 cluso p̄ferri nō p̄t. Si ḡ recipe volēs eucharistiā sit public̄ 2 noto
 r̄ peccator. vt h̄ic loq̄mur de scubinario p̄t iuris auctoritate etiaz
 notorie corrigi sine redargui. facit. c. p̄mā de peni. 2 remis. manifesta
 pctā nō s̄t̄ occulta purgatōe corrigēda. 2 apl̄. j. ad Thimo. v. Et
 h̄ nedū p̄pter ip̄m vt melior fiat. s̄ etia ne aliū in quoz notitiā pue
 nit scādalizent. 2 vt audacia peccādi abstrahat ab hoīb̄. vt in. ca. vt
 fame. de sen. excō. Igit̄ inq̄t q̄uis pastores 2 curati p̄dicti iurisdic̄ti
 onē nō habeāt. in isto t̄n̄ casu certū ē ministeriū eis om̄issum. de offi.
 dele. c. q̄m̄. 2 ad hoc facit singulariter glo. in clem̄. religiose. de puile.
 Cū si indr̄nter sine discussione ministrari deberet eucharistiē sacra
 m̄tū. siliter tūc eēt h̄istrionib̄ furiosis 2 meretricib̄ seu pueris mi
 nistrādū. q̄d t̄n̄ iura maxime vetāt. Tertio si arguat scubinario
 obijciēdo sacerdoti. ego sum p̄fessus. ideo optz q̄ des mihi eucharis
 tiā vt ceteris. In foro em̄ penitētiā credi homini p̄ se 2 p̄tra se. vs
 de b̄t̄is Tho. 2 aliū doctores. 2 etia p̄ de homi. c. significasti. ij. Re
 spondet idē q̄ verū q̄dē hoc est. caste t̄n̄ intelligēdo. nisi videlz eui
 dentia patrat̄i criminis q̄ nō indiget clamore accusatoris fm̄ Aug.
 p̄trata s̄bis est. vñ ex hoc q̄ plus valēt opa q̄ s̄ba. regulare ē q̄
 nō fiat s̄bis illi? vbi p̄trarietas oñdis in facto p̄manēte Cū ad p̄
 positū. q̄ scubinario tenēte scubinā impedimētū hoc puta noto
 rietas p̄trina pcti nō solū ad for̄ p̄niale. s̄ etia ad for̄ iudiciale p̄
 tinet. in q̄ foro iudiciali nō credi homi p̄ se. Ideo nō tenet sacerdos
 scubinario p̄fessi credere. Merito em̄ audiri nō d̄z q̄ sibi p̄trarietas
 existit dicēdo se penitēte 2 ope p̄trariū demōstrat. vñ q̄ p̄pter adul
 teriū 2 vsurā p̄t sacra cōio negari. ḡ a sibi in p̄posito scubinario ne
 gari d̄z. vbi em̄ eadē rō ibi idē ius eē d̄z. c. trāstato. de p̄sli. hec ex illo
 Nec p̄suetudo p̄traria in hoc casu curatū seu sacerdotē quēcūq̄ ex
 cūsare p̄t. eo q̄ eucharistiā scubinario dare repugnat iuri nature. vt
 infra post sedm̄ periculū in p̄mo notabili habes discussum. oīs em̄
 p̄suetudo q̄ iuri nature aduersat ē mala 2 abijciēda. vt p̄z dis. viij.
 mala. Quarto si curat̄ mēte p̄ternit̄ arguat. me oz ad min̄ do
 micellis 2 eoz scubinīs eucharistiā ministrare. eo q̄ tales mihi cū
 alijs nō synodāl̄. R̄ndet̄ ex q̄ vt sup̄ patuit̄ repugnat̄ diuine maiesta
 ti. 2 sic iuri diuino 2 nature dare eucharistiā scubinario. is nō obstā
 re hac om̄issione synodali etia illis tenet̄ renegare. Jure em̄ diuino
 curat̄ subditos suos a vit̄ijs subleuare h̄z. 2 q̄zū in ip̄o est sp̄sler̄

Nonū

uare. Et qz in notorio facti nō requiritur ordo iuris qui alia regularis
ter est seruad^o. de iureiurā. ad nostrā. ij. Euidētia em̄ patrati sceleris
clamore nō indiget accusatoris. vt. c. euidētia. de accusa. Qz si vellet
appellare nō est appellatōi hui^o referendū. de appella. p̄terea Ideo in
notorijs nō hz expectare accusatōez synodale Nō em̄ valet argumē
tū. meretrix nō synodaf. ḡ dz ad cōionē admitti. Cōcludit ḡ. qz cu
rat^o etiā si mors sibi a domicellis ꝑcubinarijs minef. cōionē eis ne
gare dz z tenef. Qz si q̄s sup hoc miref. qz mors curato poti^o sit
sustinēda añqz ꝑcubinario tribuat eucharistiā. Audiāt q̄so desuper
Chriſo. in homelia ꝑallegata hoc intrepide dicētē. Eūam inq̄t ꝑ/
us tradā meā qz dñicū alicui corp^o indigne. sanguinēqz meū effun
di potius patiar qz sacratissimū illū sanguinē p̄terqz digno ꝑcedaz
¶ Primū periculū em̄ eccliaſticoz z ꝑsertim circa sacer
dotes ꝑcubenarios notorios ex euidētia facti.

Circa sacerdotes Cōcubenarios no/
torios ex ꝑdictis ꝑz
debilis ꝑsideratio. Cū em̄ vt iā declaratuz est ꝑcubinarij
dū mytuo se absoluūt ꝑ duo mortalia q̄ icurrūt misere
se ꝑl^o deturpāt nec se vt ipi putāt ad receptōem sacri purificāt. imo
necario ad h̄ se min^o aptāt z cogūt āpli^o a sacroz receptōe aut āmi
nistratōe abstinere. Un̄ ḡ sicut d̄ Panoz. in. c. vltra. de coha. cle. z
m. qz sacerdos si fuerit notori^o ex euidētia facti ꝑmanētis indubi
tata est suspēsus. z celebrādo ꝑccat mortali. Ita eadē rōne seq̄t qz
mortali ꝑccat dū alia sacra sumit aut ministrat. Istud clare ꝑz ꝑ
b. Tho. in q̄rto. dif. xliij. z etiā ibidē ꝑ Alber. dicētes Qñcuqz cle
ric^o exercet officiū suū z exhibet se vt ministrū ecclie in ꝑctō mortali
toties ꝑccat mortali. Un̄ qñ tāgit res sacras vtēs suo officio mor
tali ꝑccat. Requirit em̄ qz hō sc̄tā sc̄tē tractet. qz vt d̄ Dionys. ca. ꝑ.
Celestis hierarchie. imūdis nec symbola. id ē sacramētalīa signa tā
gere fas est. Hoc em̄ est de iure naturali. q̄re d̄ b. Tho. ꝑtra h̄ etiā
nullus dispēsare ꝑt. Et addit Alber. ibidē. Si dicat hoc dictū gra
ue valde. Rñdet qz lata est via ducēs ad infernū z multi vadūt ꝑ eā
Matt. vij. Oremēda sentētia cū stupore maxime sacerdotibz at
tendēda. Seq̄tur em̄ ex his. vt infert etiā discipul^o in smone. xliij
post festū trinitatis. qz sacerdos fornicari^o. seu vt ipē d̄ sacerdos ex
istēs in q̄cūqz mortali nōdū vere ꝑtrit^o nec dignā agēs ꝑniāz vt oz
quoties actū alicui^o ordinis facit ꝑccat mortali. Un̄ qñ baptizat
vel absoluit ꝑsitētes. aut matrimoniū solēnizat. aut sacrm euchar
istie. aut extreme vñctōis ꝑbet. vel quoties ex officio ordinis aquaz
vel sal in die dñica exorcizat. aut cādelas in festo purificatōis ma

foliū

rie. aut ramos in die palmar. vel ignē. vel cerum. vel baptisimū in
vigilia pasche vel pētecostes bñdicat. vel qđ mai⁹ oib⁹ his est qñ ce
lebrat z sacramētū eucharistie p̄secrat atq; sumit. in om̄ib⁹ istis nec
nō in alijs actib⁹ q̄ sacris ordinib⁹ sunt annexi ac in quolibet eoz sin
gulariter exercēdo sp̄ mortali peccat. z toties quoties aliquē actū vt
minister ecclie exētur z exercet. ac etiā non solū in p̄scriptis actib⁹ z
effectib⁹. s; etiā fm̄ Diony. qñ z quoties ad aliquē actū exercendus
aliquā vestē sacerdotale sumit siue induit. vt albū vel manipulum
vel stolā vel casulā. aut alias sacras vestes cōiter vel diuisim. qđ re
uera inq̄t est satis stupēdū periculosumq; valde. Un̄ nō imerito d̄z
q̄to grad⁹ altior tāto casus p̄fundior. hec ibi. Et hoz rōnem post
br̄m Tho. in tertia parte. Bernens in quarto. dis. v. assignat dicēs
cū officians eccliam q̄tū ad hoc sit minister dei in ministrādo z ex
hibet se vt h̄ns sanctitatē z eā alijs cōmunicātē. z cū oppositū reperi
tur in eo. ideo magnā irreuerentiā facit deo. cū aut̄ om̄is irreuerentiā
in deū est mortale. ergo in quolibet actu ministrādo peccat mortali
hec ille. Cū em̄ p̄cubiniarius. vt p̄. xxxij. dis. nō poss; p̄moueri ad
ordines. seq̄tur qđ nec vsum sacramēti ordinis licite habere debeat.
eo qđ ordo est p̄pter eius executōem. facit ad hoc. c. erubescit. xxxij.
dis. Un̄ p̄z p̄hdolor. qđ p̄cubiniarius p̄ h̄mōi diuina exercitia se
putans semp mereri seipm̄ plus damnabilr̄ illaqueat. ¶ Uterq;
us h̄ic nō p̄tereūdum. qđ sacerdos p̄cubiniarius put in summa an
gelica z Antonino tertia parte. ti. xxvij. ca. iij. allegat. si fuerit ma
nifestus ita qđ nulla tergiversatōe p̄t celari. talis est suspensio ab of
ficio. qđ p̄. xxxij. dis. c. Preter. Nec releuat ob hoc p̄ scilicet Cōstā
tense. vt infra ad p̄mū argumētū patebit in fine. Et si celebrat in ta
li suspensio est irregularis. c. p̄mo. de re iudi. libro sexto. fm̄ Inno
centiū. z ita p̄ idē hoc vult Panoz. vbi supra in. c. vestra Et patz de
senten. excom. libro sexto. is qui. Et. xi. q. iij. si quis episcopus Et ta
lis tenetur ab officio etiā post contritōnem z cōfessionē abstinere. quo
usq; sit relaxata suspensio p̄ euz qui p̄t. Si em̄ cōtra fecerit z celebra
uerit peccat mortaliter. z vt dictū est efficitur irregularis. z solus pa
pa sup hoc dispensat. c. p̄mo. de re. iudi. libro sexto. z. c. p̄mo. de sen
excō. lib. sexto. Et nedū sacerdotes p̄cubinarij. sed etiam clerici p̄cu
binarij in minorib⁹ ordinib⁹ ip̄o iure sunt suspēsi ab om̄ib⁹ actib⁹
ordinū. put etiā d̄ns Antoninus in tertia parte summe p̄ canones
ostendit. Et circa p̄dicta licz aliqui velint qđ p̄quirat monitio ita
qđ aliter p̄cubiniarius p̄dictas penas nō incurrat. Dicit tñ Angel⁹
in summa qđ p̄mū scz qđ nō req̄ratur est veri⁹. Et hoc tenet Panoz.
in. c. vestra. de cohabi. clericoz. z mulie. de p̄cubinario. dūmodo sua

Decimū

fornicatio est ita notoria q̄ nullam h̄z dubitatōem. v̄puta quādo
ꝛubinaris ꝛubinam tenet vt vxorem ⁊ nutrit proles vt filios.
ita q̄ nō audeat diffiteri. Et reuera si tantoz viroz dicta sunt vera. se-
quitur q̄ infiniti ꝛefflores vna cū ꝛubinarijs illaqueatur. cuz in
dies. vt ad oculū videmus q̄ sine remissione ipsi ꝛubinarij absol-
uuntur. nec aliquis eoz p̄pter irregularitatē quam dicūt eos incur-
rere ad sedē mittitur apostolicā. Sed an desup per iamiam sequen-
tia possent releuari. relinquuntur disputantibz ⁊ discussioni maiorū
Unde circa ꝛdictā materiā sic d̄r Joānes Erfordensis in summa li-
bro primo. titu. primo. parte ꝑma. fornicator notorius si celebrat
ꝑm Hostien. ⁊ Sui. fit irregularis. q̄d durū est sentire. licet em̄ sus-
pensus ab officio suo ab homie idistincte fiat irregularis celebrādo
vel ministrando in officio suo maxime scienter legendo scz euāgeli-
um vel epistolā vel in officiendo. nō tñ suspensus a canone semp ef-
ficatur irregularis. nisi vbi canon hoc exprimit. q̄ mitius agit lex in
animata q̄ aiata. hec ille. Depost tñ addit q̄ dictū Sui. ⁊ Hosti.
est tutū. Narrat etiā discipul⁹ in sermonibz. dñica. xij. q̄ ꝑm Sui.
sup hac irregularitate ep̄m posse dispensare. ex quo dispensatio in h̄
casu nō est ꝑhibita. ⁊ iura que inueniūtur in ꝑtrarijs illa ꝑcedunt
de suspensio nō a iure. q̄ iura benignius solēt agere q̄ hoies. hec ibi.
Consequēter q̄dam alius summista Joānes laurētij. ordinis mino-
rum magis laxē d̄r. Verū est q̄ suspensus ab hoie celebrās sic irregu-
laris. Et etiā a canone p̄pter crimen. vt ꝑz extra de re. iudi. cū eterni
et. c. cū medicinalis. de sentē. excō. lib. sexto. S̄z hoc inq̄t intelligas
verū vbi canon talē penā imponit. als nō. supra eo. is q̄ li. vi. vñ de
Iuno. de cle. excō. mini. c. si celebrat. si fornicari⁹ suspensus celebrat
nō est irregularis. ⁊ Vincēt⁹ h̄ assertissime tenet in. c. q̄stū. de tēpo.
oz. Idē tenet Archi. de re iudi. cuz eterni. li. vi. Nec est lnia canonis
vel suspētionis ꝑprie. sed rei. qñ d̄r. Sit suspēsus q̄sqz satisfaciat
vel peniteat. ⁊ ideo post ꝑnitiam legitimaz poterit celebrare. ⁊ si ante
celebrat nō est irregularis. de cōba. cle. c. sicut. Et sic notori⁹ fornicā-
tor si celebrat nō est irregularis. lz ꝑ canones in odiū criminis aliq̄d
fit obiectū q̄ad taliū vitatōem. vt supra eo. c. vestra. ⁊ c. tua frater
nitas. ⁊ xxxij. di. null⁹. ⁊ s̄. verū. ⁊ h̄ vltimū notat Inno. vbi supra
Et q̄dā doctor iuris Colonie ordinarius cū quo sup hac materia cō-
tuli opinādo voluit etiā q̄ ꝛubinaris celebrādo nō incurrat ir-
regularitatē ¶ Sed nūquid etiā in his releuat dictū Cancellarij do-
ctoris ꝛolatorij. q̄ in de ꝛpuali vita multas ꝑpōnes notabiles cir-
ca ecclie cēsuras ponit. ⁊ iter cetera ad ꝑpositū d̄r Expediēs videreē
institutio aut iam institutoz talis interpretatio vt solus excōicatus

Foliū

aut suspēsus a iudice z nō a solo iure traheret irregularitatē imis-
cendo se sacris. z talis solū iudicialr p̄dēnat⁹ a p̄tate absoluēdi in
foro scie spoliat⁹ censeret. Nec ibi z alia p̄corditer d̄t in regulis

Rūdef q̄ Cācellari⁹ ibidē multa vilia z expēdiētia q̄ vrinā deter-
minata forent zelose p̄ponit. Verūm q̄ idē ip̄e p̄stādo fatef se p̄
hmōi nil assertiue determinare dicēs. Ego aliqs p̄positōnes exami-
natōni sup̄ior ac prudētū decreui p̄ponēdas absq̄ assertōe earum
quas ip̄i assertādas iudicauerint ad quos spectat. Nec ille. Quis ḡ
in hac re ob dictū Cācellarij nisi alior rectū iudiciū ad quos ip̄e re-
mittit sup̄uenerit tute velup poterit figere pedem. Demū aliud
etiā hic attēdēdū. videlz q̄ p̄cubinari⁹ sacerdos aut clericus existēs
in sacris notor⁹ fm doctores iuris. z Angel⁹ hz p̄ indubito tenet
fruct⁹ q̄s p̄cipit de b̄nficio restituere q̄n aliūde sine his p̄t viūere. qz
cū sit suspēsus. vt iā dictū est p̄ Panoz. z Docto. in. c. vstra. vbi su-
pra p̄inde est ac si nō resideret. qz nullū z inutile idē est p̄. c. inter cor-
poralia. de trālla. pla. sicut nō rite z non fieri paria iudicant. vt in. c.
venies de p̄sby. nō nō hap. Neū q̄s hec aduertit. q̄s hmōi laq̄os
inextricabiles enodabit. Lerte hoc mare magnū. illic reptilia quoz
nō est nūerus. Et vrinā pastores lanā z nō oues querētes singula-
riter hec aduerterēt. nūq̄ certe p̄cubinario aiāz curā suoz vt indi-
es fieri videt dānabilr p̄mitterent.

R̄. Ergo p̄mo An p̄mittēs curā aiāz p̄cubinario peccat mor-
talr. z p̄ hoc sit in statu periculoso. Rūdef simplr q̄ sic.
Dicit em̄ Albertus in q̄rto. dist. xxiij. ar. x. Nullū dubiū est morta-
liter peccare illū qui indignū sciēter p̄mouet ad curāz pastoralē vel
aliq̄d ecclēsticū b̄nficiū. hec ille. Cōstat autē de p̄cubinario noto-
rio q̄ sit maxime indign⁹. cū vt supra patuit sit infamis. ḡ p̄mittēs
sibi aiāz curā mortalr peccat. Rō huius ex b̄tō Tho. p̄z in quarto
dist. xxiij. Tum p̄mo. qz d̄no suo deo scz infidelis dispensator est.
essz em̄ infidelis terreno d̄no. qui in eius officio sibi inutile poneret
q̄to magis iste qui malū cāminosum ponit ad curā aiāz. cuz hoc
in detrimentuz ecclēie vergat z honoris diuini q̄ p̄ bonos ministros
p̄mouet. Tum secūdo. qz sp̄halia bona sub periculo ponit. quod est
mortale non minus q̄z poneret sub periculo bona temporalia ecclēie
ibidē fm Alber. z b̄. Tho. Per ministeriū em̄ hoz maloz diuina cō-
temnūf. iuxta illud Gregorij P̄dicator cui⁹ vita despiciēf restat vt
ei⁹ p̄dicatio p̄tēnaf. z d̄t b̄. Tho. in q̄rto vbi supra. eadē rōne qua
p̄dicatio p̄temnif. om̄ia sp̄halia ab eis exhibita p̄tēnūtur. Nec ille.
Secūdo probatur. esto q̄ pastor ip̄emet esset p̄cubinarius. tūc
p̄ se non posset aliq̄d sacramētū digne ministrare. q̄n semper moro

Vndecimū

taliter vt supra patuit peccet. q̄ nec p̄ aliū ꝓcubinariū. hoc idē p̄t q̄n
peccet mortāl. qz d̄r. xlvj. distin. sicut qd̄ q̄s suo noīe nō p̄t facere nec
alieno noīe d̄z. Tercio p̄bat pastor ꝓdic̄ ꝓtra canones qz igno
rantia eū nō excusat de facto suspēsum inducit q̄ irregularitatē icur
rat. fm̄ tutiorē opinionē. ḡ. Quapropter ait qd̄ā magn⁹ q̄ dānosū
sime agit q̄ notorio ꝓctōri maxie in malicijs ꝓsuetū ouis suaz curā
ꝓmittit. aut iuuanē ꝓstat q̄ tali ꝓmittant. poti⁹ em̄ inq̄t oīa mala
etiā excōicatōez si casus se obtulerit d̄z q̄s sustinere anteq̄ tali oues
ꝓmittat aut ꝓsentiat q̄ sibi ꝓmittant. qz san⁹ eēt agere ꝓtra tradi
tionē hoīm q̄ ꝓtra legē altissimi. / Ex his itā infer̄ q̄ pastor d̄z ꝓsona
liter residere honeste. aut eccliam poti⁹ resignare etiā si deberet medi
care anteq̄ ꝓcubinario eccliam suā ꝓmittat. nō obstatib⁹ ꝓmodis
q̄buscuq̄ etiā spūalib⁹. nō em̄ sunt faciēda mala vt eueniāt bona.
ad Romanos. iij. Nec sup̄ his q̄ ꝓcubinario ministratio sacramē
toꝝ cōmittat ꝓt fieri dispēlatio etiā ꝓ papā. repugnat em̄ iuri diuino
Un̄ d̄r Alber⁹ in. iij. dist. xxij. nūq̄ ꝓt dispēlari q̄n peccat morta
liter talis. in q̄libet actu ministratōis q̄d̄m ē indign⁹ Et abusiones
in his nō diminuūt peccā s̄z aggrauāt. z iō in talib⁹ dispēlatōib⁹ si
ꝓlatus aliqd̄ facit peccat mortāl. hec ille. Pastor ḡ q̄cūq̄ curā aiaz
suaz ꝓcubinario ꝓmittit oīm ꝓctōꝝ. qz in tali statu ex ꝓte ꝓmini
stratōis sacramētoꝝ nō ē nūerus reus erit in tremēdo iudicio. Cō
sentientes em̄ z facientes pari pena plectendi sunt. xvij. q. iij. oēs.
et ē dictū Apl̄ ad Romanos ꝓ. Et ad h̄ illō autoris libri causaz
sc̄z. Quicqd̄ ē cā cause ē cā causati Un̄ d̄r Gregori⁹ in registro li
bro ꝓ. Necesse ē vt oēs culpas z negligēcias sibi ip̄tetur q̄ ministe
riū ꝓtutis infirmo ꝓmittit. q̄ Insup̄ ex his euidenter etiā itā ꝓz Altas
ristas seu habētes capellas aut quīs mō officia ad celebrandū depu
tata illos nō eēt tutos. s̄z etiā in dānosō periculo ꝓstitutos z peccare
mortāl̄ dū vices suas z sacramēti altaris ministratōem ꝓcubina
rijs ꝓmittūt. aut eis sub annuo censu sunt locātes. Dictū em̄ Albr̄
et rōnes ꝓacte eque ꝓtra eos militāt. q̄ Demū etiā infer̄ q̄ Episco
pi z eoz officiales peccāt mortāl̄ dū ꝓcubenarios penitētiarios cō
stitūt vt a castro sibi reseruatōis sacramētal̄ alios absoluāt. Ta
ceo nūc de alio ꝓctō ꝓlatoꝝ qd̄ incurrūt dū ꝓcubenarios notorios
ministros iusticie. vtputa fiscales. sigilliferos aut officiales ad cor
rigendū alios ꝓcubenarios ꝓstituūt aut admittūt. Index em̄ vt d̄r
be. Tho. sup̄ Joau. viij. dū ē public⁹ z ꝓtra aliū fert s̄miam in eodez
crimine peccat sc̄dālizādo. Et sibi mō peccat corrigēdo. vt d̄r 2°.
q. lx. Un̄ etiā d̄r Alber. in q̄rto. dist. xix. q̄ corrigēs aliū nō d̄z esse in
sibi notorio. v̄l in maiori z nō p̄t eū iudicare nisi cum mortali ꝓctō.

Coz

No

Foliū

hec ille. Sed q̄ q̄ p̄latus q̄ ponit talē z in h̄ statu eū admittit z cō-
seruat q̄ nō min⁹ ip̄o peccat. Tenent q̄ plati cū eoz ministros iustis
sie ꝓcubinos eē ꝓcipiūt sub pena salutis eterne eos aut ab officijs
amouere. aut cogere q̄ absq̄ mora ꝓcubinas abijciāt. Nec ualet si
dicat epus aut plat⁹ ad regendū eccliam se interdū alios nō posse ha-
bere. Reuera agāt fidelr vt fideles dispēsatores. z utiq̄ deus eis de
idoneitate ministroꝝ ꝓuidebit. de⁹ em̄ vt inq̄t te. Tho. in q̄rto. dis-
p̄tū. nūq̄ ita deserit eccliam q̄n inueniant idonei ministri. Un̄ dē
Lya sup illō Jacobi p̄. Si q̄s idiget sapiētia postulet a deo zc. q̄
de⁹ ē infallibile directū q̄ nō deficit ad se veracit̄ currētib⁹. qz si natu-
ra nō deficit in necessarijs. multo minus auctor nature. hec ille.

Nota

De Secdo. Quid sentiendū sit de dispēsatoe q̄rū dā sacerdotū
ꝓsertim ꝓcubinarioꝝ sup ꝓfessione differēda zc. Rūdef
q̄ ē q̄dā error iutolerabil̄ ꝓsumptuosus. astutia diaboli inuentus.
multoꝝ sacerdotū ꝓsertim ꝓcubinarioꝝ. q̄ cū volūt celebrare z h̄nc
copiā sacerdotis. z opportunitatē ꝓfitendi. veniūt alter ad alterum
ꝓtentes sup ꝓfessione faciēda dispēsatoem. z dicūt dispēsēt̄ mecū
Et sic ignari simulata z ficta dispēsatoe ꝓtenti. sine actuali ꝓfessioe
ausu q̄dā temerario altare accedūt. Sz reuera fallunt z peccādo se/
ip̄os recipiūt. Aut em̄ h̄mōi sacerdos celebratur⁹ ꝓceptū implere ꝓt de
ꝓfessione faciēda. aut nō. Si nō. tūc dispensatōne nō indiget. Si
sic. tūc rōnabile z necessariū ē q̄ seruet ꝓsertim. dūmō h̄z opportuni-
tatē z copiā sacerdotis cui deuote secure z rite ꝓfiteri ꝓt. Un̄ ꝓz tūc
dispēsatoem fieri nō posse. Cōtra em̄ rōnem nō ē fidel̄ dispēsatio. sz
• crudel̄ dissipatio. ꝓut d̄ Bernard⁹ ad Eugeniū libro. iij. Obuiat
ergo huic ꝓsumptuoso errori sacrascriptura z sanctorū dicta ꝓsertim
scribentiū sup magist̄ q̄rto sniaz. vt ē bt̄s Tho. Durandus ꝓe-
trus de palude. scriūs Bonauē. Schot⁹ z alij q̄z vna ē rō. qz nō tūc
dz recōciliari deo. sz etiā ecclie. ad h̄ q̄ digne sumat sacramētū vnita-
tis ecclie. Ad hoc doctor Nicolaus dynckelspiell. z alij in q̄rto alle-
gant Dugonē de sc̄to Victore q̄ d̄t in libro de ꝓtate ligādi atq̄ sol-
uendi. Audacter dico. si añ sacerdotis absolutōem criminofus ad
cōionē corpis ch̄isti accedat. ꝓ certo sibi iudiciū māducat. z bibit.
etiā si añ peniteat. z etiā vehemēter doleat z igemiscat. hec ille. Intel-
ligēdo tñ q̄n h̄z copiā sacerdotis ꝓut d̄ Tho. de argētina ꝓst alios
ibidē i q̄rto. Lesset igit̄ error h̄ venenosus. ne ꝓctm ꝓctō accumulet.

De Tertio. de grauitate ꝓcubinat⁹ seu fornicatōis in sacerdo-
te ꝓcubinario. q̄ q̄stio ꝓcernit etiā sacerdotes alios a ꝓcu-
binarijs. z cū h̄ religiosos z clericos i sacris ex̄ntes. Et in ꝓmis q̄rit

Duodecimū

an fornicatio seu concubitus i eis sit gravior peccatum ipso adulterio Rūdes
p. sic. Cuius ratio. sacrilegi qui votum solenne continentie violat. plus peccat quam
adulteri. scilicet predicti fornicando efficiunt formaliter sacrilegi. §. Maior pars
xxvij. q. p. meliore. ubi summarie habetur quod peiores sunt adulteris qui
continentie votum violat. Per votum enim solenne continentie ad alium ordinatur.
Unde ut glo. dicitur ibidem. coniugium spirituale inter deum et hominem violat. quod est al-
tius quam illud quod est inter hominem et hominem. quanto ergo maior est ille cui inferitur ini-
uria. tanto maior peccatum committitur. Directe autem predicti in deum peccat et con-
tra precepta prime tabule. Adulter autem in primum peccat contra precepta se-
cunde tabule. Minor pars. quod tales fornicando votum solenne continentie vi-
olant. In voto enim solenni continentie. non tamen simpliciter. sicut quod Henricus
herp. post beatum Thome. sexto precepto dicit. quod sequitur quaedam consecrationem
seu benedictionem cuius deus auctor est qui totaliter deo et diuino cultui deputatur
fornicatio autem violat homini cum iniuria dei. et persequens enorme sacri-
legium proprie predicti committitur. Unde de beatis Thome. 2^a 2^e. q. xcix. formaliter
et proprie peccatum sacre persone sacrilegium est. quod agit directe contra eius scripta-
rem. puta si virgo dedicata fornicetur. Et eadem ratio est in alijs. Dec-
ille. Etiam dicitur ibidem. q. cliij. quod quilibet species luxurie sicut quod violat aliquid
pertinens ad cultum dei dicitur sacrilegium. Patet ergo quod quibus predi-
ctorum est sacrilegus auferens sacrum a sacro. id est seipsum voto so-
lenni consecratum a deo. unde sic fornicando sponsa dei abutitur. quia
clericus sponsa christi efficiebatur in ordinis susceptione. quod ordo habet votum
solenne continentie annexum et religiosus per votum solenne religionis.
Nunc quod enim inquit doctor sanctus Vincentius in quadam sermone. ille sacrilegus
est qui sepulchrum domini ad lutum aut fedam latrinam projicere presumet. Quid
autem sacerdos qui emisit votum continentie aliud est quam sepulchrum domini viuum
mundicie deputatum. Ad hec facit. xxvij. q. j. c. sciendum. Secundo probatur
ex eodem fundamento. quod fornicatio predictorum grauius peccatum est quam homici-
dium. ut statim probabitur. §. sequitur quod grauius peccatum sit quam adulterium. quia
peccatum homicidij maius est quam adulterium. sicut pars per decretum sumptum ex
sermone Augustini. libro. ij. de adulterinis coniugijs. xxxij. q. ij. si quod ve-
rius. Quod ergo excedit peccatum quod grauius est. excedit etiam id quod minus gra-
ue est. Tertio probatur de sacerdote singulariter fornicante piurus gra-
uius peccat quam adulter. et per consensum plurium est grauius peccatum quam adulterium. scilicet sa-
cerdos omnia fornicando efficit piurus. ut statim patebit. §. Maior pars per
Richardum in tertio. quanto enim persona est dignior in qua fit iniuria. tanto
iniuria est maior. scilicet deus cui iniuriatur quod in iurando est dignior quam
proximus cui iniuriatur adulterando. §. Corruptum est enim piurium dignioris or-
dine. puta hominis immediate et directe ad deum. quod ordine minus est ille quem cor-
ruptum adulterium quod est hominis ad proximum. et non immediate ad deum. scilicet solum

Sacrilegium

Foliū

primo mediante Quarto pbat ppositū p Roptū holecot sup libz
sapien. c. liij. Tum qz sacerdos magis se elogauit ab actu carnis qz
vir. qz solēnit inqt. vouit pūnitā ab oi muliere z nūqz cū aliq. igit.
Tum qz votū sacerdotis ē solēnitatū p sacramētū maioris reuerētie.
puta ordinis. qd sacramētū ē maioris reuerētie qz mrimoniū. qz il-
lud sacramētū directe z imediate applicat hoīem ad pficiendū cor-
pus chusti vez in sacramēto altaris qd ē maximū qd p̄t cōicari hoī
in hac vita. Istud finalr pz etiā ex signo. qz decreta grauiore pe-
nitentiā iponit incōtinentibz pdictis sacerdotibz qz adulteris. sicut
habet. lxxij. dis. c. psbyter. si fornicatōem fecerit vbi horribil ad decē
annos p vna fornicatōe sacerdoti pnia iponit. Un si publicus sit h
mō fieret Remot⁹ a ceteris pmedat panē z aquā. sz diebz dñicis z
festiuis vtef tñ qd dragemalibz. finitū tribz mensibz exeat. nō tñ in
publicū pdeat ne laici scandalizent. qz sacerdos nō dz publice peni-
tere sicut laicus. postea aut dz ieiunare āno z dimidio in pane z aq
ita q dñicis diebz z p̄cipuis festis p̄t bibere vinū z vti lacticiuis z
sagine. finito anno z dimidio cōicare dz z stab it vltim⁹ in choro z
cū minora officia gret. Et dz postea ieiunare legitimas sz feria se-
cunda q̄ta z sexta in pane z aq vsqz ad septimū annū p̄lectū. ita
tñ q scdm feriā p̄t redimere legēdo psalteriū. vl dādo tenariū p̄t
reū. Expleto septimo anno p̄t eps ipm ad honorē p̄stinū reuocare.
ita tñ q ieiunet postea sexta feriā in aqua z pane sine redēptōe vsqz
ad finē decimi anni. hec ibi. Et lz hodie hec pena sit arbitraria. ponit
tñ hic vt scubinari⁹ eo citi⁹ respiscat z intelligat qd sit ei agendū
si vult absolui a pena pcti vel in h mūdo vl in alio. qz credendū ē in
quit Angel⁹ in summa. vita. p̄fessio. vj. eccliam instinctu spūscī cā
sic tarasse. sicut ce⁹ p iusticia erigit vel h vel in purgatorio a q̄cūqz
talitā p̄petrante. vt p̄zin c. h ipm. xxvij. q. ij. hec ibi

Quarto. An scubinari⁹ sacerdos fornicādo pprie sit trās-
gressor voti p̄tinētie. q̄ q̄stio p̄cernit etiā clericos in sacris.
religiosos z sacerdotes q̄scūqz alios Et arguit q nō. fornicatio
phibet ce p̄cepto. q̄ p eā nō fit voti trāsgressio. votū est ē de re als li-
cita. Un sic dz Cellari⁹ i forma i regul. Religiosus p̄fessus z sacer-
dos vtens copula carnali p̄ter mrimoniū. z si quissime trāsgrēdiūf
mādatū rei. nō tñ videat voti fractores. votū q̄p̄t ē solū. pprie de
re als licita. q̄lis nō erit extramonial' diunctio. Ista d̄clusio lz apud
simpliciores videat extranea. tñ apd intelligentes qd nois voti est
clara. Notū q̄p̄t fit ce operibz superogatis ad. q̄ q̄s als nō tenebat
sic religiosus pprie loquēdo vouet q nūqz vro: abif. qd antea lice-
bat illi. null⁹ aut pprie dz vouere q nūqz fornicabit aut adulterabit

pena sacerdoti
Remot⁹

221

Decimūtertium

q̄ ex p̄cepto ad hoc iam om̄is hō obligatur. hec ille. In opposi-
tus p̄ veritate videt̄ om̄nis schola. cū etiā in religionibz h̄mōi ve
voti trāsgressores puniātur. ¶ Pro r̄sione hic cōsiderādū. qz ip̄a
cōtinētia q̄ subest tēperātie d̄t abstinētiā a delectatōe venerea. z cū po-
nat absolute p̄ pp̄ria materia voti cōtinētie. seq̄tur q̄ ip̄m votū p̄ se
fert sup hoc qd̄ est nō cōmisceri carnali seu nō cōtinere. z trāsgressio
eius p̄ se sup hoc qd̄ est cōmisceri carnali seu nō cōtinere. qd̄ puritati
cōtinētie p̄ ip̄m votū iam cōfirmate repugnat. Insup cū huic purita-
ti cōtinētie nedū cōmixtio carnalis matrimōny licita. s̄z etiā z lōge
ampi⁹ imp̄ritas. s̄z extramattimōnalis cōmixtio repugnet. seq̄-
tur q̄ vouēs cōtinētiā. nedū fornicādo sit trāsgressor p̄cepti. s̄z etiā
voti trāsgressor. Nec hoc mirū videat̄. qz vt d̄t b. Tho. in p̄ma sc̄de
q. xvij. z in sc̄do scripto. d̄t. xl. vnus actus vnitate nature fm̄ se
cōsideratus p̄t esse multiplex fm̄ q̄ ad genus moris refertur. sicut p̄
ma sc̄de. q. lxxij. exemplificat de adulterio. qd̄ non solum p̄tinet ad
luxuriā. put opponitur castitati. sed etiā ad iniusticiā. put in accipi-
endo alterius vxorē opponitur iusticie. Ita in p̄posito videtur di-
cendū. cū ip̄a fornicatio in vouente cōtinētiā dicat duplicē diffor-
mitatē p̄pter diuersam habitudinē z cōparatōnem eius ad rōnem.
Ideo duplex d̄t p̄ctm̄. vt puta trāsgressiōnem p̄cepti. z hoc rōne sp̄-
ciali in q̄ntum fornicatio. z voti cōtinētie. z hoc rōne carnalis cōmix-
tionis. Huius s̄le sumat de voto paupertatis. puta monachus re-
tinens rē alienā hāc sibi appropriādo rōne sp̄ci in q̄ntum retentio est
rei aliene. vt sic est trāsgressor hui⁹ p̄cepti. non furtū facies rōne ho-
talis retentōis seu appropriatōis sit voti paupertatis trāsgressor. Alio
oppositū dicere seq̄ret. q̄ monachus appropriādo sibi de furto mil-
le ducatos. nō est p̄prietarius. s̄z solū p̄cepti trāsgressor. qd̄ absur-
dum videt̄. Igit̄ cōcludēdo p̄ ip̄am fornicatōnem rōne illius qd̄ est
cōmisceri carnali sup qd̄ p̄ se fert trāsgressio voti cōtinētie sit pp̄rie
eiusdē voti trāsgressio. q̄ d̄t distinctū p̄ctm̄ a fornicatōne. Hoc aut̄
tenere videt̄ verius. salubrius. z magis rōnabile. Concorditer
huic cōclusioni dixit doctor eximius theologie Lambertus de monte
publice in scholis. videlz q̄ rei veritas est. q̄ p̄byter fornicādo pec-
cat p̄tra votū vnde absolutōz ep̄scopi eūdē dixit indigere. Ad
argumentū dicendū. negando cōsequētiā. Sicut em̄ illa cōntia nō
valet. retractio p̄hibetur de p̄cepto. ergo p̄ eam nō sit voti trāsgres-
sio. puta obediētie. dū p̄ ip̄am in superioris cōtempnū violat̄ silētiū
ita nec p̄dicta cōsequētia valet. Cū cōsiderādū. q̄ est aliud loq̄ de
fornicatōe absolute. sic em̄ verū est qd̄ d̄t. cū p̄cepti trāsgressiōnem.
Aliud s̄o est de eadē loq̄. put cōmittitur a vouente cōtinētiā. sic em̄

foliū

propter diuersam repugnantiā ad rōnē. vt dictū est duplex dē pctm̄
Nec obstat si replicas. trāsgressio voti vt spēale pctm̄ erit separa
ta a pcepti trāsgressione. qualis nō est hic. Rūdet. q̄ hoc nō sem
per req̄rit. s̄z sufficit q̄ possit separatim inueniri. sicut patz de sacrile
gio. sc̄da sc̄de. q. xcix. qd̄ repitur separatim. vt si iudex rapiat aliquē
de loco sacro quē in alijs locis licite cape possz. z cū hoc tm̄ repit etiā
cū alijs vitijs. vt cū homicidio. vt si clericus occidat. z cū luxuria.
vt si virgo deo dedicata violetur Ita in pposito trāsgressio voti cō
tinētis est spēale pctm̄ z repitur seorsuz. vtputa in matrimonio ab
eo q̄ continentia vouit. Nihilominus p̄t inueniri cū diuersis luxurie
spēb. vt cū fornicatōe adulterio. z sic de alijs. Nihil em̄ (vt vbi su
pra d̄t br̄s Tho.) prohibet formalr rōnem alicuius peccati spēalis
in pluribz generibz pctōz inueniri. hec ille
¶ Ad pdictā q̄stionē iam inueni scripta magistri Serardi de Elten
sacre theologie doctoris eximij ordinis pdicatorz. q̄ dū vineret eras
regēs p̄uētis Coloniē z inq̄sitor heretice prauitatis. Et rūdet ita
q̄ continentia seu castitas p̄t considerari duplr. Uno mō vt p̄cise est op
posita fornicatōni. z sic cadit sub pcepto isto. nō mechaberis. Exem
pli cā. Petr⁹ vult mānere p̄ totū tēpus vite sue solutus. tūc obliga
tur ex pcepto seruare castitatē. qz obligat nō fornicari. hoc tm̄ qz p̄
mutare p̄positū. ideo d̄t ex p̄tingenti p̄tingere. vñ pdicto mō casti
tas nō cadit sub voto pprie dicto cū sit de pcepto. Alio mō p̄t con
siderari castitas vt est p̄petua. nō vt opponit fornicatōni t̄m. s̄z vt ge
neralr opponit cuilibet carnali copule siue in matrimonio siue extra
et vt in omnē euentū obseruāda mutata etiā qualitercūqz volūate
nisi accederet superioris auctoritas. z sic cadit sub p̄silio quo mō sa
cerdos aut religiosus vouent castitatē. de meliori em̄ bono est q̄ fir
metse z inobilitet animū deo ad nūq̄z inuēdū etiā quocūqz casu se
offerēte carnalē copulā. dato etiam q̄ nūq̄z se offerat oportunitas
ad matrimoniū. s̄z ad liberius z puri⁹ z p̄fectius seruicdū deo expe
dit sic se obligare. Un̄ p̄z q̄ continentia seu castitas extra matrimoni
um cadit sub pcepto. sed castitas eadē p̄petua cadit sub p̄silio. sacer
dos igit̄ aut religiosus fornicās ē pprie trāsgressor voti. vñ z br̄s
Tho. sc̄da sc̄de. q. clxxxvi. ar. x. argumento. iij. d̄t religiosi p̄ votū
continentie tenētur ab oibz venerijs abstinere. Ad dictū Lacella
rū rūdet. q̄ nullo mō p̄cludit nec impedit p̄clusionē iā dictā. qz ma
nifeste p̄supponit falsum cū d̄t. votū pprie ē de re als licita qualis
nō est extramatrimonialis p̄iunctio. vbi clare p̄supponit q̄ votū fiat
de extramatrimoniali p̄iunctōe. qd̄ falsuz est manifeste z impossibile
cū votū non possit esse de malo culpe. sicut nec istud cadit sub voto

Decimūquartū

nūq̄ vti h̄mōi copula carnali extra matrimonū. cū sit illicitū ve
sic. qz hoc nūq̄ est cōsiliū. sed p̄ceptū. s̄m illā rōnem. sed nūq̄ vti co/
pula carnali immobili z firmato aīo quocūqz casu emergēte cadit
sub voto castitatis. Nec habetur vt ip̄e assumit p̄trariuz ex q̄d no/
minis voti. qz idem opus vt seruare castitatem. id est nō vti copula
carnali est opus necessitatis z p̄cepti put cōsideratur opponi for/
nicationi. Et est opus supererogationis prout cōsideratur sub p̄p̄/
tuitate cū firmitate animi ad ip̄m quocūqz casu emergente Nec im/
plicat p̄tradictōem hoc mō idē opus esse supererogatiōis z p̄cepti
diuersis rationibz. hec ille.

Quinto p̄nter. An p̄ctm̄ fornicatiōis in sacerdote scubi/
nario aut etiā q̄cūqz alio sit grau⁹ homicidio. Et eadē q̄/
stio mouet de quolibet clerico in sacris z religioso Rūdet affirma
tiue q̄ sic. p̄supposita tñ veritate p̄p̄onum sequentiū *Prima p̄p̄o*
ficio. ordo inseparabilr hz cōtinētiā annexā ex voto. Hui⁹ opinio
nis ap̄te est sc̄tus Bonauē. in quarto. dist. xxxvij. sicut etiā q̄ regulaz
vlnēdi ab aliquo traditā p̄fitef. puta monachalē. z habitū suscipit
eiusdē vbi cōtinētia annexa est. talis d̄r p̄sequēter vouere cōtinētiāz
sic z ordo apud latinos ex eccl̄astica institutiōe hz annexā cōtinēti/
am. z idē q̄ suscipit ordinē spontance se obligat. ita q̄ obligatio illa
procedit ex statuto pariter z ex voto. z fit voti solēnizatio in ordi/
nis susceptiōe Huius opinionis q̄ nedum ex statuto eccl̄ie. sed
etiā ex voto ordo sacer habeat cōtinētiā annexā videt fuisse be
atus Tho. in de malo. q. vij. ar. vij. vbi d̄r vxores ducere in sacerdo
te est p̄tra p̄ceptū de voto cōtinētie implendo. nō aut in laico qui
nō vouit. hec ille. Unde per hec verba p̄supponit votum cōtinētie
fieri a sacerdote. Et Cancellari⁹ in h̄ dicere cōcorditer videt in fine
huius regule q̄ sic in regulis d̄r. Quia corpus sacerdotis si vxora
retur esset vxoris sacerdos. qui totus debet esse d̄no p̄secratus z ex
peditus a cura rerū familiarū. z solutus legibz civilibz. z orōni iu/
giter vacare. rōnabilr restringitur voto castitatis. hec ille. *Uteri⁹*
idē p̄z ex hoc. qz qlibet sacerdos saltē d̄ū ordinatur p̄mittit. z cum
hoc iurat in gradu sacerdotij iugiter manere s̄m sanctiōes canonū
Interrogāte etiā ep̄o ab ordinādo. vis in ordinē presbyterij s̄m ca/
nonū sanctiones iugiter manere. Respondet z d̄r sub hac forma.
Dico te et sanctis eius in presenti promitto. sic me deus adiuuet z
sancti eius. Sanctiones autem canonum habent z inuigunt ep̄is/
copis neminem debere ordinari nisi qui promisit se caste victurum.
vt patet xxvij. distinctiōe. Nullum.

Secūda ppositio. maior est obligatio voti q̄ iuramenti. put
 tenet b. Tho. scda sede. q. lxxix. qz in vtriusqz trāsgressione licz irre
 uerētia fiat. in voto tñ amplior: z maior: sit trāsgressio. qz in iura
 mento irreuerētia tñ fit in eo qz nō verificat id qd p nomē eius p
 mittit. In voto qz nō soluit pmissum qd ipi deo debem⁹. z sic est ibi
 irreuerētia z amplius. vtputa infidelitas. Illa em̄ irreuerētia dē z
 plus. nō em̄ ois irreuerētia est infidelitas. vtraqz tñ trāsgressio ē cō
 tra pceptū p̄me tabule. ¶ Tertia ppositio. trāsgressio iuramēti q̄ p
 iuriū dē. graui⁹ ē pctm̄ q̄ homicidiū. Hui⁹ opinionis est Egidius de
 roma in qdlibetis. z doctor Jacobo eiusdē ordinis augu. Et p̄sertim
 b. Tho. in qdlibeto p̄mo. arti. xvij. cul⁹ rō fm̄ eūdē. qz piuriū tra
 pceptū p̄me tabule est. qz p̄terare nomē dei videt q̄daz diuini nois
 denegatio. quare ipm̄ piuriū scdm̄ locū post idolatriā tenet. Homici
 diū autē est tra pceptuz scde tabule. Itē apparet ex hoc. qz ex quo
 in cā peccati cuiuslibet fert iuramentū p̄ hoc ostēdit piuriū p̄ maxi
 mo pctō haberi. frustra em̄ in cā homicidiū finis p̄trouersie est: iura
 mentū. si homicidiū grauius est q̄ piuriū. p̄sumeret em̄ qd̄ maio
 rē culpā sez homicidiū p̄mittit. nō vereret minorē. sez piuriū incurre
 hec. be. Tho. Hui⁹ opinionis est etiā Cardinalis iurispric⁹ in
 cle. de iureiurā. §. p̄. vbi idē dē. Ceteris parib⁹ videt dōm. qz piuriū
 maius est q̄ adulteriū z homicidiū. qz magis imēdiate relinquit deo
 et charitati qua debem⁹ ferri in deū z sibi inherere. Quāuis autē cir
 ca has tres p̄pōnes opiniones reperiant p̄trarie. attamē qz iste sunt
 excellētissimoz doctorū z scōz p̄sertim beati Tho. z sc̄i Bonauen
 ture. z securioris vie. iō merito sunt p̄re ceteris amplectēde. ¶ Istis
 ergo p̄missis z p̄suppositis format talis rō. Quicūqz frangit votūz
 vel iuramētū violat graui⁹ peccat q̄ si homicidiū p̄mittat. sz cleri
 cus in sacris aut religiosus fornicās fornicādo qualibet fornicatōe
 frangit votū. z violat iuramētū. q̄ quolibet pctō fornicatiōis plus
 peccat q̄ si homicidiū p̄mittat. Maior p̄z ex p̄pōne tertia z secūda
 Minor p̄z ex p̄ma Illius sentimēti z sententiē q̄q̄ mirabilis vi
 deat effeminatis. est etiā doctor sc̄us Vincētius in sermone natiui
 tatis marie. dē em̄ licz fornicatio simplex sit de minorib⁹ pctis mor
 talib⁹ in laico. sufficiens tñ ad dānatōem z infernū intrādū z mino
 ris culpe (hoc tñ intelligēdo vey opatiue ad alias luxurie sp̄s. aut
 ex p̄te circūstātie. sez incitāmēti q̄ diminuit rē. vt infra in dubio pa
 rebit) in clericis tñ in sacris aut religiosis est de grauiorib⁹ p̄p̄ voti
 fractōez. fractio em̄ voti ē mai⁹ pctm̄ q̄ homicidiū. qz vt dicūt the
 ologi. mai⁹ pctm̄ ē piuriū q̄ homicidiū. adhuc at̄ mai⁹ pctm̄ ē viola
 tio voti q̄ iuramēti. z istd̄ dē notādū p̄tra clericos ignaros. hec ille

No
 Ratio p̄
 q̄d̄

No

Decimūquintū

De Sexto. An vere sacerdos scubinari⁹ fornicādo pprie sit
piurus Rñdet q sic. qz formalr agit ptra iuramentū sa
pra in pma ppōne positū Si dicas. Sicut nec votū ita nec iura
mentū in cōi facta sp obligāt transgredientē ad mortale put puz p
Lancellariū Berfon in de spūali vita Lectōe sexta. z in regulis suis
moralibz. igit p seques nō videt ppter h iuramentū sacerdos incur
rere piuriū. Rñdet pmo. q iuramentū a sacerdotibz pstitū nō ap
plicat in cōi ad canonū sanctiones. hz applicat ad certā materiā. vtpu
ta ad manere in gradu sacerdotij fm canonū sanctiones. Alterius
scdo dr. q hz vez sit q nec canonū sanctiones sicut nec votū aut iura
mentū in cōi facta in qlibet casu pcculari obligēt transgredientē ad
mortale pccm put Lācellari⁹ vbi supra declarat. In materia tñ pon
derosa z pceptiua vt in casu nro de pñetia gradui sacerdotij ānera
vtiqz obligāt trāgredientē ad mortale pccm z piuriū put pñ notari
etiā p Panoz. de vita z honesta. cleri. ca. Clerici. q z singulariter ad
ducit textū ad h in clemē. exiui de hōz scatio. Materia em tal pcep
tiua in statutis z regulis pprie sunt materia iuramēti z voti prout
etiā p Lācellariū vbi sup notari pñ. Un a sili declarat. Quis nō dī
ceret in materia pceptiua illū voti trāggressorē q diceret. pmitto in
certo religioso statu viuere fm sanctiones z statuta seti frācisci p ca
pit. exiui ptractū. Ita lo pposito in forma z materia iuramēti sacer
dotis zc. ptingit. Ad qd em in tā singulari z ardua materia q p
ceptiue p canones indicat ipm iuramentū exigeret si periculū piuriū
desup nō diceret iminere. Un si cedit de facto q p hanc ptestatōez
sacerdos qñ dr. volo manere iugiter in gradu sacerdotij fm sanctio
nes canonū hoc deo z sanctis ei⁹ pmitto sit restrict⁹ ad votū solēne
castitas. Cur ad castitatē p iuramentū nō eēt restrict⁹ p hoc q eadez
soba dr z cū h adūgit. ita me deus adiuet z seti ei⁹. Cōcesso q p
fornicatōem sit sacrileg⁹ z voti solēnis trāsgressor. nō videt qñ etiāz
oporteat pcedi q pprie fornicādo efficiat piur⁹. **Q** igit horribil
ppō z stupenda nimis. ex intimis cūctis sacerdotibz maxie attēden
da q pdicta seqt. videlicz. Dis sacerdos fornicādo ē sacrileg⁹ z piu
rus. z grau⁹ toties qñiens peccat qz si hōiem occidat Cōsideran
dū igit ex his pffellon scubinariōz z sacerdotū qñctiqz fornicatiū
cū circūstantie mutātes spēm pccī vt tradunt doctores in qro. dist.
xvñ. sint necessario pfitēde. q has spēs pccōz ad memoriā scubina
rio aut sacerdoti fornicatori cuiūqz alio reducat cū ipas obliuioni
tradere solet. sibiqz dicat. Jā miser nedū de feda luxuria z fornicatōe
penitere sufficit de q pffessus es. sz z etiā penitere distincte oportz. qā
sacrileg⁹ es voti. scz solēnis trāsgressor. Et etiā distincte penitere oz.

Foliū

q̄ piur̄ es iuramēti sc̄z p̄sūti i ordiis susceptōe trāsgressor. Ita q̄ ip̄o
ad verā p̄niaz z p̄fessionē reducto satisfac̄ sibi poterit iūgi salutar̄
De Septimo. An sacerdos ꝓcubinariꝝ celebrādo grauiꝝ ꝓc
cet q̄ si hoīem occidat. aut aliud ꝓctm̄ q̄ntūcūq̄ graue in
primū ꝓmittat. Et eadē q̄stio ꝓt moueri de alio sacerdote indigne
celebrāte. v̄l etiā laico indigne cōicante. R̄ndet simplr̄ loquēdo z
absolute q̄ sic. v̄n̄ Gabriel erimius theologꝝ in lectura sua notabi
li de officio misse. lectōe. lxxxvij. de simplr̄ loquēdo z q̄tū ad genus
ꝓcti grauiꝝ ē h̄ ꝓctm̄ indigne sumptōis eucharistie oī ꝓctō ꝓmisso
in primū. v̄n̄ gūiꝝ ē homicidio. spoliatōe. adulterio. sacrilegio. in
cestu. traditōe ꝓplone seu ciuitatis ꝛc̄. Q̄d ꝓbādo adducit b. Tho.
in 3° ꝓte. q. viij. ar. v. dicentē. q̄ ꝓctm̄ ꝓt dici graue seu grauiꝝ v̄l ex
obiecto v̄l ex circūstātia. Prima grauitas ꝓcti ex ḡne. siue obiecto
ꝓ se d̄r. Sc̄da d̄r grauitas ꝓcti ꝓ acc̄ns siue ex circūstātia. loquēdo
iā de grauitate ꝓcti ex ḡne. h̄ est ordo grauitat̄ ꝓctōz. q̄ oīne ꝓctm̄
aut ꝓmittit in deū. aut in creaturā siue in primū. Nūc aut̄ ex ꝓte ob
iecti oīa ꝓctā in deū ꝓmissa grauiora sunt ꝓctis ꝓmissis in creaturā.
Peccata at̄ in deū ꝓmissa sunt duplicia. q̄ aut ꝓmittunt̄ in naturā
diuinā. vt ē infidelitas. blasphemia. odiū dei in se. idolatria z filia ta
lia sunt simplr̄ maxima ꝓctā ex ꝓte obiecti. Aut ꝓmittunt̄ in hūanita
tem christi. Et h̄ duplr̄. Aut in hūanitatē christi manifestā vt fuit
crucifixio christi z eiꝝ flagellatio. Aut tectā sub specie sacramētali vt
ē indigna sumptio v̄l celebratio ꝓtra ordinē institutū. ꝓctā q̄ cō
missa in hūanitatē christi manifestā vt visibil̄ abulauit in terris sunt
grauiora q̄ ea q̄ ꝓmittunt̄ in sacramento latēti. ¶ Propositū q̄ ꝓt q̄
grauiꝝ ē ꝓctm̄ h̄ indigne sumptōis aut celebratōis oī ꝓctō ꝓmisso
in primū. s̄ ꝓctā ꝓmissa in deitatē. siliter z in hūanitatē christi ma
nifestā apte sunt grauiora. Sc̄do dictū ē q̄ ex circūstātia vnū ꝓctm̄
ē grauiꝝ altero. z h̄ ex ꝓte ꝓsone peccātis. vt q̄ ex ignorātia v̄l infir
mitate aut certa malicia peccat. Aut ex ꝓtēptu. aut ex surreptōne. ex
magna z modica libidine. z ita de alijs circūstātijs. z fm̄ h̄ ꝓt ꝓctm̄
in primū. vt latrociniū ē grauius q̄ indigna sumptio. vt si nō fiat
ex temeritate. s̄ timore ꝓfusionis z pene. sic q̄ stat q̄ indigna sumptio
sit maius ꝓctm̄ q̄ infidelitas aut blasphemia. vt q̄n̄ ex maiori ꝓtēp
tu fit z infidelitas nō sit ꝓtinax. s̄ ꝓtingit ex aliq̄ ꝓceptōe. Et sic ꝓz
r̄nsio ad q̄stū. hec ille. ¶ Insup̄ in eodē libro lectōe. viij. ex dictis b.
Tho. in q̄rto. dist. ix. q. iij. vbi b. Tho. oñdit dānabile abusum sa
cramēti eucharistie Iste Gabriel elicit corollarie q̄ sacerdos celebrās
in mortali peccat duobz distinct̄ mortalibz ꝓctis. vno sc̄z q̄ indig
ne ꝓlecrat. alio aut̄. q̄ indigne māducat. q̄ māducare z ꝓlecrare duo

Decimū sextū

actus sunt distincti. et in cuiuslibet indigna executione committit peccatum mortale. hec ille. Et quod concubinarij sacerdotes pre ceteris plus periculum et peccatis celebrando aggrauant propter scandalum. id specialiter de eis mota est questio. Unum simpliciter se loquendo sepe celebrando qui peccat quod si mille florenos raperet. aut etiam quod plus est quam committeret latrocinium seu homicidium hominis cuiuscumque. putet ex ista dicitur. et per dubium infra post periculum terrum euidenter elici potest. De periculis super pericula sacerdotum concubinarioz. vtrina linceis oculis decorari eent quibus circumquaque enormia eorum vitia et pericula auscultater intuerent. vtrique de emenda cum effectu cogitarent.

¶ Sed me increpando posset quis dicere. vni experientia docuit. ut quid aerem speras in his erga sacerdotes concubenarios et litteratos scias ne ipos incorrigibiles teste Chrysostomo super Mattheum. in ope imperfecto. c. xxi. vbi dicit. Quis clericum vidit penitentiam agentem. omnia enim quecumque in scripturis sunt propter quotidianam meditationem ante oculos eius inueterata sunt et vilia estimant. Nihil autem impossibile quod illi corrigere quod omnia scit. et tamen retinens bonum diligit malum. propterea clericus qui sepe meditat scripturas. aut omnino obseruaturus est et erit perfectus. aut si semel ceperit illa retinere nunquam exercitat in illis ut teneat illa. et si reprehensus humiliauerit se non ideo dolet. quod peccauit. sed confundit. quod gloriam perdidit. hec ille. Quibus concordat dictum gloriosi Hieronimi. putet Eusebius in de vita et transitu eius narrat. dixit itaque. Ecce mundus vndique feruet monachis et sacerdotibus. et tamen iam sunt rarissimi sacerdotes et monachi quod vix de centum vnus reperiat bonus. Nulla certe in mundo tam crudelis bestia quam malus sacerdos et monachus. nam corrigi non patitur nec veritatem vnquam audire potest. hec ille. ¶ Equidem charissime te fateor pro hec iuste moueri illi Hieronymi haud inemor quod de frustra niti et nihil aliud quam odium querere. extreme temerarie est. Consilia igitur tuis acquiesca superioribus meis homini prouinciam relinquens. vix quidem ad populum et simplices status et sexus vtriusque propter nonnulla que animam mouent operando iam stylium vertere cogor.

¶ Secundum periculum quod presertim tangit quoscumque inducentes concubenarios ad celebrandum.

Quoniam circa inducentes Concubenarios sacerdotes ad celebrandum in casu nostro magnus extat periculum. Etiam inducentes predicti (ut dicitur in summa predicatum) decipiuntur et decipiunt. Decipiuntur quidem. quod orationes in sacrificio et missa concubinarioz. ut tamen putant non sunt eis fructuose. Si quis eorum contra hoc dicat. quis concubinari? malus sit vtrudo tamen eo ut in isto ecclesie vtrique ipsum inducendo fructum orationum

eius peccatū. Malicia em̄ ministri nō nocet op̄i boni actoris. sicut de
 ope misericordie p̄ malū ministri a dño factū p̄t̄. Et doctores in
 q̄rto. dist. xlv. apte de suffragiis declarāt. Rñdes q̄ p̄sona puata q̄
 inducit p̄cubinariū ad celebrandū nullū sibi p̄ h̄ oleq̄ fructū. Et
 q̄n dicitur. malicia ministri nō nocet p̄sone mādanti. Rñdes vt d̄r
 in summa p̄sanella. titu. suffragiū. §. p̄. Ulez q̄dē est nisi q̄s sciens
 maliciā ministri z necessitate nō urgente scienter faceret eū in suo or-
 dine ministrare. qz tūc inuolueret in eadē p̄ditōe eū eo. hec ille. Un̄
 nō est capax. q̄re p̄ suffragia p̄cubinarij nō satisfacit p̄ senec meret̄.
 sz se inabilitat ad susceptōem diuinor̄ z eū ad celebrandū inducen-
 do (vt statim p̄babif) grauit̄ peccat. Nō tñ hic fit mētio de p̄cubi-
 nario sacerdote. put̄ ē public⁹ minister z nūcius ecclie irreuocabil̄
 rōne characteris z ordinis. rōne cui⁹ missa sua ex p̄te opis opati rāte
 p̄t̄. ē sicut boni sacerdotis. Nec h̄ mirū. vt d̄r in summa p̄dicantiū
 si q̄dē q̄ recepit p̄ manus iudeor̄ in cruce oblatū. eūdē filiū recipit p̄
 immūdas man⁹ pessimor̄ sacerdotū p̄secratū. Personas tñ p̄cubi-
 narior̄ de⁹ nō acceptat vt eor̄ orōnes inducētī eū possent p̄desse. sz
 vt sic de⁹ p̄ orōnes eor̄ ad irā pot̄ p̄uocat. sic em̄ d̄r Grego. in pa-
 storali. z h̄at̄. ij. q. vij. in grauib⁹. Eū is q̄ displicet ad interceden-
 dū mittit irati anim⁹ p̄culdubio ad deteriora p̄uocat. neqz in om̄i
 potētis iudicio q̄d sed a q̄ dat̄ inspiciat. Dona q̄ppe iniqz nō p̄bat
 altissim⁹. nec in multitudine sacrificior̄ eor̄ p̄piciabit p̄ctis. Eccl̄.
 xxxiij. Propter hec z h̄mōi in p̄dicta summa narrat. titu. missaz.
 q̄ q̄dā uales p̄fessor theologie in cathedra dixit q̄ maluit unū bonū
 sacerdotē celebrantē p̄ ip̄o. q̄ mille malos. qz ipe z si sol⁹ fuerit au-
 dit. illi z si mille fuerint nō exaudiunt. qd̄ pulchre oñsum fuit in He-
 lia. ij. Reg. xvij. Ipe nāqz sol⁹ exaudiebat. nā de⁹ statim post eius
 orōem ignē misit z holocaustū ab eo oblatū inflāmauit. Elij ho oe-
 ringētī q̄nq̄ginta orātes a mane vsqz meridiē nō exaudiebant. Mul-
 tū q̄ ualeat reprobatio iusti assidua Jacobi. v. Un̄ in sacrificio altaris
 nō tm̄ attendenda ē eius efficacia ex p̄te opis opati. sz etiā ex p̄te opis
 opantis. vt q̄ attendat̄ deuotio z meritū opantis. sicut gladi⁹ q̄ ini-
 mici vincunt in manu debilis nō h̄z eundē effectū. sicut in manu for-
 tis milleis hostes inuadētis h̄z. Sz q̄d tūc si q̄s instituat bñficiū
 seu aniuersariū p̄petuū qd̄ post mortē ei⁹ officiat p̄ p̄cubinariū. nū
 qd̄ ille in suffragiis etiā erit recept⁹. Rñdes q̄ nō. ex q̄ p̄ter inten-
 tionē talis instituentis bñficiū ipe p̄cubinari⁹ ad reseruendū sup̄ in-
 ducet. Istud p̄z p̄mo ex p̄te opis opati. vt tactū fuit. Sacramenta
 em̄ nō a ministro. sz ex institutōe christi efficacā h̄nt. sō malicia mini-
 stri utputa p̄cubinarij nō nocet p̄sone tali institutōi z mādātī q̄n p̄.

Solus

No

Dul

Decimūseptimū

eius missam eque ac si alterius boni sacerdotis esset suffragiū psequi
optati. / Secūdo p̄ idē ex pte opis opantis quūis em̄ vt p̄dictū est
iuxta auctoritatē Gregorij allegatā. 2° h̄m q̄ lx. Tho. Bonauē. 2 alij
doctores tradūt in. iij. dil. xlv. mal^o sacerdos 2 p̄ dñs ꝛubinarius
in q̄tū gerit p̄sonā p̄p̄riā paz v̄l nihil p̄sit defuncti. Attamē ad p̄
positū loquēdo ꝛubinari^o in q̄tū gerit p̄sonā ecclie v̄tq̄ p̄dest si
cut sacerdos ali^o celebrādo 2 orādo p̄deset. v̄n vt sic malicia ei^o ip̄i
instituenti b̄nificiū q̄n fructū suffragioꝝ per eundē ꝛubinariū facta
plenarie p̄cipiet obesse nō p̄t. Lul^o rō. q̄ hec oblatio eius 2 orō vt
sic nō ē sua p̄ncipalr. s̄ ecclie sponse christi inter quā 2 xpm̄ ip̄e ꝛu
binari^o in q̄tū vt dicitū ē gerit p̄sonā ecclie nūcius eius extat orōem
eius in ore portās quā p̄ri misericordiaz porrigit ad exaudiēdā. Si
cut aduocat^o nō iura sua s̄ aliena allegat 2 s̄ba ei^o cui patrociniū
p̄stat gerit in ore. V̄n fruct^o misse colligit ex merito resultatē ex mē
broꝝ deuotōe q̄re quēadmodū etiā p̄ctio aliena in scriptis oblata
p̄ncipi recipit ob grām ei^o cui^o ē q̄ 2 exaudit. nō autē p̄ quē scriptura
porrigit Ita in p̄posito indubie v̄dm̄. h̄ ita etiā declarat ex Sabrie.
vbi sup̄ lectōe. lviij. et. xxvij. 2 hoc ip̄m̄ etiā satis enucleat in summa
angelica. Ex q̄b̄ itā euidenter p̄z q̄ nō optz p̄pter sup̄ius dicta q̄ q̄s
debeat retrahi ab institutōe altaris seu cuiuscūq̄ b̄nificij dūmō ꝛubi
nariū ad officianđū b̄mōi b̄nificiū iducere nō intēdat. quūis de post
ip̄o nolēte p̄ ꝛubinariū b̄nificiū p̄tigat officari. Secūdo dictū fuit
q̄ p̄dicti inducētes seu ꝛducētes ꝛubinarios ad celebrandū neduz
recipiunt. s̄ etiā ip̄os ꝛubinarios recipiūt vt d̄r in itā dicta summa
q̄ occasione eis p̄bent ruine. Si em̄ null^o eos ꝛduceret. de facto sal
tem ad b̄n̄ viuendū attraherent 2 fames eos ad deū reduceret. sicut
filij p̄digū reduxit. S̄z q̄ p̄mouent sicut boni. iō min^o b̄n̄ viuere
curāt. Insup̄ ibidē d̄r. tali sacerdoti obulū nō darē vt p̄ n̄a mea
p̄ annū celebraret. sciens q̄ amic^o stultoꝝ silis efficit. Proverb. xij
Et q̄ dat occasione d̄ni damnū dedisse videt. ff. ad l. aq̄liam Si ob
stetrix. Et q̄ multi sup̄ his sunt murmurātes. hinc ad longū q̄stio
nes desup̄ vna cū argumentis resoluentur.

¶ Ergo. An sit p̄ctm̄ inducere ꝛubinariū sacerdotē notoriū
ad celebrandū. quēadmodū indies fieri videt in anniuer
sarijs. exequijs. 2 alijs peculiarib̄ missis. Secūdo ex p̄nti q̄rit. an re
ctores q̄rūcūq̄ eccliaz in eoz ecclijs nō debeat ꝛubinarios ad cele
brandū admittere. nec req̄sita q̄b̄ celebrēt eis ad h̄ministrare. In
hac q̄stione p̄mo ponunt. p̄ introductionē notabilia. Secūdo conclusio
nes cum corollarijs p̄sue. Tertio ne nimia fiat distractio argumen
ta vna cum solutionibus annectentur.

Foliū

Primo Igitur p huius fundamētali cōsideratōe notādū. vt ex
b. Tho. qdlibeto. xj. ar. viij. elicif q inducere ꝓcubi/
nariū ad celebrādū. cū h e eū puocare ad mortale. iō repugnat rōni
et legi nature h agere. Quare ex pnti fm eundē qdlibeto q̄ro. ar. xij
necessario seq̄t r oñdit q p nullā legē hūanā aut ꝓciliū v̄puta Con
stātēse seu p papam desup dispensatum sit aut dispensare possit vt
absqz pctō ꝓcubinari⁹ ad celebrādū possit iduci Rō. lex em̄ natu
re r diuina h̄nt efficacīā ex institutōe diuina. r ḡtra eā posse dispen/
sare nō eēt posse p veritate sed ꝓtra veritatem. Et ibidem b. Tho.
Danc suam idē ipe etiā ponit in qdlibeto. ix. ar. xv. dicens. dispēsa
tio hūana nō aufert ligamē iuris natural. s̄z solū positini. qd p ho/
minē instituit r p hoīem dispēsari p̄t. hec ibi Insup inferf q nec ꝓsue
tudo q̄ in plerisqz locis inualuit valet. puta q̄ ipi ꝓcubinarij sicut
alij sacerdotes honesti inducunt ad celebrandū Nec inducētes hmōi
q̄n grauissime peccēt excusare p̄t. Cui⁹ rō. qz dictū ē q iuri nature re
pugnat ꝓcubinariū ad celebrandū inducere. iā ꝓsuetudo vt d̄t b̄a.
Tho. 2^a 2^e. q. 100. nō p̄iudicat iuri nature aut diuio Et p^a 2^e. q. xcviij
d̄t q nulla ꝓsuetudo vim leḡs obtinere p̄t ꝓtra legē nature v̄l diuī/
nā. lex em̄ nature r diuina p̄cedit a volūtate diuina. Cū nō p̄t muta
ri p ꝓsuetudinē p̄cedentē a volūtate hoīs rē. hec ibi. Quib⁹ ꝓcor/
dat in qdlibeto. ij. ar. viij. vbi vult q solū ea q̄ sunt de iure postitino
p̄ d̄suetudinē abolent r nō vt in casu n̄o q̄ sunt de iure nature. Et
hec apte ꝓfirmant ꝓa. viij. dis. p totū. Cōsuetudo em̄ ꝓria legi natu
re v̄l diuine poti⁹ ē dicēda corruptela. vt p̄z p c. fi. de ꝓsue. vñ fm An
thoninū. j. pte. titu. xvj. c. vnico. §. iij. hec corruptela r abusus ligat
seruantē ad mortale. licz ꝓh̄dolor tot⁹ mund⁹ vt ibidē ipe addit
hmōi abusionib⁹ r corruptel̄ plen⁹ sit ꝓtra q̄s d̄t d̄ns Exodi. xxiij.
nō seq̄ris turbā i malū. Ex q̄b⁹ oib⁹ liq̄do in casu n̄o apparet q̄ se/
clusa etiā cēsura q̄cūqz ecclie q̄ hi falso inmitunt fundamēto q̄ p̄p̄
ꝓsuetudinē ꝓria seu legē hūanā attētant affirmare q̄ sit licitū ꝓcu/
binariū ad celebrādū inducere cū lex nature inuariabil̄ maneat cui
hec inductio euidenter fm b̄. Tho. repugnat

Secūdo Notādū. q̄uis absolute loquēdo nemo possit nec de
beat ꝓcubinariū certitudinal̄ in mortali iudicare. nec
sp̄m in h̄ etiā definire. firmiter em̄ post actū pcti iudicare p̄sonā ali/
quā in mortali. p̄ter cōceptū p̄imi. ē etiā ꝓtra bonitatē sp̄s̄fcti q̄ in
vno instāti (sicut de paulo patuit) p̄t hoīem bonū facere Cū grādis
supbia eēt vsurpare iudiciū qd̄ p̄p̄riū ē ei⁹ q̄ occultoz cognitoz ē r
suder. vt habet. xxxij. dist. Erubescat. Nihilomin⁹ quis sine pctō h̄
sp̄m mortale pctū p̄t de eodē ꝓcubinario qd̄ in eo existat timere. Et

Decimū octauū

hoc id. qz pbabilr psumit in mortali. Tum pmo. qz nō p̄t absolui. vt sup p̄ conclusiones patuit. cernit em̄ in criminoso statu pseuerare. Tum scdo. qz celebrando p. c. si. de temp. ord. peccat mortāl. Tum tertio ex pena. vtputa eterne dānatois. q̄ ibidē in h̄ caplo sibi minā et etiā ab ecclia pena suspētois z irregularitatē sibi infligif. qd̄ nō ageret nisi de p̄senti i mortali posset p̄sumi z i mortali timeri. Un̄ p̄dicts p̄sonat dictū Alexandri de ales in scda pte summe. q. cxxxv. vbi dr. Soli⁹ dei ē iudicare de occultis iudicio certitudinis. Et manifesta tio vt scribit Prouer. xxvij. q̄ corda dicunt manifesta prudētibz nō ē nisi qdā noticia fm̄ dieturā p̄pter quā nō d̄z p̄cedere iudiciū bonitatis aut malicie fm̄ certitudinē. s̄z ex hoc p̄t oziri qdā p̄sumptio Un̄ qñ d̄z Matth. vij. A fructibz eoz cognoscet̄ eos. ibi fructus dicunt illa iudicia manifesta per q̄ p̄t esse cognitio p̄sumptōis non certitudinis. Dec ille.

Tertio No. h̄ valde singularit. q̄ quis absolute vt dictū ē quis p̄t z d̄z bonū quēlibet etiā notoriū pctōrē iudicare. At tamē q̄ cū notorio hm̄oi aliqd̄ h̄z agere z iminet piculū. tūc eūdē malū d̄z p̄sumere. z h̄ ex sup̄pōne. vt infra q̄nto nota. p̄ doctores notat̄. Hui⁹ exēplū sume. sit raptor notori⁹ ex effectu z fama. tal̄ p̄t dū actu nō peccat iust⁹ a q̄libet iudicari. p̄p̄t tñ talē p̄sumptōem ait qdā. nō debes ei filia tuā nuptui tradendā tradere. nec volēs inducere nūciū aliquē ad aliqd̄ grande depositū trāsmittēdū tali raptorū infamī p̄pter h̄ iudiciū bonū h̄ depositum salua p̄scia p̄mittere p̄t. qz als vt infidel̄ depositarius peccaret. z de lata culpa vt vere reus eēt arguendus. s̄z debet z tenetur vt dictū est eūdē tūc malū ex sup̄pōsitione p̄sumere z nullo mō depositū sibi p̄mittere. Ita in p̄posito d̄m. quis q̄ cū p̄cubinario nihil h̄z agere p̄t. eum in ecclia z extra eccliam bonū iudicare z p̄sumere. Secum tñ h̄ns agere sup̄ officio misse celebrando an videlicet̄ debeat eū ad celebrandūz inducere. debet z tenetur p̄pter periculū ab hac inductōe abstinere. z eūdē idoneum ad celebrandum p̄sumere.

Quarto No. extra mltos. nō existēte necessitate in voluntario sacramēto (vt ē i casu n̄ro) nemo p̄t sibi cōsciam formare aut regulatā deponere erga p̄cubinarium q̄uis actu eū. nō videat peccantē vt posset eū vt idoneū ministr̄ ad celebrandūz iudicare z ex post ad h̄ inducere. Qd̄ p̄mo p̄z. qz extra charitatē p̄xtmi ageret. vt infra p̄ conclusionē patebit. Scdo a filii. nemo p̄t cōsciam formare aut deponere erga p̄cubinarium vt inducat eum ad iurandū sup̄ dimissione p̄cubine faciendā. vbi tñ est res sacra. s̄z iur.

Foliū

ramentū q̄ aliū in bono confirmant. et hoc p̄pter piculū plurū et abusus
iuramenti. ne scz nomē dñi examinet. vt in textu p̄z in c. clericis de co
ha. de. et muli. vbi etiā Panor. dī. q̄ nullū iuramentū est deferendū
illi extra quē ē vehemens suspicio de trāsgressione. Deferens etiā illud
fm Angelū peccat mortali. q̄ multo min⁹ p̄t q̄s formare sciam aut
deponere. q̄ eundē scubinariū inducat ad celebrandū cū ibi nedū cō
taminatio noī s dñi imineat. s̄ verisim̄ et q̄dā nō indubie ip̄met do
mino irreuerētia et iniuria fiat. Dictū notāter fuit sine necessitate in
volūtario sacramēto. sec⁹ etiā in necessitate in necessario et de iure de
bito. cui⁹ rō infra ad scdm̄ patebit. Et hui⁹ similitudinē in hac mate
ria assumit Angel⁹. et etiā habet in pylanella. scz de usurario notorio
accipēs etiā mutuū ab eodē sub usura in necessitate nō peccat. fm b.
Tho. 2. 2. q. lxxviii. et Alber. in. ii. dist. xxxvii. s̄ salua scia accipe
p̄t. Sine necessitate at̄ tal⁹ peccat. nec sciam desup̄ deponere p̄t. Et
etiā Alber⁹ ibidē q̄ absqz necessitate dare usurā ē graue pctm̄ et p̄to
mortale. hec ille. Cuius rō fm Durandū in. iiij. dist. eadē. qz nō satis
displicet alicui dānatio p̄mi q̄ scienter p̄ponit ei materiam absqz
iusta necessitate vñ sumit occasionē peccādi. Cū de etiā Petrus de
pa. vnicuiqz mādauit de⁹ de p̄mo suo. et qz absqz iusta cā materiā
talis usurario p̄ponit vñ sumit occasionē peccādi. ideo peccat. sicut si
mulier trahat aliquē male dispositū ad concupiscendū absqz necessita
te se ei p̄sentans peccat. Ita est in p̄posito

Quinto Nota. ex p̄dictis. Esto q̄ factū dubiū sit. an scz
scubinarius ad celebrandū possit induci. vtpu
ta. qz ex vna pte videt p̄ signa et cohabitatiōem p̄tinuā in pctō pseue
rare. Et ex alia pte. qz confitē et cū alijs regulariter se h̄z vt vere peni
tens videat. nequaquā tñ adhuc salua scia ad celebrandū p̄t indu
ci. Dubiū etiā hoc a volēte sacerdotē ad celebrandum inducere. tunc
erga scubinariū in peiorē partē d̄z interpretari. et nō in meliōrē. et h̄ vt
dicit ex sup̄pone. Qd̄ ostendit p̄mo p̄ sacros canones. vbi cūqz etiā
piculū aīe iminet in dubio. tenet q̄s necessario in tutiōrē partē. qz
uis illa ps peior altera videat. vt p̄z p̄ c. Iuuenis de spōsa. Cū p̄ re
gula ibidē elicif. q̄ in dubijs tutiōr ps ē eligēda. cū q̄ nō inducēdo
scubinariū ad celebrandū nullū sit piculū sicut in opposita pte. scz
si inducat. seq̄t. p̄positū. q̄ nō d̄z induci. Illud ampli⁹ p̄ Panor/
mitanū ostendit in. c. ad audientia. et in. c. significasti de homici. vbi
inter multa cludit. q̄ in foro p̄niali ad p̄niam ip̄onendā aut q̄si pe
nitētiā vbi ad penā p̄prie nō agit. s̄ vt ab aliq̄ actu exercēdo i q̄ du
bitat de aliq̄ delicto. sp̄ in dubio tutiōr ps ē eligēda. Exemplificat ad
p̄positū. vt si dubitat an aliq̄s ab altar̄ ministerio debeat abstinere.

Rūdet idem Panor. p canones q sic. cessando eñ nulluz est pericu-
lū. ita in pposito Si dicas. durus est hic sermo. chustus cui⁹ ve-
stigia sunt imitāda mitis erga peccatores fuit. quare pia pars videf
eligenda. videlz q iudicet idoneus. 7 q sit inducendus Rūdet per
eūdē Panor. q in dubio illa pars est mitior 7 benignior q est tuti-
or. vt est textus in de. exiui. de iho. sig. 7. c. fili pposite. de testi. Et ad
pdicta ptinēter allegātur canones in. c. vnico. de scruti. vbi dicit q ge-
nerale est vbi periculū aie vertitur in dubio psumit in deteriore pte
Et licz illa videat deterior. melior tñ est 7 tutior. vt p3 p. c. allegatus
Iuuenis. et. lxviij. dist. psbyteri. Un p3 q hic bñ psumitur p cubina-
rius idoneus 7 nō inducendus. Ex his insup p3 qñis ex hac
electōe tutioris partis q factū pziū inducētis pcermit. etiā in du-
bio facto alieno ipius dubij interpretatio fiat in priorē partē seu pre-
supponat. Et in hoc videat q s agere ptra. c. Estote misericordes de
re. iuris. Hoc tñ nō est incōueniēs fieri ex p̄suppositōe. vt statim de
clarabit. ppter aie periculū. cui ex charitate vrgemur obuiare Im-
mo vbi aie periculū vertitur in dubio. nedū in foro p̄scientie. s; etiā
in foro p̄tensioso propter hmōi periculū vitandū bene fertur sentē-
tia in facto ambiguo in p̄iudiciū alicui⁹. vt p3 p. c. iuuenis palle-
gatum. Et glosa declarat. xxxij. distin. c. vltimo. qd̄ als non liceret
p. c. graue. xi. q. iij. Et pcludendo de etiā Panor. circa predicuz
c. Iuuenis. q in p̄cernētibz periculū aie semp tenere debemus qd̄ cer-
tius. Nō ergo est imputādū inducenti dum in dubio ipm p̄cubi-
narium tanq; idoneū altaris ministrū prudenter declinat. qñis cō-
cubinaris p̄e ceteris sibi hoc fieri aspiciens in p̄iudiciū esse pu-
tet. ¶ Secūdo idem p3 p̄ theologos. de eñ Alexan. de ales in
quarta parte. q. lxxvij. membro. v. q in dubijs vbi eligere oportet al-
teram partē absolute. sicut p3 de viatore cui occurrit binū semp ps-
tutior est eligenda. Decille. bñs Tho. etiā scda scde. q. lx. vult q
uis in definiendo seu determinādo dubia sint in meliore prem inter-
pretanda. dñ tñ malis seu periculis debemus adhibere remediū. se-
cūrius remediū est adhibendū. 7 sic in dubio dando remediū. inter-
pretatio debet fieri in deteriozem partem. 7 debet tūc p̄supponi qd̄ est
deterius. Exemplificat dñs Antoninus in scda parte. vt si video
p̄sonam p̄clinē ad furtū ex fama vel signis tūc tollam ante eū id qd̄
possz furari nō talem determinate iudicando furem. sed p̄suppo-
nendo q possit esse fur 7 malus. 7 sic mihi 7 illi provideo. Ita in
p̄posito qñis nō licz in hoc dubio p̄cubinarium determinate impe-
nitentē iudicare 7 idoneū ad celebrandū. ex p̄suppositōe tamē
q aie periculuz hinc inde ex inductione imminet 7 absolute vnam

Foliū

partē eligere oportet. sequitur quod inidoneus necario debet iudicari et inducens de precepto sibi et ipsi puidendo ad hoc tenetur. Aliis per regulam in principio in prima delusione periculo peccati mortalis se exponit. Sicut ergo episcopus concubinariū notorium videns profiteri propterea non potest salua conscientia eundem ad ordines promouere. ut per superius dicta patet. sed propter perseuerantiam cohabitacionis cuius oppositum per abiectionem concubine non potest debet eundem adhuc non contritum presumere. Ita in proposito agendum. Cuius adhuc alia ratio potest assignari. quod infamia facti qua laborat concubinariū. ut patet. iiii. q. p. c. p. non tollit nisi per contrarium factum. ut notat per Panor. in. c. diligenti. de simo. per partem. cularē autem confessionem hec diffamia non tollitur. licet utrumque ex hac confessione dubium de reuersione eius causetur. hoc tamen ut iam dictum est in deteriorē partem interpretari debet a volente sacerdotem ad celebrandum inducere. Quibus presuppositis sequuntur conclusiones

Conclusio Prima. Inducens concubinariū notorium scienter ad celebrandum peccat grauiter et absolute videtur peccatum mortale. Ista conclusio probatur. primo auctoritate doctorum et ecclesie. Secundo ratione. Auctoritate doctorum sanctorum patet primo. de eadem gloriosissimus Hieronymus in libro de obitu eius. Deu domine quid dicam quot hodie sacerdotes te comedunt in altari ut carnes pecudum immo prius nocte actu fruuntur turpissimo. et te mane masticando comedunt. Ubi domine latitas. dormis ne. an vigilas vere si velles hoc sacrificium et mendax fieres et peccatorum socius. Tertio domine si tibi placet equitas. hoc sane impediendum est sacrificium ne fiat. quod sacrificium in se bonum sit nec possit violari malis sacerdotibus. quod malicia non diuincat sacrificium. sed sit ad sacerdotis perniciam et damnationem. Et sequitur ibidem ad oppositum. imo et verissime dicam quod vitam sacerdotis cognoscit et eum per se celebrare facit sit in eiusdem peccato conscius necnon et pene particeps. hec ille. Si dicas ut quidam cuidam predicanti hanc auctoritatem obiecit. et arguitur infra. nono argumento. quod verba Hieronymi reuerenter sunt exponenda. scilicet qui vitam sacerdotis agnoscit. id est si constat quod perseuerat in peccato concubinariū aut alio mortali. iam nemo potest scire ipsum perseuerare. Respondetur Hieronymus hoc dicendo presupponit quod possibile est eum scire in peccato. ergo maxime notorium. de quo ad oppositum scitur malus. Quo autem sciat malus partim supra secundo notabili. tactum est. et dicitur infra in hac conclusione. ¶ Secundo probatur auctoritate beati Thome. qui apte in quodlibeto. xi. ubi supra dicitur tales mortaliter peccare. mouens eam questionem de concubinario vitando. dicitur si constaret mihi sacerdotem esse in peccato mortali et inducerem eum ad celebra-

dū. peccatē mortālī. 7 hoc est s̄m ius naturale. q̄ est puocare eū ad mortale. Ius autē postiuū addit plus in penā fornicarij 7c. hec ille Ibi clare p̄supponit de notorio ꝛubinario. cū d̄t Jus postiuum plus addit in penā fornicarij q̄d sciat in mortali. 7 nō possit induci ¶ Tercio p̄bat. d̄t b̄t̄s Vincētius doctor in sermone sc̄do d̄n̄i ce tertie. post octauas pasche. vbi inuenies inq̄t mō sacerdotē q̄ trīginta dieb̄ ꝛtinuis sit parat⁹ ad celebrādū 7c. s̄m vitaz quā mō tenēt clerici comedendo. bibēdo. trufando. 7 loquēdo de mulieribus forte faciūt quolibet die trīginta pctā mortalia. Et seq̄tur ad ꝓpositum. 7 celebrabit talis in d̄anatoez aie sue. 7 illi⁹ q̄ facit illū celebrare. hec ille. Seq̄tur ḡ q̄ q̄ ꝛubinariū in pctō ꝓseueratē notorie facit celebrare peccet ¶ Quarto p̄bat ꝓsummissas. Et ꝓmo d̄t Antonin⁹ tercia ꝓte summe. ti. xiiij. c. xij. §. iij. q̄ s̄m b. Tho. d̄z q̄s cauerē ne iudicat eū quē certitudinalr̄ scit eē malū ad executōem officioꝝ ne sit occasio peccati illi⁹. vt q̄ notori⁹ dicat missas q̄ als non eēt celebratur⁹. 7 h̄mōi. hec ille. Sc̄do idē vult Angel⁹ in summa sua. ti. clerico. viij. nedū de ꝛubinario. s̄z etiā de oīb̄ in crimine iacētib̄. vbi q̄rit an abstinēdū sit a clericis in crimine iacētib̄ quo ad sacramentoz receptōem. Tercio s̄m mō euidenter idē ꝓz in summa ꝓyfanella titu. ꝓfessor. ij. §. iij. Et ꝓfirmat etiā istud ꝓ Guilhelmū parib̄siēlem in de sacris. q̄ s̄ba ꝓdicta Gregorij in pastorali assumēs d̄t q̄ inder ꝓuocat nedū ꝓtra eū q̄ maiestātē iudicis nō veret temere intercedere. s̄z etiā ꝓtra eū q̄ talē ad intercedēdum sciēt̄r mittere ꝓstmit. Insup idē tenet Gabriel vbi supra. lectōe. lvij. dicēs. Qui sciēt̄r malū sacerdotē in sua malicia durātē ad celebrādum induceret haud dubiū grauit̄r peccaret. ¶ Quinto ꝓncipalr̄. auctoritate ecclie p̄bat etiā. d̄t em̄ decretal in. c. si. de tēpo. or. q̄ in crimine iacētes monēdi s̄z. 7 sub interminatōe diuini iudicij obtestādi. vt in testimōniū sue d̄anatois in susceptis etiā ordinib̄ nō ministrēt. hec ibi. Seq̄t ḡ a ꝓtrario sensu q̄ a nemine monēdi sunt seu iducēdi. videlz q̄ ministrēt sub eadē d̄anatois pena. Cōstat autē ꝛubinariū notoriū in crimine iacere. vñ ex q̄ text⁹ intelligit ver⁹ de occulto. multo magis verificat de notorio Itē eodē ꝓcepto q̄ ab ecclia ꝓcipit ꝓciso ne ingerat se diuinis. ꝓcipit 7 cuilibet ne sibi cōicet. d̄t Durād⁹ in q̄rto. di. v. Ita a s̄m hic arguit. cū ip̄a celebratio. vt itaz dictū est ip̄i ꝛubinario ꝓ eccliam ꝓhibeat. etiā ꝓ eccliam ꝓhibet. ne q̄s ei in h̄ cōicet ip̄m ad celebrādū iducēdo. Istud ꝓfirmat a s̄m ex lege scripture. ꝓhibita em̄ fornicatōe. ꝓhibet iductio ad eadē 7 allicieria. vt puta oscula. tact⁹. munuscula. 7 h̄mōi. etiā sub pena pcti mortāl. vt d̄t b. tho. 2⁹ 2⁹. q. clix. Accessoriū ei seq̄t inū ꝓncipale. ita i ꝓposito

Foliū

¶ Secūdo pbatur rōne. Prima rō sumit̄ ex s̄bis. be. Tho. vbi s̄
pra videt̄. Quicūq; p̄stat sacerdotē esse in mortali z inducit eūdez
ad celebrādū peccat mortāl̄. sed inducētī p̄dicto p̄stat notoriū con
cubinariū humano mō esse i mortali. als em̄ notorius nō diceret̄. q̄
seq̄tur q̄ inducens eū ad celebrādū peccat mortāl̄. Si dicas vt
multi. q̄n voco aut induco p̄cubinariū ad celebrādū nō video eum
actu peccantē. q̄no ergo eū absq; pctō potero pctōrez in mortali in
dicare. R̄ndet̄. q̄uis de mortali pctō p̄cubinariū nō habeat̄ noti
tia z certitudo euidentie seu demonstratōis. habeat̄ t̄m q̄ sit in mortali
certitudo moralis desup que p̄cedit ex pbabilib; diecturis grossis
et figuratib; fm p̄hm. vñ talis vt hic in materia morali sufficit. Nec
sic pprie iudicat̄ in mortali. sed vt supra patuit. timeat̄ ex p̄sumptōe
in eodē. Ponat̄ ergo casus vt Apl̄s. p̄. ad Corinth̄. v. q̄ q̄s nō ve
beret comedere cū fornicarijs manifest̄. Aut q̄ supueniēs ad mēlaz
p̄cubinarij comedēt̄ nō potuit nec debuit eū p̄ tūc p̄sumere crimio
sum pbabil̄. Aut potuit. si nō ergo potuiss̄ secū comedere p̄tra p̄
ceptū z doctrinā apostoli. Si potuit eū pbabil̄ p̄sumere crimino
sum. vt sc̄z fm Liram ibidē p̄funderetur z emēdaret̄. sic habeat̄ p̄po
sitū. sc̄z q̄ poss̄ q̄s pbabil̄ ex euidentib; signis aliū pbabil̄ in pec
cato p̄sumere. saltē ex p̄suppōne. vt supra dictū est. z eūdz in morta
li timere. Quo mō als b̄t̄is Joannes bap. a pctō temerarij iudicij
potuit excusari dū Herodē de crimine nō p̄terito t̄m. sed etiā de pre
senti arguit solū hoc sciēs p̄ signa pbilia. v̄puta p̄ diffamā. coha
bitatōem. z s̄lia. Et s̄li mō poss̄ applicari de notorio usurario quē
ecclia p̄cepit arceri a p̄munionē altaris. z eius oblatōes nō esse re
cipiēdas. vt p̄z in. c. qz in oib; de usuris. Si est̄ nesciēs quis mora
li certitudine in mortali pctō. t̄lic doctores. vt b̄t̄is Tho. Albertus
Bonanētura Alexāder z alij supponerēt falsum. q̄n dicūt q̄ illi q̄
scitur in manifesto pctō mortali debet renegari p̄munionē. ¶ Secūda
rō ex eodē fundamētō. z est̄ ip̄ius Angeli. Predictus inducēs indu
cit p̄cubinariū ad mortale pctm̄. dāns ei ad hoc efficacē occasionē
ergo mortāl̄ peccat. Antecedēs p̄z. qz p̄cubinarius ad celebratōnem
ad quā inducit̄ sp̄ mortāl̄ peccat. p̄ ca. si. supra allegatū. z p̄mo pe
riculo patuit. Et d̄t Bonanētura in q̄rto. dis. xij. q̄ p̄cubinarij nō
sunt digni celebrare. z q̄n celebrant nō sunt digni p̄ficere. z q̄n p̄fici
unt nō sunt digni sumere. hec ille. Si dicas. ego vtor malicia cō
cubinarij in bonū solū ministrādo sibi p̄ acciēs materiā peccandi
R̄ndet̄ p̄ eūdz b̄. Tho. vt infra ad sextuz argumentū declaraf. q̄uis
in casu vt ibidē ponit̄ hoc liceat dū quis vtitur malicia alterius in
bonū. hoc t̄m solū fit in necessitate ad redimendū veritatē z non

prebet volutarie materia pcti. scz vt act^o pcto iunctus fiat. In casu
aut nro nec e necessitas legitima vt patebit. nec inuite vexatio redi/
mit. sz act^o celebratois pcurinario de merito? volutarie in eo cau/
sat. io secus. qre peccat vt etiā in scda clusione patebit. Un pz cui/
denter si liceret sic vti malicia pcurinarij in sacramentoz ministratoe
absqz pcto. tūc etiā pastor possz ei^o malicia vti i bonū z pmittere sibi
absqz pcto curā aiāz qd pstat illicitū eē. put supius. q. j. pbat. qz in
casu nro tal' vsus illicite^o phibet. ¶ Tertia rō. In morali materia si/
cut ad pns eē pstat vbi de pcto mortali qris aut piculo ei^o si dimit/
titur certū. z incertū agat. mortali peccat vt p maximā sup in alia
pma clusione patuit. q maria cū in dubio vera sit. qtomag^o h in
casu nro amplior certitudo qz dubitariū habet de h q pcurinarius
nō sit idone^o z tñ inducat. sz pdict^o inducēs agit hmoi. qz si nō eū
induceret nec sibi nec alteri piculū pcti imineret. qd tñ ipm inducē/
do ptingit. qz seqt q mortali iducēdo peccat. Et dixit qdā solēnis q
inducēs notoriū pcurinariū ad ministrādū sacramēta sine necitate.
gū^o ipis peccat z i malicia eū excedit qn al^o notori^o nō fūisset factur^o
Cōclusio Scda. Curat^o aut rector ecclie cuiuscūqz pcur/
inariū notoriū ad celebrādū nō dz admittere
nec sibi reqsita ad h ministrare. Nec scda pco seqt pma. z pt p eadē
media vera pbari. qz ad idē gen^o moris reducunt admittere pcuri/
nariū ad celebrādū z eundē ad h inducere. ppter tñ nōnullos ad/
huc vera varijs ostēdit medijs. Tum ex pre occasionis z pensus in
pctū pcurinarij. Tū etiā pcpue ex pre scandali qd curat^o in h effi/
caciter causat. Prima rō. qcūqz nō phibet mortale in primo dū pt
et casus se offert. sz poti^o volutarie coopat peccat mortali. sz curat^o
seu rector admittēs celebratū pcurinariū in ecclia sua aut sibi ad
h reqsita amministrans agit hmoi. q. Maior e nota. obuiat em pcep/
to correctois fraterne de pcto mortali pmittēdo. Et ostēdit ex b. th o.
in de pfectoe christiane religionis p Nicolāū dinkelpiel. qz eodez
pcepto q pcpit qd diligere primū. pcpit pcurariū malū vt e mortale
ab eo remouere seu ipedire. sicut videns incedentē aliquē p viā cre/
dens q in ea statim incidere piculū mortis peccaret. nisi retraheret
eūdē. Minor pz. qz curat^o mortale qd pcurinari^o p. c. si. vbi supra
pmitit p admissionē seu reqsitorū amministratōem nō ipedit. sz ad h
poti^o puocat cū tñ libere in ecclia sua h ipedire posset. Cōfirmat
hec rō. si em sano petēt cōicare publice. nō tñ in festo pasche pastor
tenet sibi eucharistiā denegare qn scit eū etiā in occulto pcto ppter h
fm Petz de pa. in. iij. dis. ix. qz tenet primū a pcto phibere. mltō for/
tius curat^o eadē rōne pcurinariū exntem in notorio patentē celebra.

Foliū

re vbi etiā sit cōmunio d; cohilere Et p̄ oīs nec aliq̄ eū ad celebrādū
d; acceptare. vt statim dicit. vnicuiq; eū mādāt deus de primo suo
¶ Si dicat curat̄. ecclia cōubinariū admittit. cur ego eūdē i ecclia
mea nō admittēre R̄ndef. vt patebit ad p̄mū argumētū. q̄ ecclia
nullo mō ad celebrādū cōubinariū admittit. s; p̄mū p̄hibet. nec ec
clesia ip̄m admitti admittit. vt iā p̄ma cōlone tactū fuit. Nec h̄ vi
deat mirū. si eū ecclia p̄pter irreuerētiā sacri altaris vitādā p̄hibet
sacerdotibus sub pena peccati mortalis ne vasa sacra et corporalia
ad sacrificium altaris req̄sita immūda seruentur aut admittant. vt
infert Angel⁹ p. c. ij. de custo. eu. Cur imūdū z infamē inimicū regē
ad mēsam altaris ei⁹ sc̄ssimā admitti nō p̄hiberet. Cū etiā oīs ec
clesie deuotio. vt inq̄t scho. in q̄rto. dist. viij. in ordie ad illud sacm
habeat. ¶ Sc̄da rō. Predictus admittendo seu āministrādo req̄sita
p̄sentit in pctm̄ mortale. q̄ p̄ Aplm̄ ad Rom̄. p̄. peccat mortāl̄. An
cedēs p̄bat. qz volūtariē absq; legitima necitate cōubinario req̄sita
ad celebrādū āministrat z eūdē p̄ p̄sentum cōparōis ad h̄ ad
mittit. q̄ eū celebrādo cōubinarius peccat mortāl̄ in pctm̄ eius cō
sentit. In signū cur⁹ p̄sentias quas sibi interdū negaret ip̄o celebra
re volūtariē tribuit nolēs eū nō celebrare. ¶ Si dicas. ego volo z
p̄sentio in sacrificiū. z admitto z cooperor ad actū celebratiōis ei⁹
q̄ cū sit act⁹ exterior s̄m opinionēb. Tho. nō addit maliciā actū in
terioris p̄ se volūtatis eius. in q̄ volūtate iā ip̄e p̄us pctm̄ p̄fecte
p̄pleuit. q̄ nō pecco R̄ndef. licz talis actus exterior celebratiōis de
se nō dicat maliciā etiā in cōubinario. tñ maliciā in ip̄o. actui h̄mōi
semp̄ aut frequenter adiūgit. In signū cuius cōubinarius hoc actū
celebratiōis veneretur. z mortāl̄ (vt patuit) peccat. Et ideo necessa
rio seq̄tur. q̄ curatus eū cū p̄sensu admittēs ad hūc actū celebratio
nis seu ip̄m iuuās. q̄ ex p̄sequenti in pctm̄ eius p̄sentit Istud cla
re videt̄. Tho. de peccate z causante pctm̄ in se vel in alio innuere
in de malo. q. p̄. arti. ij. z. q. ij. arti. vi. sub his verbis. Quādo malū
semp̄ aut in plurib; adiūgitur bono qd̄ p̄ se quis intēdit. tunc talis
scz peccando. q̄uis malum per se nō intendat. non tñ excusatur a pec
cato. qz z si nō velit malum s̄m se z principaliter. tamen hoc ip̄sum
vult ex p̄sequenti. magis eū vult incidere hoc malum q̄ carere tali
bono. hec ille. Exemplificat in peccato proprio. vt de furante calicez
p̄secratum. qui peccatum sacrilegū nō aduertit. z tamen ex p̄sequē
ti in ip̄m p̄sentit. Exemplificatur etiā de peccato alieno ip̄m causan
do ad p̄positū p̄ Albertuz in quarto. distin. xvij. vbi d̄ q̄ curatus
solū admittens sacerdotē q̄ in cōmuni nescit discernere inter morta
lia ad audiendū p̄fessionem mortāl̄ peccat. q̄uis curatus solū sa

cramentū penitētie z hunc actū bonū q̄ est a pctis absoluerē velit z
 intēdat. ex psequēti tñ in pctm̄ p̄iump̄tōis p̄iunctū illi⁹ sacerdotis
 p̄sentit. h̄stalis hoc ip̄m̄ p̄us in volūtate p̄fecte p̄miserit. Ita in p̄po
 sito. curat⁹ admittēs p̄cubinariū ad celebrandū in pctm̄ ei⁹ q̄ talis
 celebrādo p̄mittit ex psequēti p̄sentit q̄uis sacrificiū solū velit z pec
 catū ei⁹ nō aduertat. Cōfirmat̄ hec rō p̄ p̄pōnem illā maximā
 durādi sup̄ius allegatā. pura q̄n̄ q̄s h̄z legitimāz cām negādī id q̄d
 p̄ent. nec hoc sine mortali accipit si dat q̄d p̄ent p̄sentit in pctm̄ acci
 pientis. sed curatus ecclesie habet legitimā causam negandī celebra
 tionem ne sc̄z celebret ibidē p̄cubinatio vt p̄ dicta z tā in hac p̄clusi
 one z corollarijs dicēda notari p̄t. Et tā p̄cubinari⁹ vt sup̄ patuit ce
 lebratōem nō attētat sine mortali pctō. seq̄t̄ q̄ p̄ h̄ac maximā Durā/
 di etiā p̄positū. Per h̄c etiā mediū vt sup̄ patuit p̄bat Durād⁹ q̄ sa
 cerdos admittēs z nō negāe notorio pctōri eucharistiā dū p̄ent. pec
 cat mortāl̄ z p̄ p̄sentum ei⁹ pctō cōicat. Cur q̄ curat⁹ seu rector ad
 mittēs z nō negans p̄cubinatio notorio p̄enti celebrare ip̄am cele
 bratōem. nō cōicaret ei⁹ pctō cū p̄cubinari⁹ celebrādo etiā cōicat. z
 cū h̄ q̄d āpl̄i⁹ est p̄secrat. ¶ Tertia rō p̄pter q̄d vnūq̄d̄q̄ tale z il
 lud maḡ. s̄z admittere p̄cubinariū ad b̄ficiū ad celebratōem insti
 tutū est malū. q̄z p̄cubinariū celebrare ē malū. q̄ ip̄m̄ admittere ad
 celebratōem ē magis malū. z p̄ p̄ns illicitū. Ita ē etiā rō b̄ri Tho. in
 q̄dlibet. viij. ar. vj. q̄re malo nō p̄t dari b̄ficiū ecclesiasticū. Et etiā ad
 platōem vl̄ ecclesiasticū officiū optz eligere aliquē q̄ sit simpl̄r bonus.
 q̄z mal⁹ p̄ q̄dlibet mortale reddīf̄ indign⁹ ad q̄dlibet sp̄uale exequen
 dū. Et ad h̄ allegat̄ Dionysii in epla ad demophilū loquentē de sa
 cerdote q̄ nō ē gr̄a illuminat⁹. nō ē ille inq̄t sacerdos. s̄z inimic⁹ volo
 sus delusor sup̄st⁹ z sup̄ sup̄ d̄nicū ppl̄m̄ pelle armat⁹ ouina. Dec
 ibi. Media etiā ordināda sunt fm̄ exigentiā finis. q̄d nō sit dū p̄cu
 binariū indign⁹ ad celebrandū admittit. aut sibi iuamentū ad h̄
 p̄stat. ¶ Quarto p̄bat. Cōcubinari⁹ celebrādo sc̄dalizat p̄ximū
 mortāl̄ q̄tū in ip̄o est. q̄ etiā adhūc actū p̄ quē sc̄dalizat admittēs
 seu p̄ instrumēta rep̄sita ad hoc eū inuās existēs causa sine qua nō
 peccat mortāl̄. Antecedens ap̄erte p̄z p̄ Schotū in quarto. dist. xij.
 vbi d̄t sic. De peccatore publico seu notorio. certū est q̄ ante penitē
 tiam peccat mortāl̄ p̄ficiendo. nō tñ q̄ est in mortali. s̄z q̄ sc̄anda
 lizat. hec ille. z applicat ad p̄cubinariū Rō q̄ notoriū pctm̄ (vt sa
 pra patuit fm̄ b. Tho.) sc̄dalu p̄stat z ap̄titudinē ad pctm̄. Q̄
 aut̄ sc̄dalizet celebrādo p̄z. q̄z maximū sp̄uale bonū sub p̄iculo po
 nit. Nō etiā minus bonū sp̄uale est actus ordinis q̄z ip̄e ordō. imo
 fm̄ Albertū in q̄rto. dist. xxij. cum ordō sit p̄pter ip̄m̄. ideo maius

Foliū

eo est. s; ꝓcubinariū admittēs ad ordinem scādalizando ponit sub periculo bonū spūale ꝛ peccat mortalt ꝓm bñm Tho. supius allega / tū in q̄rto. dist. xxxij. ḡ etiā eū dē admittens ad actū ordinis. vtpu / ra ad celebratōem. ponit spūale bonū sub periculo. ꝛ peccat mortalt
Si em̄ ꝓpter periculū ꝓrēptus act⁹ spūalis ꝓdicādi nō ꝓt sibi abs / q; ꝓctō ꝓmitti. seu ad h̄ cū ꝓsensu admitti. vt sup ꝓ b. Tho. ex ver / bis Gregorij ad h̄ allegatis patuit. Quō ḡ ꝓpter piculū ꝓrēptus ꝛ / irreuerentie ꝓcubinariū ad hūc actū celebratōis (q̄ maior sub sole / nō extat) absq; ꝓctō ꝛ sine scandalo admitti posset. q̄ Cōsequenter / iā tā sacerdotū q̄ laicoꝝ varia ꝓnt notari scādala. Unde ꝓrmissio / scandalo q̄ ip̄met ꝓcubinarij in eoz vicio ac statu scādalo firmat / cū eque cū castis ꝛ honestis honorant q̄s q̄so ex hac radice nō cre / deret scandalū ꝛ piculū grande alijs sacerdotib; ꝛ ꝓserrim simplicib; / bus imminere vt ad s̄lta labant. Rursus timendū q̄ celebrādo nō / nulli sacerdotes infecti ac laicoꝝ plurimi exēplo ꝓcubinarioꝝ sedu / cū eucharistiā in eoz damnatōem vt ip̄i recipiūt nō estimantes dis / cussione magnā. neq; tāta ad celebratōem aut ꝓmunionē eē necessa / riā plus moti ex ꝓcubinarioꝝ fact; q̄ ꝓbis ꝓho. ꝛ ethicoꝝ testate cū / dr. Sermones q̄ sunt de actib; minore fide hnt q̄ opa. q̄n igit ser / mones discordant ab his q̄ sunt ꝓm sensum operib; ꝓꝓꝛeti ꝛ relecti / fiunt. etiā ꝛ vez ꝓ eos enūciatū insup interimūt. hec ille. q̄ Taceo q̄ / plures vt verifile est minorem hnt reuerentiā ad diuina sacramēta / q̄n eadē vidēt tractari ab imūdis ꝓcubinarijs. ꝛ sic nō solū tradī a / canib; q̄d minus ē. s; etiā q̄d maius est ab ip̄is recipi. Et vtinā nōnū / q̄ aliq̄ rei patientiā sup his minus catholice ꝓsiderātes. dū hec ꝓꝛ / abominabiles ꝓcubenarios fieri ꝓspiciūt interdum in fide nō va / cillarēt. Taceo scandalū etiā aliud singulare puta ꝓtumacie q̄d / ꝓcubinarijs laicis ꝓtingere ꝓt. dū sc; ip̄is an ꝓcubinar; abiectōnem / a sacerdotib; (q̄ vt sup ad h̄ sub pena eterne dānatōis tenent) negat / ꝓmuniō. q̄s q̄so dubitat q̄n eoz plurimi sacerdotib; his ꝓꝓꝛue cūc / rīdebūt. Cur ꝓcubinas nostras an sacramēti ꝓmunionē cogemur / abijcere. cū sacerdotes ip̄i manētib; cū ip̄is eoz ꝓcubinīs iudic; ꝛ ce / lebrāt ꝛ vt nos etiā publice cōicant. Aduertāt igit ecclīaz rectores / iuxta euāgelīū eē scriptū. ve illi ꝓ quē venit scandalū

Corollarīū primū Curat⁹ siue rector cuiuscūq; ecclīe d; missam notorij ꝓcu / binarij ꝓꝓꝛedire ꝛ ꝓꝓꝛeti req̄sita hec sibi renegare. Istud ꝓꝛ vbi sup ꝓ / dictū Hieronymi. vbi dr̄ h̄ sane sacrificiū ē ꝓꝓꝛediendū. Q̄s at hoc / ꝓꝓꝛedire de se nō s̄ illicitū ꝓꝛ ꝛ a signo. habet em̄. xxxij. dist. ꝓꝓꝛ. s. / verū. vbi papa duob; ducib; scribēs inq̄t. q̄tu ꝓꝓꝛētis tales forni /

caros ubi oportuerit a sanctis ministerijs phiteatis. Cuius rō su
pra i scda conclusioe patuit Et confirmat. dr em. xxiij. dist. q̄pt 7 ad idē
lxxxij. dist. error. 2. c. p̄sentire. Qui p̄t obuiare 7 p̄urbare pueros
et nō facit nihil aliud est q̄ favere impietati eoz. nec hoc caret seru/
pulo secrete societatis. Sicut q̄ furioso volēti se ledere nō dandus
sed negādus est gladius. ita nec p̄cubinario volēti celebrare danda
sunt req̄sita aut ad celebrādū licētia. sed sibi petēti sunt deneganda.
Et p̄ p̄ns curatus missam eius debet s̄pedire. als nō impediēdo 7 req̄
sita p̄stando p̄uincitur peccare. Cur em nō peccaret pastor seu rector
alienius ecclie q̄ volūtarie absq̄ necessitate porrigit hostiā 7 vinuz
p̄cubinario ad celebrādū. quē scit aut scire debz absq̄ mortali pctō
sacrificiū nō posse p̄ficere. Cū ipsi tabernarij hospites seu patres fa/
miliās peccēt mortālī. dū publice cibos q̄b̄ ieiuniū ab ecclia p̄ceptū
soluūt. ministrāte eis. scz in quibz nulla apparet excusatio legitima.
dant em occasiōē ad mortale pctm̄ p̄ximū scandalizātes. put ad
longū Gabriel offēdit in q̄rto. dist. xvi. 7 ibidē cū subscriptōibz do
ctorū ponit hāc fuisse conclusiōē facultatis theologie studij Magūti
nensis In hoc tñ casu longe minor est certitudo de pctō cui p̄statur
occasio q̄z in casu nostro

Corollarium Scdm. Sicut curat⁹ admittēs p̄cubi/
nariū notoriū in ecclia sua ad celebrādū
peccat. Ita quis alijs q̄ eūdē ad celebrādū acceptat. Istud p̄z. qz cō
sentit in ei⁹ pctm̄. vt p̄ rōnes scde conclusiōis patuit. Et sp̄cālī nūc
tali rōne p̄bat. qui accipit seu exigit sacramētū ab idigno 7 infami
cū posset habere meliorē q̄ rite 7 licite sibi hoc ministrēt peccat mor
talī. qz talis vt vult doctor subtilis in quarto. dist. v. recipit sacra
mentū ab eo cui nō incūbit ministrare. assignans hoc p̄ rōne quare
recipiēs baptismū (qd̄ tñ sacramētū est necessitas) a p̄cubinario
nō ordinario. cū possit habere meliorē cui incūbat ministrare peccat
Et dr̄ ibidē Landulphus q̄ mortālī Sed acceptās seu exigēs p̄cu
binariū ad celebrādū agit h̄mōi. p̄t em̄ libere ibidē vl̄ alibi missaz p̄
p̄cubinariū celebrādā p̄ honestos nō p̄cubenarios sacerdotes sup/
plere 7 animabz subuenire q̄b̄ rite celebrare incūbat. Concubinari
us autē cū sit infamis. vt p̄z. iij. q. p̄. c. p̄. Ideo sibi nō incūbit rite ce
lebrare. 7 p̄ p̄ns eū ad celebrādū vocās aut acceptās necario peccat
¶ Si dicas. bñ p̄cedo q̄ inducere nō p̄cubinariū ad celebrādūz
sit pctm̄. sed miror adhuc sup̄ iam dictis q̄ p̄cubinaris oīno iā pa
ratus celebrare. 7 q̄ iam se ad hoc offert nō possz admitti nec ad ce
lebrādū acceptari Rūdetur. ne mireris. qz idē gen⁹ peccati est ef
ficaciter cooperari iā p̄cubinario parato celebrare 7 eūdē nō paratū

Foliū

inducere. solum est additio et circumstantia per accidens penes presens
et absens et non formalis ratio obiecti in peccato variatur. sicut de pec-
catis alienis seu participantibus in alterius peccato volentis iam pecca-
re dicitur solet. Unde sicut idem genus peccati mortalis est episcopus
non paratum inducere. et eundem paratum ad hoc iuuare quod scubina-
rio scienter ordines offerat. ita in proposito. Unde qui paratum iam
scubinarium ad celebrandum suis stipendijs et presentijs stipendias
ne missa eius omittatur quid aliud ostendit nisi quod sibi peccatum pro-
ximi seu eius damnatio non satis displicet. et per consequens. ut supra in
quarto notabili etiam factum fuit gravissime peccat. Confirmat hoc aperte
per Chrysostomum supponendo ex prima resolutione quod scubinarium
paratus et volens celebrare mortaliter peccat. Allegans enim illud
Marci. iij. Pharisei consilium fecerunt cum herodianis. adversus Je-
sum quomodo eum perderent. Jesus autem recessit ad mare cum discipulis
suis etc. sic dicit. Sciens inquit dominus consilium eorum non di-
scendit. sed una reddita ratione recessit. ne magis insanias eorum ex-
citaret. quod non potest fieri ut malicia ratione placatur. ignorantia quod
dem ratione placatur non malicia. sed amplius excitatur. Sciens ergo
illos paratos ad male faciendum recessit. non quasi timidus sub-
trahens se ab eis. sed quasi misericors parcens eis. ne eos ad opus
impium amplius irritaret (et sequitur hic ad propositum) quoniam enim in-
quit qui paratus malum facere apud deum iam fecit. et qui intel-
ligit paratum esse aliquem opus malum facere. et irritat eum datus ei oc-
casionem ut impleat malum ipse particeps est peccati eius. Ut quod res
mala exitum suum per te invenit. et qui sine te fuerat periturus. aut quod
tum ad voluntatem suam iam perditus erat. ut quid per te impleta
est perditio eius. hec ille. Et allegatur in de vita iesu prima parte. c.
lxxij. Item ponatur et esto quod ita esset quod iuuando iam paratum scu-
binarium solum ad actum exterioris celebrationis nullum in eodem
per hoc causares peccatum. ita quod malicia peccati tota in voluntate scubi-
narii consummatata sit. Adhuc tamen ex alio fundamento cum iuuando
seu acceptando graviter peccares. Quod patet a minore. ut quidam
doctor Theologus dixit. Si enim actum exteriorum quo quis conatur alterum
ledere in corpore tenemur impedire propter primum. etiam esto quod non fiat
propter inuadentem qui iam supponitur peccatum in voluntate consum-
masse. quanto amplius in proposito. ubi lesio fit anime proximi per ac-
tum exteriorum. hunc ipsam actum impedire debemus. Unde cum
actus exterior missis iniquum sit a scubinario. ut iam in secunda resolu-
tione per Schottum patuit proximum scandalizat. non autem voluntas
scubinarij que latet. sequitur quod etiam esto quod propter scubinarium ipsius

missa non deberet impediri. adhuc tamen propter alios proximos
 ipsius missam quibus qui hoc pmode puenienter ⁊ rationabiliter
 potest impedire debet. hec ille

¶ Sequuntur argumenta ptra dictas pclusiones
 et corollaria vna cū solutōnibꝫ adiūctis

Arguitur Primo Ecclesia sustinet ⁊ tolerat ꝑcubinarios
 in ministerio qꝫ celebrāt ꝑut experiētia
 teste vbiqꝫ fieri videtur. ergo nō videtur ꝑctm ꝑcubinariū ad cele-
 brandū inducere Si dicas. esto qꝫ ecclia ꝑcubinariū toleraret h
 solū videtur ꝑpatientia. ⁊ ꝑ psequens inducens eū dē ad celebrādū
 nō est tatus in foro ꝑscie. iuxta textū in. c. cū iā dudū. de ꝑbē. vbi sic
 dicit. multa ꝑpatientia tolerātur. qꝫ si deducta fuerint in iudiciū exi-
 gente iusticia nō debent tolerari. Contra hoc videt directe repli-
 ca ꝑ ꝑciliū Constātiense filiter ⁊ Basiliēse. vult em hoc ꝑciliū. vt no-
 tat dñs Antonin⁹ in. ii. ꝑte. ii. xxvij. qꝫ nō tenentur fideles vitare sa-
 cramēta ꝑcubinariōꝝ aut eorū diuina. nisi postqꝫ fuerint denunciati
 ꝑ ꝑlatoꝝ publice qꝫ euitent. Cū ipse in eadē ꝑte. ii. xxv. c. iij. ponit
 bullā ꝑciliū Cōstātiē. desup. cuius tenor talis est. Nemo ꝑinceps
 a ꝑmuniōe alicuius in sacramētoꝝ receptōe aut ministratōe ꝑter
 tū cuiuscūqꝫ sentētie aut censurę ecclēsticę seu ꝑhibitiōis ab hoīe
 vel a iure tenet abstinere. vel aliquē vitare. nisi fuerit in certā ꝑlōnā
 a iudice denunciata spēalr ⁊ expssa ꝫ. excepto casu de iniectōe manu-
 um in ꝑsonas ecclēsticās notoria ꝫ. hec ibi ¶ Dñm. qꝫ argumē-
 tum ꝑmū hoc falsum assumit. nō em ecclia tolerat ꝑcubinariū in
 ministerio. ita qꝫ ad hoc sine necitate possz induci. vt in casu nostro
 ꝑtingit. Istud ostēditur apꝑꝑ Panoz. in. c. vestra. de coꝑa. cleri. ⁊
 mu. vbi dicit Ille solū tolerat ab ecclia qui nō fuit damnatus. nec cō-
 fessus. nec hꝫ opis euidentis. hec ille. Sequitur qꝫ ad ꝑpositū a ꝑtra-
 rio sensu. ex quo ꝑcubinarius notorius hꝫ opis euidentis qꝫ nō to-
 leratur ab ecclia. Insup idem ostēdit sic. Si ꝑcubinarius tole-
 raret ab ecclia. cū triplex sit ecclie tolerantia. vt notat Joan. and. in
 mercurialibꝫ. in regula ꝑctm. lib. sexto. hoc est aliqua illarum. sed
 hoc non. Aut em ꝑmo toleraret seu permetteret ꝑpter mai⁹ malū
 vitandū. sicut ꝑmittit ꝑofibulū. sed hoc nō. qꝫ ꝑcubinariū suspē-
 dit. ⁊ ipm dū celebrat pena irregularitatis affligit. vt supra patuit
 Aut secūdo ipsum toleraret ꝑpter maius bonū quod speraretur. si-
 cut iudeos ꝑmittit ꝑhibens eis in ritu eorū fieri impedimentum
 sed hoc non. ꝑpositū em in casu nostro hic agit ꝑꝑ ꝑhibitiōes
 et censuras impedimentum ꝑstans concubinario ne ipse celebret.

Foliū

Aut tertio permetteret consentiendo propter rem licitam. sicut permittit clericum degradari et sequenter occidi. Sed nec hoc modo concubinarium ad celebrandum admittit in signum cuius sub pena eterne damnationis. p. c. si. vbi supra. hoc ei prohibet. Unde ecclesia omnino in hoc est aliena. eo quod secundum ipsam illicitum est consentire malo et nudus consensus damnabilis est. ut in. c. felix. de peni. libro sexto. Nequaquam ergo ecclesia concubinarium in ministerio tolerat. Hoc ipsum etiam patet a signo. nam ecclesia post concilium Constantiense et etiam Basiliense ipsos equaliter sicut antea in censuris tenet. nec per huiusmodi concilia eos aut aliquem censuris innodatum intendit releuare. Unde decretum concilii Basiliensis postquam mitigatorem erga christi fideles ut possent audire diuina eorum notauit. de post ita subdit. per hoc tamen excommunicatos suspensos interdictos seu prohibitos non intendit in aliquo releuare. nec eis quomodolibet suffragari. Datum anno domini. M. cccc. xxxv. quinto idus Junij in sessione. xx. hec ibi. Sequitur ergo si ante concilia ipsi concubinarij fuerunt in censuris. quod hodie etiam in eisdem maneat. et persequens ab ecclesia non toleretur. Demum dicitur. esto quod ecclesia toleraret concubinarium in ministerio. ita quod eundem celebrantem nulla censura puniret. quo modo adhuc tunc iuxta primum notabile predictum conclusio predicta manet vera inferius ad. xi. argumentum tangebat.

Ad replicam De concilio Constantiense directe in contrarium responderetur. quod hoc concilium solum propter christi fideles tollit censuram ecclesie. que prius ita vigeat quod christi fideles non poterant interesse diuinis concubinariorum. Non autem tangit casum nostrum in iure nature fundatum. Unde considerandum quod potest notari ex verbo Tho. vbi supra in quodlibetis. duplex vitatio concubinarij. Una que fundatur in iure positivo. scilicet propter ecclesie censuram. et illam solum tollit concilium predictum. ut patet inuenti bullam predictam debite. Dicit enim bulla. quod nemo a comunione alicuius in sacramentorum receptione aut administratione preteritu cuiuscumque censure ecclesiastice. etc. quas censuras solum constat esse de iure positivo. Et non de preteritu iuris cuiuscumque siue nature siue diuini. Alia est que fundatur in iure nature. de qua nunc ad propositum. et hec non potest tolli per ecclesiam seu concilium. nec per ipsum tollitur. ut supra primo notabili patuit.

Itud euidenter per ipsam ecclesiam et canonem potest ostendi. Eadem ratio vitiationis alicuius est hic in administratione sacramentorum et receptione. prout in bulla predicta tanguntur. Si iam constat ubi ius nature et ratio obstat quod ecclesia propter istas bullas in administratione sacramentorum non admittit quod notorio peccatori possit sacramentum eucharistie administrari. sed prohibet. ut patet de.

Secra. distin. ij. p dilectōe. ergo nec ad ppositū vbi ius nature ob
 uiat ipa ecclia de receptōne sacramenti vt suo modo fit in inductio
 ne scubinarij ad celebrandū cedit. ¶ Et confirmatur istud p quēdā
 vtriusq; iuris doctorem in ppendio suo iuris canonici circa titu. de
 cohabi. cleri. z mulie. qui dicit Vellem inquit libenter scire quo noīe
 appellaretur doctor ille qui auderet determinare romanū pontificē
 posse dēre legem q̄ quilibet sacerdos poss; tradere eucharistiam
 cuiuslibet notorio peccatori nō disposto se emendare. qz ess; cōtra rō
 nem. textus in. c. pro dilectōe. de p̄se. distin. ij. cōtra quā papa nō po
 test statuere. nō ergo dicta p̄stitutio Constantiensis ita simplr est in
 telligenda q̄ velit laxare habenas cleri notorij fornicatoris. hec il
 le. Quis em̄ diceret q̄ prouida sancta mater ecclia cederet vt q̄s fra
 trem suū ad mortem qui al's tūc nō fuiss; moriturus inducere poss;
 sit. sicuti cōtingeret si notoriū suspensum z criminōsum scubinarium
 ad celebrandum inducere cederet. cū celebrando (vt supra etiam p
 ipam eccliam patuit) mortaliter peccat. Itaq; absurdū est talia dī
 cere. imo implicat dicere. ecclia precipit scubinario sub pena irre
 gularitatis cuius pene rigorem sciliū predictū confirmat ne celebret
 Et eadem ecclia cedit alteri q̄ eūdem scubinarium ad celebrandū
 dum volūtariē sine necessitate inducat. z sic idem cederet z probi
 beret. atq; p alios laqueum scubinario transgrediendi preceptum
 eius poneret z incitaret. qd̄ impium est sentire. ¶ In signū veritatis
 predictoz dñs Antoninus z alij qui scilium Constantiense erga
 christifideles in hac mitigatione extollūt approbant z pro releua
 mine ad diuersos casus p̄stanter apponunt. Nihilominus predi
 ctos inducentes scubenarios ad celebrandum nō excusant per hoc
 scilium. sed offm̄o hanc inductōem dicūt illicitam esse z dare oc
 casionē peccandi ¶ Aduertāt ergo instantes p̄dicti ne nimīū iuri po
 sitiuo imitātur z discant hoc ipm̄ a iure nature discernere. vñ Lau
 cellarius in regulis moralib; dicit In om̄i iure positiuo q̄tuncūq; po
 sitiuo bene instituto aliqd̄ cōtinetur de iure naturali z diuino. Se
 cernere aut̄ ius diuinum z naturale a iure positiuo sicut est difficile
 ita maxie necessariū z vtile in om̄i materia morali. hec ille. ¶ Stat
 ergo hec veritas bene q̄ vitatio scubinarij quo ad ius positiuū tol
 latur z eiusdē vitatio ex cōcūstantia p̄pter ius nature qd̄ obstat tol
 li nequeat. sicut a simili p̄ de notorio pfugo monacho non deserent
 te suū habitum. Talis em̄ in celebrādo fm̄ ius positiuū debet vitā
 ri. qz defacto est excōicat. p. c. vt periculosa. ne cle. vel mo. li. vi. Jā
 aut̄ p̄pter p̄dictū sciliū nō op̄ez. Atm̄ adhuc p̄pter ius nature cō
 currens z obstans ad celebratiōem non p̄t induci absq; pctō. cum

foliū

propter scandalū. tum qz quibus tenet nō existente causa legitima car-
nere mortale in proximo. z pferim. qz talis cum hoc celebrando ir-
regularitatē incurrat.

¶ Secūdo Parrochiani pnt ꝓcubinarios eoz pastores india-
cere ad ministratōem sacramentoz. q̄ pnt etiā eos z alios
inducere ad celebrādū. Dm q̄ subditi seu parrochiani in necita-
te a ꝓcubinarijs exigētes sacramēta necaria aut debita a ꝓcō excu-
sant. nō autē exigēdo ab eis volūtaria sacramēta sine necitate. vt sic
in casu nostro. patet supra patuit notabili quarto. Un̄ rō huius pz
qz necitas licitū facit id qd̄ alis illicitū est. etiā in ꝓceptis diuinis et
nature. vt supra q̄rto notabili de vsura dicitū fuit. circa qd̄ ibidē Al-
bertus allegat silēte iuramento. In necitate em̄ licitum est iurare. si
ne necessitate autē illicitū. Cū q̄ subditi tam de iure diuino q̄ huma-
no necessitant a tali suo pastore sacramēta recipere. et qz fm̄. b. Tho.
Richardū Scotū in quarto. dis. v. ipi subditi exigūt a tali malo id
qd̄ iustū est z eis debet. ideo nō peccāt. nullus em̄ peccat recipiēdo
qd̄ sibi debet. cū ille ꝓt hoc debitū nō peccādo reddere. Potest em̄ ꝓte-
ri seu ꝓfiteri. vñ vt dicit Schotus. nullius malicia excusat eū a soluē-
do debitū quo alteri tenet. nec ꝓtenti imputādū est si ille nō ꝓnite-
at. ꝓt em̄ actū illū nō inq̄rū ꝓctū est. sed inq̄rū debitū est. hec il-
le. Un̄ dicit etiā Landulphus ibidē. Ille qui recipit a malo sacerdo-
te vel ministro suo q̄ dicit ministrare vt ordinarius siue qz est in ne-
cessitatis articulo nō coopat malicie eiꝝ. vellet em̄ q̄ eēt bonꝝ in ꝓse-
rēdo. s; qz nō ꝓficeret in emēdādo eū a sua malicia si vitaret eū z si
ibi faceret malū debet ab eo recipere sacramētū. hec ille. Un̄ em̄ sic
subditꝝ malicia ꝓcubinarij in bonū fm̄. De. de pa. z hoc licet ꝓma. q.
p. si iustꝝ. z nō inducit eū ad ꝓctū in tali necitate. Secꝝ vt dictus
est sine necitate in volūtarijs sacramētis. vt i casu nostro. qz ibi nec-
itas exigēdi a tali curato aut alio ꝓcubinario subditi hnt. nec neces-
sitas viget. nec ipse ꝓcubinarius ad soluēdū ex debito tenet. q̄re vtro-
biqz est piculū in mora. q̄ Ex quo inferit corollarie q̄ nullꝝ etiā sub-
ditus in anniuersarijs. exequijs. aut alijs peculiaribus missis. debet cō-
cubinariū etiā curatū suū ad celebrādū inducere. nec sibi i extremis
vt cōiter fieri solet tricesima. vt ipse faciat aut ꝓpleat ꝓmittere. cum
ibi ex nulla ꝓte debitū excusans aut legitima necitas ꝓcurrat.

¶ Tertio. Dubia sunt interpretāda in meliōrē ꝓtē. Et de q̄libz
ꝓsumendū est bonū. vt pz ꝓ. q. vij. sancimꝝ. q̄ cū dubiū sit
de ꝓcubinario an vere ꝓnitēs existat. videt q̄ idoneus minister debet
at. iudicari quare absqz ꝓcō videt posse. ad celebrādū induci.

xxviii

Confirmat. qz est vitas in hoc videtur discrimini se pmittere in
 dicendo primū in pctō. qd est illicitū. Legit em in vitaspatz de qe
 dam qui voluit vitare pbyterū parrochialis ecclesie z abstinere a cō
 munione. qz audiuit eū fornicariū. z dixit ad eū dñs. hoies tulerū
 iudiciū meū. quasi diceret de occultis nō hominū iudicandū est.
 Ddm iuxta regulā iur. esto te misericordes. vbi dicit. qñis facta q̄ dubi
 biū est q̄ aīo fiat in meliore pte interpretetur. tñ de manifestis nobis
 pmittitur iudicare. vt in casu nostro. vñ etiā fm be. Tho. scda scde
 q. lx. illa ppositio. dubia sunt interpretanda in meliore parte. vera ē
 nisi manifesta rō in contrariū appareat. cū ḡ in casu nostro in p̄cubi
 nario rō manifesta de malicia eius appareat. ideo hic nō hz locum.
 Un nec pprie hic est dubiū. Dubiū em fm p̄m est equalitas rō/
 num contrariar. hic aut est inequality z rō potior q̄ p̄cubinari? sic
 inidone? minister ppter signa statū ei? indicātia. Signa autem
 hmoi ad hoc in casu nostro sunt. qz p̄cubinariū vt plurimū sunt idu
 rati plongātes pctm̄ z raro p̄fiteant. Et si interdū p̄fiteant nō p̄bis
 timoratis ac doctis hoc agūt. s; sibi s̄libz aut idiotis vel eis subies
 ctis. q̄ de eoz statu nullā eis mentionē faciūt. aut facere audēt. Uel
 multi p̄cubinarios sunt ita obstinati q̄ nolūt separari a p̄cubinīs
 eū p̄testatōe arguētes argumēta supra post tertiā p̄clusionē posita.
 et infra in fine dicēda. Aut cōiter dicūt. illi z illi litterati z plati ha
 bēt p̄cubinas. vbiq; sit. stultū eēt oēs dānāre. verificātes illd̄ Eccl̄.
 xxxij. Peccator hō euitat correctōem z ad volūtate suā inuenit cō/
 paratōem. Aut demū q̄ plurimū eoz ita insatuātur q̄ credāt se desi
 cere. z vix posse subsistere si p̄cubinas suas abiecerint ac plerūq; ea
 rum vituperia abominātes ipsas sup̄ fidelitate extollere solēt. Quib
 bus signis cum p̄seuerantia cohabitātōnis visis z auditis quis q̄/
 so regulara p̄scientia tanq̄ dubiū eque de p̄tinentia z p̄tute. sicut de
 incōtinentia z statu scandaloso ipsius p̄cubinariū iudicabit. Dicit
 etiā circa predictā regulā iuris dñs Anto. in p̄ma pte titu. vlt. q̄ de
 his q̄ sunt de genere maloz z mala fm se. pmittit nobis iudicare id̄
 est interpretari in malā pte. z reputari digna dānātōis iudicio. imo
 pctm̄ eēt hmoi bñ interpretari z excusari. xi. q. iij. si q̄s dixerit. et. c. se
 quētī. Nō tñ inq̄t debem? illos iudicare simplr dānatos. qz p̄nt re
 uerti ad p̄niam de ill. hec ibi. ¶ Esto tñ q̄ h̄ casus dubi? ponat ad
 huc nō p̄t p̄cubinari? idone? ad celebrandū iudicari. vt sup̄. q̄nto
 notabili patuit. Et iā p̄firmat. habet em. xxx. q. v. alif. in dubio p̄su
 mit q̄s fornicator. sic a fili i dubio p̄sumit q̄s pagan? z nō baptizat?
 de p̄se. dif. iij. puulos. z extra de bap. c. p. vñ h̄ mō vbi periculū aie
 vertitur. d̄ magister Joā. de geminiano in de s̄litudinib; rerū. libro

E iij.

Foliū

vij. qd̄ Guilhelm⁹ aluerniēsis parrhisiēsis ep̄s dicebat q̄ pot̄i⁹ cele-
mas in dubio aliquē p̄sumere malū q̄ bonū. qz p̄ vno bono reperī-
untur decē mali. z multi sunt vocati pauci hō electi. ¶ Sili⁹ mō ad
illud de p̄sumptōe d̄r. q̄ de quolibet p̄sumēdū est bonū. verū q̄dez est
fm̄ b. Tho. vbi supra nisi appareat contrarium. vt sunt mala opera z
infamia. put̄ circa Henricū de gandauo Bernardus claremōrēsis
in q̄ in q̄dlibet quarto. q. xxiij. q̄ in casu nostro euidenter eē p̄stat Et
de b. Tho. q̄n̄ p̄sumptio est in periculū alterius. tūc cautela est ad-
hibēda in ea. q̄ cautela hic ē erga p̄cubinariū q̄ nō inducat ad cele-
brandū ip̄m malū p̄sumendo cū vt sic nullū imineat periculū
¶ Ad p̄firmatōem q̄ eū vitans se discrimini videat̄ p̄mittere zc. qd̄
mediū etiā Cancellari⁹ in de sp̄iali vita lectōe q̄tra assumit p̄bādo
p̄cubinario in audiendo eoz diuina ab alijs nō esse vitādos. de q̄
vitatōe tpe suo q̄stio satis nodosa vigeat. Rūdet q̄ in p̄posito
secus dicendū est. qz hec questio hic est de inductōe ad diuina. in q̄
datur occasio peccādi ip̄i p̄cubinario. que inductio legi nature repu-
gnat vbi inducens tenet iuxta p̄dicta p̄cubinariū indignū p̄sumere
ad celebrādū. z nō loq̄tur de vitatōe p̄cubinarioz in diuinis lege
humana solū inducta. de qua loq̄tur Cancellarius. Insup t̄gēdo
p̄cū r̄ndetur q̄ inducere volens aliquē sacerdotē ad celebrandū
declinādo a p̄cubinario ip̄m inuidoneū supponēdo nō iudicat ab-
solute p̄sonā eius determinate in mortali peccato. sic em̄ agendo dis-
criminē se p̄mitteret. vt vult instantia. sed iudicat ip̄m ex p̄suppōne
in pctō mortali. qd̄ licitū imo debitū est ex p̄cepto inducenti sc̄at̄/
bus signis p̄dictis. vt supra q̄nto notabili patuit. Als em̄ cū nolle
p̄cubinariū ad celebrādū inducere sequat̄. vbi supra ex doctrina be-
ati Thom̄. z gliosi Hierony. si eēt discrimini se p̄mittere. tūc tales
sc̄ti doctores p̄stitissent alijs occasione peccādi. qd̄ sentire ip̄iū videt̄
et absurdū nimis. Cū dñs Antonin⁹ in tertia pte. ti. xvij. c. vi. post
Pet̄rū de palude in quarto. distin. xij. de Suspicionē habere pos-
sumus nō ad iudicandū primū. sed ad cauēdū pericula. Dicit etiā
Gabriel in. iij. dif. xvi. q̄uis nemo debet aliū iudicare certitudine
iudicis certo infallibili in pctō. p̄t tū sic iudicare aliū certitudie mo-
rali z fm̄ pbabilē suspitōem. Alio q̄n̄ nūq̄ eēt p̄ueniēda dāna cō-
tingētia z futura picula. hec ibi Et circa p̄dicta notet distinctio iter
iudiciū qd̄ ē pp̄rie sn̄ia firmata z p̄sumptōez q̄ ē p̄iectura vni⁹ facti
p̄ aliud factū seu argumētū ad credēdū vni⁹ factū p̄ p̄batōem alte-
ri⁹ facti. z ex p̄sumptōibz diuersis inducit̄ q̄druplex gen⁹ suspitōis
sicut est p̄sumptio temeraria. leuis. pbabilis. z violēta. Nec decla-
rat ad longū Alexander de ales. iij. pte. q. xlv.

Ar. Quarto p̄dictum beati Thome in quarto dist. v. ubi dicitur. Non oportet q̄ qui recipit vel exigit etiā excepta causa necessitatis a malo ministro baptismū peccet. q̄a suo sacerdote debet sacramentū sumere. nec p̄pter hoc ducit eū ad peccādū. q̄ mal⁹ minister p̄t reddere qd̄ d̄z nō peccādo. Ita videt̄ posse fieri in casu n̄o.

Q̄ si dicat q̄s scrupulosus. Sciētiā habeo ne enim inducam Respondet idē beatus Tho. iij. dist. xxij. q̄ verū est p̄ter necessitatis articuloz q̄d̄iu minister ecclie est in mortali non est tutum inducere eū ad aliquid sui ordinis exequendū durante tali sciētia. s̄ illā deponere p̄t. q̄ in instanti hō a diuina gratia emūdatur. Dicendū ad quartū hoc et simul ad replicā q̄ duplex minister malus distinguit̄. Quidā sc̄z notor⁹ ex euidentia facti p̄seuerās in peccō. seu ipm̄ permanēter p̄tinuās put̄ hic supponit̄ de p̄cubinario. talis q̄dē nō p̄t salua sciētia induci ad exequendū sui ordinis sine necitate. eo q̄ de iure nature suspensus est quo ad se. nec p̄t nec debet p̄sumi bonus ab inducente ad hoc salua sciētia. vt supra patuit in notabilibz. Et de tali nō videt̄ b. Tho. loqui in p̄actis locis in q̄rtis. nec ad p̄positus q̄ p̄sertim notoriū p̄cubinariū excepit. Subditus t̄n̄ quomodo in necessitate p̄t rebitum suū ab eo erigere ad secūdū argumētū supra patuit. Alius est minister malus nō p̄seuerās p̄ signa euidentia facti in peccō. vt est ebrius. iracūndus. incōtinēs. et h̄mōi. et erga talem quis sciētia deponere p̄t q̄ nō sit in mortali. quare p̄t eū inducere ad exequendū ordinis ad ministrandū. licz nō sit tutū. vt supra d̄t bea. Tho. q̄ absq̄ necitate durate sciētia p̄babili q̄ sit in mortali. quā t̄n̄ deponere possz. q̄ p̄sumere p̄t de tali q̄ sit p̄tritus. cum hō in instanti poterit iustificari. Et sic videtur doctor loqui in dictis locis in quarto. De p̄mo aut̄ p̄seuerante in peccō loq̄tur ubi supra in q̄d̄libetis. Etiā Esto q̄ bea. Tho. in quarto ubi supra etiā de p̄seuerante in peccō loqueret̄. t̄nc videt̄ intelligendus solū de sacramētis necarijs et rebitis ipis subditis. vt p̄z s̄ba eius intuenti. nō autē de voluntarijs. vt supra quarto notabili patuit. ¶ Sed q̄d̄ t̄nc ad dictū ipius beati Thome in quarto. dist. xij. q̄. p̄. arti. iij. est dicendū ubi exponens s̄ba Augustini dicētis. neq̄ in homie bono. neq̄ in homine malo aliquis sacramenta dei fugiat. ubi d̄t. fornicarij in q̄rtum malus nō fugiunt. sed p̄pter ecclie p̄hibitōem. hec ille. ergo t̄n̄ ecclia eū iam nō p̄hibeat induci p̄ p̄ciliū ubi supra. videt̄ q̄ posset s̄m b. Tho. nō obstat malicia induci. D̄m̄ q̄ verū est loquēdo de dispensatōe sacramēti in se p̄cubinari⁹ nō est fugiendus in ipi⁹ us dispensatōe. eo vt ibidē b. Tho. d̄t. q̄ eque verū p̄ficiat sacramētū malus sicut bon⁹. Et ita Alexā. de ales in q̄rta p̄te summe s̄ba hec.

Foliū

Augustini etiā exponit q̄b̄ Aug^o. de neq̄ q̄s in homie malo sacra-
menta dei fugiat. id est inq̄t estimet peiora vel nulla. p̄pter h̄ tñ nō se-
q̄tur q̄ absq̄ necessitate posset ad ministratōem sacramēti z ex se-
quenti ad mortale nouū induci z puocari. Sicut a fili. usurarius
notori^o excōicatus nō ē inq̄tū malus fugiens q̄ nisi p̄pter ecclie ex-
comunicatōem in mutui acceptōe. eo q̄ mutui ab eo eque bonū ex-
tat. sicut sūa iusto recipiat. p̄pter h̄ tñ nō ē sibi absq̄ necessitate in ex-
igendo usurā materia vsure offerēda vt supra q̄rto notabili patuit.
Nec ip̄e ꝛubinari^o inq̄tū mal^o p̄prie fugit. s̄ potius malū iustās
mortale qd̄ sibi si induceret imineret ab ip̄o fugatur

A Quinto. Multi simplices p̄sertim laici bona intentōe in-
ducūt ꝛubenarios ad celebrandū. z platos h̄ agere vidēt q̄
interdū idip̄m eis facere p̄suadent. durū valde eēt dicere q̄ tales pec-
carent z nō excusarent saltē p̄ ignorantia. Ddm̄ q̄uis in inducen-
do ꝛubinariū ad celebrandū eccliasici z ecclie cēsuras sciētes apli^o
q̄ laici peccēt. nihilomin^o p̄pter ius nature qd̄ obstat. ip̄i laici etiā
nō vident a pctō in h̄ excusandi. vñ be. Tho. vbi sup̄ dicens h̄c in-
ductōem de iure nature p̄hibitā sub pena pcti mortal. nō exceptit ab
hoc laicos. nec ad clericos tñ dictum h̄ restrinxit. Quia igit̄ lumē
naturalis rōnis sup̄ quo hec lex nature fundat cōmune est laicis si-
cut z clericis. Dicit em̄ be. Tho. p̄ 2°. q. xxi. q̄ lex nature est vna oim̄
qz p̄cepta eius sunt cōmunia tam imp̄fectis q̄ p̄fectis. hec ille. Tercio
co apte videtur ex quo in clerico nō inq̄tū clericus. sed inq̄tū
agit cōtra legem nature. hec inductio est pctm̄ q̄ etiā pctm̄ erit lai-
cis ꝛubinariū ad celebrandū inducere. Quāuis aut̄ intentio eo-
rum bona sit. h̄ tamē nō sufficit. qz de be. Tho. in. iiii. dist. xvj. ad bo-
nitatē p̄tutis nedū intentio boni finis req̄ritur. sed etiā req̄rit̄ debita
cōmensuratio circūstantiāz z mediū ad finem qualis nō est in p̄po-
sito. deficit em̄ h̄ idoneitas ministri. vñ s̄m Richar. in. iiii. dist. xxiij.
sicut nō est dign^o ministrare regi terreno q̄ inimic^o eius ē. ita nec ido-
neus minister regi eterno. q̄ in pctō p̄ qd̄ inimic^o ei^o cōstituit̄ manet.
hec ille. put̄ q̄liter inducens vt supra in notabilibz patz de ꝛubina-
rio p̄sumere h̄z. Unde sicut patz p̄ dñm̄ Anthoninū in tertia parte
ti. xiiij. c. xvj. q̄ cōsulentes q̄ indignus vt est ꝛubinari^o ordinē pec-
cant mortalr̄ sicut ordinans. Quis bona sit eoz intentio. ita h̄ dñm̄
de cōsulentibz seu inducentibz eundē ꝛubinariū ad ordinis executio-
nem vbi malus pctm̄ q̄ s̄z p̄ solā bonā intentōem a pctō in hoc ne-
queant excusari. q̄ Nec obstat eoz ignorantia. quia ignorantia iuris
nature z diuine. eo q̄ nō est inuincibilis in habente vsu rōnis nemi

nem s̄m doctores excusat vt etiam patz. j. q. iiii. §. notandū. Et do-
 min⁹ Anthonin⁹ in sc̄da pte summe ti. v. c. ix. idē declarat. ignorās
 em̄ inqt̄ iuxta aplm̄ in hoc ignorabit. id est reprobabit. Et Alexan-
 der de ales in sc̄da pte. q. 125. dr. Quanto em̄ hō plus tenetur ad co-
 gnitōnem iuris tanto minus excusat. qz vero vnusquisqz tenet ad
 sciam iuris naturalis. ideo nullus adule⁹ excusat. nulli em̄ adulto li-
 cet legem naturalē ignorare. qm̄ ipa scribit in corde humano natu-
 raliter. 7 ḡ idē ibidē. q. 172. dr. qz act⁹ p̄peratus p̄ ignorantia iur̄ na-
 turalis oib⁹ adules dānabil̄ ē. j. q. iiii. vbi sup̄ adules dico q̄ hnt̄ vltimū
 rōnis. hec ille. 7 p̄sequens rustici in hoc casu q̄ iuri nature repug-
 nat nequnt p̄ ignorantia excusari. neqz subtilitas iuris naturalis p̄
 eoz excusatōne allegari debet. Et hoc potest notari euidenter a si-
 gno. Si em̄ laicus q̄ntūcūqz simplex esset p̄cubinari⁹ 7 supra pa-
 euit. qz ignorantia ipm̄ a mortali p̄ccato nō excusaret quādo in tali
 statu p̄seuerans cum alijs p̄municando diuinis se ingereret. ergo
 nec excusatur per ignorantiam. dum alium notoriū quem eodē mor-
 bo laborare videt ad p̄munionem. 7 qz plus est ad p̄ficiendum di-
 uinissimū sacramentum conatur inducere. Unde de facili hic in ca-
 su nostro inidoneitas ministri deprehendi posset. etiam a simplici-
 bus si diligentia adhiberent. Ideo erga ipos aduertēdum est illud
 Bernardi in epistola dicentis. Multa scienda nesciuntur aut scien-
 di incuria aut discendi desidia aut inquirendi verecundia. 7 q̄dem
 hmoi ignorantia non habet excusatōnem. hec ille. ¶ Nec insuper
 p̄pterea. quia interdū eis a superiorib⁹ psuadet 7 eos nōnūqz h̄ ipm̄
 agere videt excusari p̄nt. qz sequēdo p̄siliū p̄tra ius nature datū cū
 h̄ p̄siliū nō p̄cedat ex ignorantia inuincibili neminē excusare p̄t vbi
 sup̄ dñs Antho. euidenter affirmat. nihil em̄ q̄ ad h̄ itere est in vitio de-
 cipe 7 decipi. put habet. xvj. q. j. si cupis. Idē iā dictū p̄firmat a fili
 in lege diuina cū ignorantia etiā neminē excusat. 7 h̄ i casu circa supra-
 naturalia. vbi tñ rō maior excusans videt. 7 ē tal. Simples in dei vs
 dr Bonauē. in .ij. dist. xl. bona intentōe nō ex inidia sicut superiores oc-
 ciderūt xpm̄. s̄ ex ignorantia audientes qz xps blasphemasset putātes
 se occidēdo xpm̄ blasphemū interficere 7 obsequiū p̄stare deo. atqz
 inqt̄ nō excusant a pctō p̄ ignorantia q̄ntūqz simplices p̄ eo qz opa q̄
 xps fecit nō solū magnis. sed etiam paruis noticijs sanctitatis eius
 prestare poterant. hec ille. nō em̄ vt vbi supra dr. Antho. adhibue-
 runt debitā diligentia. Ita in p̄posito videt ddm̄. quibus em̄ supio-
 res simplicib⁹ p̄dictā inductōem psuadeant 7 per errorem hanc ipsa
 ope p̄sonali p̄pleant. At tamē p̄ hoc simplices nō vident excusari.
 eo qz debitā diligentia nō adhibent. Noticiam em̄ huius nedū ex iis

Foliū

structōne. s; p seipos ex naturali rōne habere pnt In subtiliorib; effi
viputa in casib; vltre i spūalib; pctis. scz inuidie. odij z cūis. In sup
in morosis cogitatōnib; z nōnullis ill' annexis. de q; multi sibi nō
faciūt dicitiam p hoz ignorantia m ristici q;uis simplices sint non
excusant. q;to minus in casu nostro magis euidenti. Demū nec
p consuetudinē prohdolor p rariam etiam nequa q; vt supra pmo no
rabili p r; vident' excusari. Et ad hoc h; notet illud Anthonini in p
ma pte. ci. xvj. vbi vult. qn q; peccat ex ignorantia z fragilitate faci
ens illud qd psuenerūt ali; facere. q;uis tūc grauitas pcti p hoc mi
nuat. nihilomin' si istud qd agit fm consuetudinē alioy ē contra legem
nature vl' diuine nō excusat a mortali pctō. hec ibi. z p r; manifeste
in textu p c. fi. de psue. vñ etiā si oēs hoies de mūdo p rariū agerent
nemo p pterea poterit excusari. vt p r. xxxij. q. vij. flagicia. cū igit' vt
sepe dictū ē casus noster repugnet iuri nature. seq; necessario q; cum
risticis q;uis simplices sint in h; periculū sit in mora. Ad quid q;so
alias nisi ad subuersionē te. Uincet' vbi sup mō p fato piculū hmoi
p plo cōi p dicit' si p ignorantia vl' p consuetudinē h; posset excusari.
Ad Sexto. Ut tradūt doctores sup tertiū sniaz licitum ē vri
malicia alteri' in bonū. vt p r; ingit' de iuramento infidelium
q; vtil' malicia p cubinarij in bonū. z p ei' sacrificiū aiabo subuenire
Cōfirmat' a fili p Albertū in. iij. vbi sup q; d; p r; mutū ab vsu
rario in nullo ipedit salutē eius. s; poti' puocat eū ad actū meritori
um. q; aut' vsura dat hoc ē extortū ab ipietate vsurarij. z nō ex cau
salitate dantis. Ita videt' in pposito. q; exigens missam a p cubis
nario nō videt' in aliq; ipedire salutē ei'. s; p hoc videt' eū puocare
ad actū meritoriū. q; aut' peccat h; videt' ab ipietate suaz nō ab exigē
te missam Si dicas. illū casum de vsura necessitas excusat a pec
cato. in casu aut' nro nō ē necessitas. g. Cōtra h; videt'. in casu nro
etiā ē necessitas. tā em' viui q; mortui suffragio indiget' missa Di
cendū. q; inducēs p cubinariū ad celebrandū nō vtil' malicia eius
in bonū sicut exigens iuramentū ab infideli iā parato iurare. sed in
maliciā p cubinarij p sentit. vt supra scda p clusione patuit. z g nō est
file Pro cui' in intelligētia notandū. q; aliud est vri malicia ali
cuius in bonū. z aliud ē i ipam p sentire put pulchre notat be. Tho.
in de malo. q. xij. arti. iij. Ille em' in maliciā p sentit cui placet vt ille
maliciā exerceat z ad h; forte eū inducit z h; sp est pctm. Ille vero vri
tur maliciā alterius in bonū cui nō placet malū. s; ipe hoc malū qd
q; facit retorquet ad aliq; bonū. z h; vt vult p r; argumentū licet
absq; pctō. Immo in necessitate vt d; ibidē p pter incōmodū vitā
dū p r; materiā malicie p rere. z nō tenet eā subtrahere. Explicat. vt

si latro aliquē iugulare vellet et ad vitandū mortis periculū aliq̄s latroni thesaurū suū diripiendū detegeret nō peccaret. Redimif em̄ sic. fm̄ Bonauēturā in. iij. dist. xxx. vij. et Alber. vxratio et hoc mō pcedit pfirmatio argumēti de pteute mutuū scz in necitate. Notāter dictū est in necitate qz pbēdo materiā malicie alteri? absqz necitate. talis nō vti? malicia alteri? in bonū. s; dat occasionē peccati. et in ipm̄ peccando dē p̄sentire vt supra q̄r. et notabili tactū fuit de accipiēte mutuū sine necitate sub vsura. et sic ē in casu n̄ro. ideo nō ē sile q̄ Ad replicā de necitate dicēduz. q̄ in dicto casu de vsura req̄rit. vt dē Henric? herp. vij. p̄cepto. legitima necitas indigētie quā ppter difficultatē Albert? vbi sup̄ nō aude? determinare. quā tñ nō req̄rat extrema. seu fm̄ Ulricū in sexto. sufficit necitas vtilitatis q̄ dē additionata. cū scz aliūde p̄modum qd̄ q̄rit neq̄t q̄s habere sine tali mutuo sub vsura. Om̄i autē necitas siue sit prima siue scda non est in casu nostro. et q̄ nō est sile. Illud pz. sicut indigēs mutuo iudicatur nō habere cām legitimā necessitatis dū aliūde mutuū gratis ab amico vel alio possit obtinere. et ideo peccat Ita in p̄posito indigēs suffragio missenō iudicat erga p̄cubinariū in exigendo missam ab eo cām legitimā necessitatis habere. cū aliūde p̄ honestos et nō p̄cubenarios sacerdotes desup̄ sibi poterit p̄uidere. Illud pfirmat vtz p̄dictū Scoti et Ladulphi vbi supra. corollario scdo Scdo dē scate q̄ equalis necitas eēt. in casu tñ nostro nō est par rō excusans a pctō. qz petens mutuū ab vsurario in necitate puocat euz. vt dictū est p̄ Albertū. ad bonū. qd̄ bonū vsurarius in crimine manēs p̄t absqz pctō et schādalo p̄cti ministrare. nō em̄ req̄rit q̄ in charitate vsurari? mutuet. Secus in casu nostro in q̄ lz sacrificiū qd̄ p̄ctū bonū sic. nō p̄t tñ absqz pctō a p̄cubinario in crimine manēte ministrari. iō formalit̄ bñ dē b. Tho. q̄ iducēs ad celebrādū p̄cubinariū mortali peccat. q̄re nō obstat necitate hm̄i nō videt sile

Ad Septimo. Legit. iij. Regū. xvij. heliā sc̄m puocasse ido latras ad eoz cultū q̄ et bouē eis ad eoz sacrificiū obtulit. q̄ multo magis erit licitū p̄cubinariū puocare ad celebrādū. et ad h̄ sibi req̄sita ministrare. Ddm̄ p̄ ea q̄ dicta sunt in solutioe ad tertuz qz in casu n̄ro nō dē q̄s vti malicia in bonū. sicut in hoc casu factū est ideo nō est sile. qz q̄rit Helias fuit vsus malicia eoz in bonuz. et sic in necessitate potuit eis materiaz p̄bere. Si em̄ in necessitate vt supra p̄ b. Tho. de latrone dictū fuit ppter seipm̄ p̄t q̄s malicie alterius p̄tere materiā. q̄ ppter p̄ximū. Cū cōsiderādū cū idolatria de se sit mala. ita qz nec de? dī p̄sare possz qz in ea q̄s p̄sentiat. cetera em̄ seipm̄ disp̄saret. ideo nequā p̄ x̄ sc̄o. p̄pheta p̄sumēduz est ipm̄ in

est in casu nostro et absque necessitate eo uti possit ut ecclesie ministro et ad celebrandum inducere. Sicut a filii de nuncio irrevocabili ex officio a domino temporalis quod dicitur contra voluntatem domini utrius officio. licet dominus simpliciter non possit impedire. offensam tamen eius incurrit. Et etiam subditus eius qui utrius officio eius scietur ipsum absque necessitate ad executionem provocando. ita in proposito Sed possit quod hic mirari cum fructum missae non impediatur malicia celebrantis. quoniam de? det dona sua ad obsecrationes mali sacerdotis sicut boni. cur etiam ecclesia non mittit nec exhibet concubinariu ut ministrum ad celebrandum Rndet saluo intellectu superius circa secundum periculum tradito quibus fructus celebrationis alijs pro quibus mali celebrant nullatenus subtrahat. prohibetur tamen mali a celebratione. et hoc propter eorumdem celebrationum salutem. quod de Aplos. qui manducant et bibunt indigne iudicium sibi manducant et bibunt. non enim vult ecclesia procurare salutem multorum cum interitu ceterorum. presertim ministrorum suorum. hec ex Gabrieli ubi supra notantur

Ar Nono. Non obstante malicia persone potest quod etiam sine necessitate utrius officio illius. sicut quod salua conscientia a iudice malo potest exigere iusticiam et accipere etc. et etiam in casu nostro videtur quod quod possit fungi officio sacerdotum concubinarum sine peccato non obstante malicia eius. Dominum quod quoniam malicia persone officio repugnat. ut in casu nostro. Annon non est verum. Cui non est simile de iudice malo et sacerdote concubinario. quod iudex talis solus in quantum malus requirit iusticiam ministrans non peccat. ut declarat beatus Thomas super Iosue. c. viii. non enim requirit in eo quod sub pena novi peccati mortaliter in charitate iusticiam ministrat. quare ipso in peccato manente potest iusticia ab eodem exigere. Secundo in casu nostro de concubinario sacerdote missam celebrante. Uterque quod de in notorio malo iudice ratione scandalum possit proposito nostro deseruiens dare filie. ut sicut iudex talis ratione scandalum dum in eodem crimine ex parte alium reum iudicat aut corrigit peccat secundum beatus Thomas. ubi super et per omnia eundem sic absque necessitate ad hunc inducens. ita in proposito. necdum enim inducens concubinariu ad celebrandum peccat. quod malum ministrum ad hunc inducit. sed etiam quod eum ad scandalum actiuum inducit. ut super per secho. in secunda conclusionem. et secundo corollario patuit Per istud iam patet. quod quodam turone minus iuste in libro quod de sporta fragmentorum quedam predicatorem redarguit super hunc quod in forma auctoritate gloriosi hieronymi. ubi super de concubinarijs ad celebrandum non inducedis populo non irimass. qui nititur se fundare super hunc quod officium concubinarum et non malicia persone eius sit attendenda. et quod attendendum sit hunc notorium iuris et non facti. et ex omni infert in forma per cellum ostentem. qui inducetes concubarios ad celebrandum a peccato se excusandi Sed videtur quod per cellum hunc (ut super ad confirmationem primi argumenti patuit) proposito non obstat Nec aliud dictum eius est verum. cum enim ut supra. et precipue per dictum beatus

Foliū

ati Tho. patuit q̄ inductio p̄dicta ꝓcubinarij s̄uri nature repugnat
ideo p̄ter notoriū iuris necessario notoriū facti ꝛ malicia notoria ꝓ
sone in ꝓcubinario sacra ministrāte ip̄i inducenti necessario s̄z attrē
denda. Un̄ fundamentū suū ex malis ꝓncipijs ꝓcedit. ꝛ ꝓtrariaf
dictis etiā be. Tho. manifeste.

A Decimo. Ubi ꝓncipiū bonū. s̄z honor dei. ꝛ mediū bonuz
s̄z ip̄a celebratio. ꝛ finis bonus. s̄z aiāꝝ releuamen ibi nō
videt ꝓctm̄ ꝓmitti. ꝛ ꝓ ꝓns cū ita hic in casu fiat nō videt ꝓmōi in
ductio ꝓctm̄. Dōm. q̄ mediū hic male assumit. q̄uis em̄ celebra
tio dese sit bona. tñ ꝓcubinario celebrati est mortifera. ꝛ ꝓ ꝓsequēs
vt supra ꝓ Vincentiū ꝛ alios bene inferitur etiā inducēti ip̄m ad ce
lebrandū Un̄ d̄r Nicolaus de Iyra Eccl̄i. xxxiij. q̄ aliqd̄ est bene bo
nū ꝓ se. qd̄ tñ est no ciuū ꝓ accidēs. eo q̄ q̄s male eo vitur. Et exem
plificat. vt sumere eucharistiā bonū est. tñ qui sumit indigne iudi
cium sibi manducat. ꝓ. ad Cor. xi. ꝛ ꝓ ꝓsequens eū ad hoc scienter
inducens. ita in ꝓposito. Insup̄ nec finis bonus in hoc casu debito
mō intēdit. qd̄ ꝓ ꝓmo. nō ab iducēte ꝓcubinariū ad celebrādū. eo
q̄ ꝓcubinariꝝ vt oñsuz ē. ꝓ ꝓducit ad mortale ꝓctm̄ Jā d̄r canon q̄
ꝓtertextu cuiuscūq̄ pietatis non est impietas faciēda. ꝓut habetur
ꝓ. q. ꝓ. nō est imputāda. Scđo nec ex ꝓte ꝓcubinarij. ꝓcubinariuz
em̄ in ꝓccatis existentē mouere nō debet salus aliena. si illā cū detri
mento salutis ꝓꝓrie ꝓcuret. cū dicat christus. quid ꝓdest hominē
si vniuersum mūdū lucret. aīe hō sue detrimentū patiat. aut quaz
dabit hō ꝓmutatōem ꝓ aiā sua. Math. xvi. vñ be. Gregorꝝ. Quid
ꝓdest facile q̄ alijs lucet. cū ip̄am edax flāma oburat.

A Undecimo. Prelati absq̄ ꝓctō ꝓnt ꝓcubinarios (vt vide
tur) ꝓmittere. ꝛ eoz celebratōem. d̄r em̄ Cancellarius in re
gulis (dubitate tñ) ꝓ vitia que absq̄ deteriori ꝓriculo nequeūt ex
tirpari ꝓnt tolerari sicut meretrices tolerant. ita de ꝓcubinarijs sa
cerdotibꝝ ꝓ loco ꝛ tpe forte esset faciēduz. ꝓecille. Ergo videtur q̄
alij etiā ꝓssunt eos ad celebrādū inducere Rñdetur negando
ꝓsequētis. Esto em̄ q̄ ꝓlati ꝓ ꝓmōi tolerantia excusent. Cuius ꝓtra
rius m̄ tñ videtur vellebtūs Tho. vbi supra in quodlibetis. Inducē
tes tñ nō excusant. q̄uis em̄ mala ꝓmittere de se nō sit malū sp̄. indu
cere tñ ad malū de se sp̄ est ꝓctm̄. vt in casu nostro ꝓingit. Sili
mō rñdetur. si quis de tolerantia eccl̄ie instaret supponendo q̄ ip̄a
ꝓcubinariū toleraret. Atte mē hec ꝓntia nō valeret. Eccl̄ia ꝓmittere
seu tolerat ꝓcubinariū nec ip̄m celebrantē ꝓunit. q̄ eūdem admittit
seu ꝓcedit q̄ ip̄e ad celebrādū inducatur. Rō q̄ maluz bñ ꝓmittit
nūq̄ tñ licite admittit. eo q̄ admittere d̄r actuz ꝓsitiuū. ꝓsensum

scz volutat. de em. xxxi. q. j. hac rōe qd pmitimus nō approbam?
 Cui? sile patz. Ecclia pmitit pluralitatē bñficioz sine cā legitima
 habitā nūq̄ tñ eandē admittit p̄sentiendo in ipaz vel q̄ q̄s vt sic abs
 q̄ cā legitima aliquē ad pluralitatē iducat iuxta c. cū iā dudum de
 p̄ben. iuncta glo. repugnat em̄ etiā vt apte dē te. Tho. qdli. ix. ar. xv.
 iuri nature habere plura bñficia absq̄ cā legitima Insup si q̄s ar
 guat etiā p̄tra scđam p̄clonem filis p̄na nō valet quā rudes obijce/
 re solent puta Cōcubinariū in diuinis iā nō d̄z vitari. q̄ ad celebrā/
 dū diuina d̄z admitti. Rñdet eis negādo p̄nam. Aliud ē em̄ cō/
 cubinariū in diuinis vitare qd̄ euenit ex censura eccliasica q̄ p̄ sc̄i/
 liū p̄stantiense vt supra iā ablata ē. Et aliud ē eūdē ad celebrandum
 diuina admittere qd̄ iuri diuino vt sup̄ oñsum ē repugnat. Sicut q̄
 nō valet hec p̄na. h̄s̄trio ex̄ns monachus p̄fug⁹ nō deserēs habitū
 iā nō ē vitand⁹ in diuinis q̄q̄ sit excoīcat⁹. q̄ p̄t ad diuina puta ad
 cōionē p̄tra ca. p̄ dilectōe de de. dif. ij. admitti. ita lōge min⁹ p̄dicta
 p̄quentia p̄uincitur valere.

Ad finali duodecimo Hact. xv. q. viij. c. sciscitantibz. vbi d̄z
 in textu. Qualiscūq̄ em̄ sacerdos sit q̄ sc̄ta sunt coīnq̄nari
 nō p̄nt. iccirco ab eo q̄usq̄ iudicio episcopoz reprober̄ cōmūio p̄ci
 pienda ē. Et paulo post. sumite q̄ intrepidi ab oñi sacerdote ch̄usti
 mysteria. Dōm̄ put̄ determinat Alexander de ales. in q̄rta pte. q. l. q̄
 Canon p̄dic̄ nō intelligit̄ de p̄cubinarijs notorijs q̄ nō tolerātur
 ab ecclia. put̄ sup̄ ad p̄mū 7 octauū argumēta paruit. s̄z solū loq̄t̄
 de sacerdotibz q̄ ab ecclia tolerant̄. put̄ etiam clara iurisperijs in li
 bris iam imp̄ssis idē canon ita summat. Si dicas. hodie p̄cubi
 narij post p̄ciliū p̄stantiense tolerant̄ q̄ ad nos ab ecclia. vt sup̄ no
 rat̄ in bulla. q̄ quis intrepide etiā ab eis p̄t iā sacramēta exigere. 7 ip
 sum ad eoz ministratōem inducere. Dōm̄ vt sup̄ q̄rto notabili. 7
 in alijs. 7 ad scđm̄ argumētū tactū fuit. q̄ vez ē in h̄ q̄ ad sacramē
 ta necessaria 7 debita q̄s excusat. sec⁹ in volūtarijs 7 nō debitis. vt in
 casu n̄ro supponit̄. Quis em̄ p̄cubinarij iā nō sint suspēsi q̄ ad nos
 p̄pter h̄ tñ ecclia sicut nō p̄t dare licentiā q̄ q̄s alicui det occasionem
 peccādi. ita absq̄ necessitate nō p̄t dare licentiā h̄mōi p̄dictā q̄ p̄cu
 binarij. aut inducant̄ aut eis p̄stet̄ iuuamē ad celebrandū. vt sup̄ p̄
 mo notabili paruit. Et p̄ h̄ p̄z quō dictū q̄rūdā doctoz iuris cir
 ca. c. vestra. de coh̄. de. 7 muli. intelligit̄ vez. Si em̄ velint q̄ abso
 lute etiā p̄ter sacramēta necessaria seu debita q̄s absq̄ necessitate non
 teneat̄ abstinere a volūtarijs sacramētis ab his q̄ in crimine iacent̄
 eo q̄ nō sunt suspēsi q̄ ad nos. Ita absolute loquēdo Angel⁹ in sum
 ma. ii. vbi sup̄. nō crederet̄ dictū eoz vez. Et p̄clusiue addit̄ causaz
 f. ij.

Foliū

Dicō. Eū em̄ pdicti i crimie iacētes sacra ministrādo mortali peccēt
p. c. si. de tēpo. or. nō debet eos inducere sine necitate. hec ille. Ecce
pdicti bñ pensatis in quātis miseris miseri ꝑcubinarij existūt. cum
nedū libūpsis noceat. s; z alios ꝑniciose latenter inficiūt.

¶ Circa oīa iam dicta sup questione de inductione ꝑcu/
binarij ad celebrandū nemo velim tradat obliuioni. vbi
supra tertiu notabile z q̄ntum. z sic facili soluitur argu/
mentū qđ indies dmoniter obijctur Concubinarijs
ꝑt ꝑteri z ꝑritus ꝑsumi. z ꝑ ꝑsequens ad celebrandum
induci. Rūdetur qđ nō potest ab inducente salua con/
scientia ꝑritus ꝑsumi. vt supra quarto notabili patuit
sed ꝑ pdicta notabilia q̄ntum z tertiu ab inducente debet
malus ꝑsumi. z ꝑ ꝑsequens nō induci

¶ Quō plati pastores z oēs pdicantes teneant populo pdica/
re qđ nullꝑ debeat ꝑcubinarios ad celebrandū inducere

Dubitat Cōsequēter ex his q̄ dicta sunt. An plati z pdi
catores alij sint obligati illud cōitatis piculuz
ꝑplo intimare. eo qđ ꝑplus h̄ ipm videat ignorare. Arguit qđ nō.
ꝑ h̄ em̄ fieret diffamia platis z clero. qđ ꝑhibet. Dicis em̄ in de. reli/
giosi de ꝑuile. In ꝑute obediētie z sub interminatōe maledictōnis
eterne inhibemꝑ ne in ꝑmonibꝑ q̄s platis eccliaz terreat. z ad hoc
alia adducit etiā dñs Anthoni. in tertia ꝑte. ti. xvij. c. iij. Scđo
arguit. Correctio fraterna q̄n nō ē spes emēde. nec fructꝑ sperat. sed
malus malū z scādalu timet in multis casibꝑ. necessario dimittit. ꝑ
ut notat ex doctoribꝑ ꝑ Joā. nider in ꝑceptorio Cācellariū Antho/
ninū. z alios. ita h̄ videt agendū cum ꝑsertim cōitas sit in culpa
¶ In oppositū ꝑ veritate arguit. Dicis in summa Erfordēsi lib. j.
ꝑte. j. ii. j. qđ h̄ ignorantia iuris postini nō sit laicis piculosa. cū nō
teneant illd scire. sicut em̄ dicit L. de iure deliberādi. l. scimꝑ. qđ arma ma
gis qđ iura scire milites sacratissimus legislator existimauit. Sic z
rusticos magꝑ scire rura qđ iura existimauit. Cū nō est cautū dicere
eis ius postini dū ꝑ h̄ magꝑ illa q̄ant qđ releuent ꝑ. Ignorantia tñ
iuris natural̄ siue diuini etiā laicis ē piculosa. qz ibi ignorās igno/
rabit. z iō ab eis ē ꝑpellēda. Nec ibi. Periculū em̄ salutis inducit ig
norantia iuris nature. vt apte dicit textꝑ. c. si. de ꝑsue. Cū qđ be. Tho.
vbi sup apte in forma dicit. qđ repugnat iuri nature ꝑcubinariū ad ce/
lebrandū inducere. iō necessario videt qđ h̄mōi piculū sit laicis z ig/
naris intinandū. z desup ignorantia ab eis sit repellēda. Scđo ex h̄

videt Vincēt^o doctor & scūis. q̄ vt sup̄ allegatū ē hec publice p̄dicā
cauit. Et indies sermones sui & summa p̄dicantiū hoc idē p̄tinens.
ad p̄dicandū h̄mōi imp̄munt. q̄ ecclia & p̄lati merito nō admitter
rent si illicitū & sc̄dālosū eēt hec p̄plo p̄mulgare. Etiā Hiero. lx.
Tho. & alij doctores sup̄ allegati p̄iculose h̄ac veritatē ita absolute
scripsissent si publice nō poterit doceri. Rūso d̄dm. q̄ inducēdo
p̄cubinariū ad celebrandū nemo nec p̄plus a p̄cō p̄ ignorantiā in
toto videt excusari. vt sup̄ ad q̄ntū argumentū patuit. iō h̄ ip̄m eē
p̄ctm obligant scire. Et nāq̄ Cācellari^o in regulis. Quilibet obligat
illud scire absq̄ cui^o noticia nō p̄t p̄ctm evitare. Cū ḡ circa necessa
ria salutis ex officio spectet ad p̄latos & p̄dicatores p̄plm ignorantē
docere. seq̄tur q̄ istius inductōis p̄iculū p̄plo debrat intimare. q̄ vt
Et lx. Thomas 2° 2°. q. xliij. Ignorantē docere si quis h̄z ex iniūcto
officio & circa necessaria salutis dimittit peccat mortalr. Et hoc idē
vult Henric^o de gandavo q̄dlibet. vij. arti. xvij. vbi p̄cludit q̄ p̄di
cator nō occurrēs morti sp̄iali in primo peccat mortalr. licz ad hoc
plus obligant epi & pastores. Et assumt ad hoc illud Grego. li. ij.
Pastores q̄ p̄rimoz mala aspiciūt & in silentio linguā p̄munt q̄si
p̄spectis vulneribz vsū medicamine subtrahūt & eo mortis aucto
res fiunt q̄ melius q̄d poterāt curare noluerūt. & loq̄tur de vulneribz
sp̄ialibz. Dec ibi. Illud etiā p̄firmat p̄ illud apli Acentū. xx. Mū
dus ego sum a sanguine oim vestz. nō em̄ p̄terfugi q̄ min^o annūcia
rem offitē p̄siliū dei vobis. Sup̄ q̄ Gregori^o Mūdus inquit ergo a
sanguine eoz nō eēt si eis dei p̄siliū p̄nūciare nolūisset. q̄ cū increpa
re delinquentes noluerit eos p̄culdubio tacendo pastor occidit. hec
notant. xliij. dist. ca. ephes. Uez q̄dē q̄ p̄lati p̄ se tenent sine mo
ra. nō minus q̄ carnal^o p̄r de pane corporali filijs in mortis periculo
p̄stitutis tenetur p̄uidere. Predicatores autē alij p̄ accidens ad h̄
obligant. dum scz necessitas ignorantū eis occurrit. Sed iam in
casu nostro an nō sit extrema necessitas. ita q̄ ip̄i p̄dicatores vales
ant hanc intimatōnē dimittere videant ip̄i. Vident em̄ ad oculum
nec p̄latos nec aliquem populū desuper informare. quomodo ergo
salua conscientia queso languidis vsq̄ ad mortem hunc doctrine
panem. & elemosynam subtrahere poterunt & nō subuenire P̄rela
tis nāq̄ negligentibz in correctōne vt reducit. Gabriel vbi supra le
ctione. lxxiij. q̄uis p̄sentes existant. alij tamē per hoc non excusan
tur de p̄cepto correctōnis implēdo sub pena mortalis peccati. Igi
tur cum p̄dicti ad hanc p̄mulgatōnem de lege diuina & nature ob
ligentur. seq̄tur q̄ per nullum statutum humanum seu cuiuscunq̄
religionis hanc intimandi obligatōem subterfugere possint.

Foliū

Ad p̄mū d̄m q̄ sicut glo. ibidē in Cle. vult q̄ noiatim descēdē
do ad platoꝝ ꝛ eccliaslicoꝝ p̄sonas eoꝝ vitioꝝ p̄hibet̄ p̄dicatio. nō
aut̄ in cōi ꝛ p̄sertim in casu n̄ro vbi p̄ acc̄s̄ p̄ter intentōem solū eoꝝ
vitia in cōi tāgunt̄ p̄pter h̄. q̄ p̄ceptū diuinū necessario intimādū.
als̄ nō possit̄ p̄mulgari. Nec sic p̄prie detrahif̄. hui⁹ s̄lle indies̄ otingit̄
in c̄fessione in q̄ h̄ p̄sona cū q̄ q̄s̄ peccauit̄ p̄pter detractōis vitii
vitandū nō sit̄ noīanda. nihilominus vt tradunt̄ doctores in q̄ro
q̄n̄ aliena pct̄a n̄ris sic sunt̄ c̄ficta q̄ sine illis culpā p̄p̄iam q̄s̄ nō
possit̄ sufficiēter exp̄mere. vt puta si q̄s̄ cū matre sua peccasset. tūc nō
minādo p̄sonā aliā a vitio detractōis excusat̄. Multo min⁹ q̄ h̄ extat̄
detractōis piculū vbi solū in cōi p̄ acc̄s̄ ꝛ cubinari nō praua int̄
tione tāgunt̄. Ad sc̄d̄m d̄m. q̄ ap̄d̄ scientes n̄ri casus piculum ꝛ
nolētes d̄mittere b̄n̄ s̄lle esset̄ cū correptōe fraterna allegata. s̄ ap̄d̄
ignorātes de q̄b̄ iā p̄ncipalē q̄st̄io secus. vñ cū sit̄ de necessitate salu
tis vt supponit̄. nō p̄t̄ hec intimatio p̄termitti. sicut nec elemosyna
erga indigentē in extrema necessitate. Et fruct⁹ vtiq̄ saltē apud ig
norantes sperari d̄z. nemo em̄ in dubio imemor sue salutis iudicād⁹
est̄ p̄ma. q̄. vij. sancim⁹. Dicit̄ em̄ Albert⁹ in. iij. dist. xix. arti. xj. q̄
de q̄libet̄ p̄sumere debem⁹ corrigibilitatē nisi ip̄e c̄trariū exhibeat in se
ip̄o sepi⁹ amonit⁹. Decille. Nec timendū ē in h̄ malū aut scandalū.
q̄ vt d̄t̄ br̄us Tho. vbi sup̄ q̄ sunt̄ de necessitate salutis. vt ē ignorā
tem docere p̄pter scandalū nō sunt̄ d̄mittēda. Videant̄ igif̄ p̄dicat̄
ne timor h̄ianus fraterne charitat̄ legē obnubilet. ac mēte diligēt̄
reuoluāt̄ illd̄ J̄sidori in de summo bono dicēt̄. q̄ sacerdotes p̄ iniq̄
tate p̄p̄loꝝ d̄nant̄ si eos ignorātes nō erudiūt̄. aut peccātes nō ar
guūt̄. Insup̄ stante veritate resolutionis iā p̄dicte aliud etiā iā p̄p̄
sc̄dam c̄clusionē necessario seq̄tur. videlicet̄ q̄ ep̄i plati ꝛ p̄dicatores
aliq̄ teneant̄ in synodo. aut quis alio mō b̄n̄ficiatis ꝛ p̄cipue regenti
bus eccliaz intimare. q̄ nō debāt̄ ꝛ cubinarios ad celebrādū admittē
tere cū hi h̄ ip̄m salutē fore necanū in plurimū etiā videāt̄ ignorare.

¶ Forma a pastore seu rectore cuiuscūq̄ ecclie benigne ꝛ
charitatiue. seorsum ꝛ nō publice h̄uilit̄er p̄is s̄bis ꝛ cu
binario p̄ponēda dū se p̄ntat̄ in sua ecclia ad celebrādū.

¶ Reuerēde seu dilecte d̄ne. Egredere capere velitis. Si ꝛ cubinam
vestrā cū q̄ hucusq̄ in diffamia fuistis vobiscū habetis. ego nequeo
vos h̄ ad celebrādū admittēre. Etenim s̄m̄ doctor̄ dicta peccare. q̄
propter pet̄o resup̄ patientiam vos habere ꝛ p̄ nunc sup̄sedere.

¶ Si q̄s̄ iā q̄rat̄ q̄ auctoritate hec pastor facere d̄z. R̄ndet̄. aucto
ritate legis diuine q̄ p̄cipit̄ ruinā pct̄i. aut piculū ei⁹ in se aut primo
dū iūniat̄ p̄cauere. ¶ Si dicas. videt̄ ad ordinariū potius spectare.

Rūdef. correctio coactiua q̄ ē actus iusticie vt dicitur bñs Tho. 2° 2° q. xxxij. spectat ad ordinariū q̄lis h̄ nō attētat. Sol^o em̄ pastor seu rector nitit̄ evitare pctm̄. Et ne inordinatio cult^o diuini in ecclesia sua sibi mediāte iuramēto p̄missa p̄tingat. Insup̄ rñderi p̄t p̄ ea q̄ sup̄ius dicta sunt in q̄stione vltima añ p̄mū piculū. Nec d̄z delūper timeri scādali. qz p̄ceptū diuinū implēdo si q̄s scādalizat ē occasio accepta nō data s̄m̄ tr. Tho. in de malo. q. iij. Si em̄ scādali actiui t̄i meri ex h̄ dēteret. neq̄q̄ nec papa. nec Hieronym^o vt sup̄ officii eoz celebrandi impedire mādarent

¶ Forma populo a pastoribz z p̄dicatoribz sobrie cū discretōe nō ex rancore s̄z zelo aiaz p̄ponēda

¶ Dilectissimi in xp̄o q̄uis vez sit z idubitatē vez ē q̄ missa mali sacerdot̄ ita bona sit sicut boni sacerdot̄. Et etiā q̄uis vez sit q̄ ne mo q̄tūcūq̄ malū post pctm̄ dētermiāte z certitudinalr̄ debeat iudicare eē in mortali pctō. qz in momēto oculi p̄t hō p̄uerti. Artū mal^o notori^o sicut extat sacerdos p̄cubinari^o public^o p̄t z d̄z ab eo q̄ vult sacerdotes ad celebrandū puocare mal^o z inidoneus ad celebrandū timeri. Iḡit si aliq̄s p̄cubinariū sacerdotē ad celebrandū inducat periculo p̄ccari se p̄mittit z grauiter p̄ccat.

¶ Cauent̄ q̄ vob̄ ne vocet̄ notoriū p̄cubinariū sacerdotē etiā si p̄tingeret q̄ pastor vester tal̄ eēt ad āniuersaria aut exeq̄as. nec p̄mittatis tali facere tricesima aut q̄scūq̄ speciales missas. Dic̄ tñ nō restringūt subditi habētes pastore p̄cubinariū q̄n p̄nt sacramēta eis necessaria et de iure debita a tali absq̄ pctō exigere.

¶ Si dicas materie subtilitas videt̄ in h̄ casu rusticos excusare. Et qz ip̄i de facili clericis sunt infelisi. iuxta illud de imu. eccle. li. vj. Clericis laicos infelicos oppido tradit antiq̄tas. iō tūti^o h̄ videt̄ tacēdū

Rūdef. neq̄q̄. qz vt vult Albre^o in sc̄do. dist. xxij. ignorātia iur̄s neq̄ v̄lis q̄d oibz ip̄onit̄ ad sciendū aliquē excusat. neq̄ etiā p̄ticul̄aris iuris q̄d sc̄z nō sc̄it nisi p̄ studiū a toto q̄uis a tanto excusat. nisi casus multū fuerit difficilis. hec ibi. Jccirco vt etiā q̄dā theologie doctor eximius asseruit z affirmauit cū hic casus n̄ iuri nature repugnās supponat̄ nō multū difficil̄ vt p̄ sup̄ius dicta ad q̄ntuz argumentū notari p̄t. Satis em̄ inq̄t p̄stat etiā laicis ex lumine natural̄ rōnis. nec ad hoc magno aut p̄fundo indiget̄ studio. q̄ irreuerentia sacramētis nō debeat exhiberi z q̄ pctā p̄rauoꝝ sacerdotū nōz debeat in ecclia multiplicari z etiā q̄ nō debeat p̄curare act^o aliquos fieri vñ p̄scia p̄rimoz p̄curat̄. q̄ oia vt sup̄ in sc̄da p̄clusionē patuic dū p̄cubinari^o ad celebrandū inducit̄ p̄tingūt. seq̄t̄ q̄ p̄positū non obstāte senicia p̄pli q̄ is cui^o interest laicos iformare q̄ necessario p̄

Foliū

negligentiā peccat. nisi ignorantia hmoi iuris natural' ab ipis reuelat. iuxta illd' Ambrosij in sermone. lxxxiij. Ego inqt interdū parcēs vob. tacere vellē. s; malo vos p̄tūmācie causas reddere q̄ me negli- gentie sustinere iudiciū. Un̄ si superiores fuerūt necessitati p̄mulga- re legē nature ac diuinā p̄plo nō obseruāti eādē in casib; certis. vbi etiā p̄pls ac legis eiusdē trāsgressor a pctō p̄pter difficultatē z ma- terie subtilitatē pie ex ignorantia credif excusatus. vt machabeoz. ij. p̄tz de machabeis q̄ se p̄miserūt interimi. Et de illis in ecclia mutinēsi q̄ post fidē datā p̄me māserūt cū scda p̄pt subsecutā copulā. vt p̄tz de spon. duoz. c. licet. Cur ḡ q̄so in casu n̄ro superiores z p̄dicatores nō necessitent nec eēt de p̄cepto restricti legē nature p̄plo z trans- gressorib; intimare vbi trāsgressor eius nō videt a pctō vt illi posse excusare. Insup esto q̄ pauci ex hac p̄mulgatōe se emēdēt z pluri- mi scādalizent. Nihil incōueniēs inqt idē doctor aliqd facere p̄ sa- lute paucor. vñ aliq̄ ex malicia scādalizent tale em̄ scādalu. qz pha- risaicū iō p̄tēndū. exemplo christi q̄ s̄m Augustinū in de agone christiano se nob̄ p̄buit in exēplū in sua doctrina p̄dicando scanda- lum phariseoz nō vitauit. q̄re d̄t be. Tho. in. iij. pre. q. xliij. h̄ etiā al- legans q̄ h̄o sic d̄z eē sine offensione oib;. vt nulli det suo facto vl' di- cto minus recte occasionē ruine. si tñ de veritate scādalu orif magis est sustinendū scādalu q̄ q̄ veritas relinquat. vt d̄t Gregori⁹ super Ezech. li. j. homelia. vij. hec ibi Videāt igitur hi qd̄ agant q̄ hāc p̄- mulgationē saluti necessariā nituntur impedire.

¶ Tertiū periculū oēs concubinos p̄cernēs tā lai- cos q̄ clericos circa eoz p̄ritōem z p̄fessionē.

Circa oēs concubinos restat difficultas nō parua quo ad eoz p̄ritōnem z con- fessionē de eoz peccatis. Circa p̄ritōem ḡ p̄siderandū vt dicūt doctores in q̄rto s̄m cōem legē ad iustificatōem im- p̄ij z verā p̄ritōem req̄rit p̄p̄atio in q̄ vt d̄t Bonauētū. ibidē optet multa p̄siderare. z s̄m be. Tho. ibidē. dist. xvij. z Durandū z alios de singl' mortalib; oportet singulatim p̄teri qñ eadem q̄s h̄z in me- moria seu qñ p̄rinq̄rere tenet recogitare ad inueniendū reducēdo ad memoriā dolēdo de singul' singulariter. s; in p̄ullegiata iustifica- tione sec⁹ fiat. vt d̄t in Paulo latrone. Maria magdalena vbi nō fuerūt p̄ambula p̄paramēta. s; subito de⁹ erga eos fontē miseris cordis aperuit. Un̄ notāter d̄t be. Tho. in summa tra gētilis. sicut christ⁹ sanauit q̄sdā subito z alios quidiē sanat successiue cursu cōi- sic z in aiab; fecit. Quib; p̄satis p̄siderandū circa concubinos

p̄sertim inueteratos q̄ raro rite p̄terunt de eoz p̄ctis. p̄nt em̄ vt plu-
 rimū plurima mortalia. ⁊ s̄ nō oia reducere ad memoriā ⁊ de singul̄
 his displicentiā habere ad q̄d practicandū tedio p̄fecti ⁊ p̄ctis one-
 rati p̄pter amaritudinē annexā laborē recusant. requir̄ em̄ in multis
 eoz tps nō breue ad hoc. ⁊ diligētia nō parua Exēpli cā p̄t p̄cu-
 binarius sacerdos cū suos parrochianos oēs cognoscat singularit̄
 discutere p̄ p̄sonas ⁊ circūstātiās q̄uens indigne sacramenta minis-
 trauit. mortali in tali criminoso statu peccādo. ⁊ sic de alijs p̄ctis in
 ip̄o ⁊ in alijs. q̄. q̄. mō ⁊ q̄. rite ⁊ debite de singul̄ mortalibz singularit̄
 p̄terant videāt ip̄i ⁊ eoz p̄fessor ne cū ip̄is illa q̄es aduertat Res em̄
 nō parui p̄oderis ē p̄fessiones p̄sertim taliū audire. app̄ciant nanqz
 due aie in q̄libet p̄fessione. put̄ doctor eximi⁹ theologie Lābertus de
 monte asserere solebat. impōnem manū. vtp̄ta audire p̄fessiones
 abhorēs q̄ fere nil periculosi. ¶ Sēdo circa p̄fessionē eoz p̄sideran-
 dū q̄ etiā desup vt plurimū deficiūt. Nō em̄ vt dictū ē p̄us rite p̄p̄-
 gunt de singul̄ p̄terēdo. q̄d t̄n regulariter dū tps ad h̄ habet necessa-
 rio p̄req̄rit. Cōfitem̄ em̄ p̄sertim inueterati p̄cubinarij solū pecca-
 ta in breui p̄acta post vltimā eoz p̄fessionē putātes se de antea toto
 tpe sui p̄cubinat⁹ p̄fessis tutos. nec desup cogitāt p̄ errorem excecati
 nec p̄fitem̄. S̄z reuera hi fallunt. tenent̄ em̄ de oibz p̄ctis etiā sepe in
 tali statu p̄cubinatus p̄fessis. ex q̄ p̄us nūqz fuerūt vere p̄riti iterato
 de nouo p̄fiteri. Etiā numerat̄ in eadē specie si eis ⁊ q̄tū foret possi-
 bile. s̄m q̄ d̄ns Anthonin⁹ in tertia p̄te titi. xiiij. c. xij. §. vij. post be-
 atū Thomā de necessariū fieri in q̄libet specie mortalis p̄cti. Q̄d
 at̄ de p̄stinis p̄ctis in his iteratio p̄fessionis sit necessaria ⁊ p̄or nihil
 p̄fuit absolutio. habet Bonauētura in quarto. Et idē tenet Inno-
 Dancz. Archidi. Alber. Dolcor. Godofridus in q̄dlibetis ⁊ alij. et
 Cācellari⁹ in suis regulis moralibz. q̄ d̄t q̄ absolutio p̄us facta fuit
 nulla. ⁊ cū h̄ vt sup̄ etiā patuit noui p̄cti additio. hec ille S̄z dis-
 ceres. forsan durus hic sermo Chaos p̄fulum p̄sertim de p̄stinis
 hoc aggredi q̄s poterit q̄n hebesceret Rūdetur. discreto ⁊ cū ma-
 turitate facienti q̄d in se est nō est ip̄ossibile. h̄z videatur ⁊ sit vt cūqz
 difficile. Et q̄uis durus hic sermo. nihilominus tamē verus extat.
 Ratio sepe patuit. qz s̄m doctores de rite p̄riti solum p̄t q̄s debite
 p̄fiteri ⁊ p̄fecta sacramentali absolutōne absolui. sed in toto statu ta-
 li criminoso nō est p̄cubinarius rite p̄ritus. vt supra in p̄ncipio in
 p̄ma delusione talis patuit. ergo seq̄tur q̄ nec debite absolutus fuit
 nec p̄fessus. ⁊ p̄ p̄sequēs de omnibus tenetur de nouo p̄fiteri Intel-
 ligendo tamē verum vt vult Petrus de pa. exponēs beatū Thomā
 in q̄rto. nisi p̄fiteret̄ eidem p̄fessor̄i cui p̄us confessus fuit. ⁊ p̄sertim

Folium

si ille memoriā peccatorū adhuc habuerit. tūc em̄ nō oportet iterare cō-
fessionē tali factā. s; sufficit fictionē puatiuā tūc p̄fiteri. Secus autē
vt dictum est et vt plurimū p̄tingit si diuersis p̄fessorib; p̄us fuerit
p̄fessus. Et rō adhuc hui⁹ et p̄dictorū p̄t assignari. q; s̄m te. Thomā
in summa dicitur gētilis li. q̄rto. Cōfessor ip̄e iudex p̄stituit. Iudiciū
autē de ignotis nō dat. cū q̄ p̄us nō rite p̄fessa alijs p̄fessorib; hūc cui
is rite p̄fiteat lateant. Sequitur necessario p̄fessionē iterandā. Null⁹
em̄ p̄fessor vt dicit Bonauentura in q̄rto. intēdit absoluere p̄fitentē ab
eo qd̄ sibi celat. Sequitur q̄ p̄positū q̄ p̄sertim inueterati p̄cubinarij
oīa peccā p̄us diuersis p̄fessorib; p̄fessa teneant iterato confiteri.
¶ Verūtamē h̄ diligēter p̄siderandū ne veritati et misericordie diui-
ne videat p̄iudicari. Si q̄s p̄cubinari⁹ faceret posse suū de singul⁹
in toto statu suo et tpe p̄cubinat⁹ p̄actis rite q̄tū poterit p̄terendo
cū firmo p̄posito abijciendi p̄cubinā tā cito q̄ tollat occasio peccati
et scandalū p̄ximi. vt sup̄ post q̄rta p̄clusionē tactū fuit. talis q̄dez
h̄ p̄ter p̄positū reciduet et p̄cubinariū p̄tinuet. et illis tūc sic rite con-
fessis nō tenet iterato p̄teri nec p̄fiteri. iā em̄ p̄ verā p̄niam fuerit re-
leta. S; q̄s ē h̄ inter p̄cubenarios talis et laudabim⁹ eū q̄ ita rite cō-
terat et p̄fiteat. timendū h̄o q̄ moderno tpe rara sit auis. Modū
autē ad rite p̄fiteandū p̄cubinarijs et qdā iā p̄dict⁹ p̄sonātia notat An-
gelus in summa titu. interrogatio. vbi dicit. Si inuenis p̄fessor q̄ pec-
cator nō adhibuit debitā diligētā vt memoriā suorū peccatorū habeat.
vtputa q; opteat eū iterare p̄fessiones de multo tpe. et ip̄e penitēs h̄
nō cogitabat. et p̄pterea nullā posuit diligētā super peccis p̄fessis.
tūc admonēdus ē vt vadat et conet reducere ad memoriā sua peccā
discurrendo p̄ status q̄s habuit p̄ officia q̄ exercuit p̄ loca in q̄b; habi-
tauit vt sic integre p̄fiteri valeat. hec ille. S; q̄s q̄s iā de p̄cubina-
rijs remittit ad se debite recolligēdū. Ulteri⁹ si iā p̄t p̄dicta p̄cu-
binari⁹ p̄terit⁹ et aio p̄sternato dicat p̄ h̄mōi nō edificor. s; bon⁹ laq̄
us respātōis mihi parat. Rūdet sibi q̄ neq̄q; resparet; Agat em̄
abijciēdo p̄cubinā q̄ in se d̄vriq; saluus erit. h̄ ac sic vt inq̄t b. Tho.
in q̄rto dist. xvij. q. ij. de iustificatōe impij sic dicit. In voluntate ē ap-
propinquare deo p̄ affectū et desiderij et ad grām ordinari p̄ remotōez
impedimētū. qd̄ qdē impedimētū ē peccatū. et iō p̄ displicētā peccati et affe-
ctū ad deū se q̄s ad grām p̄parat. et q̄n hec duo q̄s efficaciter facit d̄z
facere qd̄ in se ē et grām recipit. Hec ille. Uerū qdē ad p̄positū de cō-
fessionis p̄cepto loquēdo vt q̄s efficaciter h̄ soleat. d̄t doctor subtil⁹
in q̄rto diligētā fore necessariā. Cōtinet em̄ h̄ p̄ceptū s̄m eū dē vt si-
at de omni mortali re q̄ habet memoriā. et h̄ p̄missa inq̄stione diligenti-
s̄m possibilitatē fragilitatē h̄ūane. Intellego inq̄t quātā inq̄stōem

posset alijs apponere circa aliud multū arduū. qđ sibi multū eēt cor
di tāta debet apponere circa oia mortalia reducenda ad memoriā. et
illa reducta p̄fiteri. hec ille. Posse q̄ suo sic expleto 7 si mille 7 mil-
le tradiderit obliuioni mortalia. nihilomin⁹ indubie tutus in statu
salutis erit. Etēū Ultra posse viri nō vult deus vlla requiri. put in
hac materia Tho. de argētina in q̄rto allegat. Nullo q̄ mō desperet
qz dñs q̄ nō vult mortē pctōris mult⁹ est ad ignoscēdū. Esa. lv. Et
sibi. vt inq̄t Alter. in q̄rto dist. xx. quasi nihil est multa pctā relaxare
et eque multa vt pauca. hec ille

Q̄ Jam ob quorūdā lubricoz cecitatē frivole adhuc amirā
riū de ꝓcubit⁹ seu fornicatōnis peccati gravitate. 7 ideo q̄
sepe in vera ꝓtritiōe deficiūt putātes fornicatōez p̄uū eē pctm̄ An scz
possz ossēdi ex multiplici. lege fornicatōem simplicē pctm̄ eē morta-
le. Rñdes simplr q̄ sic. tā ex lege nature q̄ diuina 7 humana P̄i-
mo p̄bat ex lege nature. 7 h̄ ex ꝓte ꝓxiimi. Scdo ex ꝓte dei P̄i-
ma rō q̄ sumit ex. b. Tho. in summa ꝓtra gētilēs. lib. iij. 7 scda scde
q. ciiij. 7 ꝓ eūdē. 7 Richar. Durādū. Petri de pa. 7 alios in quarto
dist. xxvij. Et est talis. Dis act⁹ ꝓtra ꝓceptū charitatis nō ꝓportio-
natus suo fini repugnat lege nature. 7 est pctm̄ mortale. fornicatio
autē est h̄mōi. ergo est pctm̄ mortale. Maior ꝓz. qz ꝓuatio rebū ordi-
nis in actu volūtario culpā inducit. 7 qz ꝓtra charitatez in qua est
aīe vita. ideo culpā inducit mortale. Minor ꝓz. qz fornicatio vel
fit ad delectatōem. vel ordinat ad plem. si fiat ad delectatōem tunc
nō ordinat ad debitū finē. cū actus nō sit ꝓpter delectatōem. s3 de-
lectatio ꝓpter actū. h̄m̄ est p̄m. r. ethicoz. Opatōis bone delectatio
bona. 7 male mala. ergo vt etiā infert Durādus. ex bonitate 7 malis-
cia operatōis est bonitas vel malicia delectatōis. 7 nō ecōuerso. que-
rere ergo actū ꝓpter delectatōem. cū delectatio nō sit debit⁹ finis ei⁹
fit abusus rei. 7 ꝓsequēs peccat. Un̄ dicūt medici put̄ de beatus
Tho. in scdo scripto. dist. xxvij. q̄ natura in opatōne generatōis
delectatōem posuit. ne aialis salute sua ꝓtenta salute sp̄i negligēt
que ꝓ actū generatōis sit. Un̄ delectatio ꝓpter generatōem est. hec
ibi. 7 nō ecōuerso. Ad hoc b̄m̄ Tho. vide ꝓma secūde. q. iij. et q̄r-
to scripto. dist. xlix Si vero scdo fornicatio fit 7 ordinatur ad
prolem. nihilominus vt sic nō proportionatur fini. incōuenienter
em̄ in hūc finē ip̄a fornicatio ordinat. Rō qz tollit bonū prolis 7 re-
bitū ordinē parentis ad prolē. vnde non ꝓportionatur fini qui est
prolis generatio 7 eius educatio. quē finē natura ex ꝓcubitu intē-
dit. Istud declarat. d̄t em̄ Aug⁹. ix. sup Genes. Bonū prolis est vt
amāter suscipiat. benigne nutriet. 7 religiose educetur. hoc autē bono

foliū

raret ples extra matrimoniū genita p ꝑcubitū fornicariū. qđ manū
festū est. qz fornicarij nō sunt astricti aliq lege ad ꝑmanēdū cū ꝑcu
bina. s; pnt ad placitū separi. imo debēt separi. z ꝑpter periculuz ve
palea iuxta ignē. z ꝑpter scandalū alioz amouēdū. Si aut separā
tur seq̄tur deſtitutio plis. Mater em̄ ad predicta bona plis sola nō
sufficit. s; etiā z magis patris cura ad tēp̄ nō parū reqr̄it in q̄ est
et rō ꝑfectior z fortis potētor ad castigādū passionū imper̄. q̄bus
corrupt̄ estimatio prudētie in iuuenib;. Igit̄ cū vagꝑ ꝑcubitꝑ sit in
notabile ꝑiudiciū plis. z ideo ꝑtra naturā nō qđē generis. s; sp̄i. i.
ꝑtra rōnē naturalē. q̄ est ꝑctm̄ mortale. q̄ Cū etiā ꝑe. de tharētaſia
in. iij. diſ. xxxij. sic infer. cū copula indiuisibil̄ est de iure naturali. q̄
eiꝑ oppositū. s; copula diuisibil̄ est ꝑtra ius naturale. z q̄ mortale
ꝑctm̄. hec ille. vñ qz nata ē seq̄ mala educatio plis. ex h̄ ꝑ ꝑarētes
nō s; ꝑiūcti ad totā vitā ꝑut m̄imoniū noiā. iō est innaturale. cū
etiā in aialib; quoz fetꝑ vtroq; ꝑarēte indiget ad magnū tēp̄ natu
ra ꝑuiderit societātē indiuisibile vsq; ad mortē. vt ꝑz in turretib;.

Cōfirmat ꝑdicta rō ꝑncipal̄ a signo ex Bonauē. in. iij. diſ. xxxij.
qz rō recta dicit q̄ nō est pena iusta nisi ꝑpter culpā. s; s̄m̄ leges fi
liꝑ ꝑ ꝑcubitū generatꝑ ꝑuuitur. est em̄ s̄m̄ leges vitupabilis. nec ꝑt
succedere patri. q̄ seq̄tur q̄ ꝑcessit culpa. z cū non fuerit in eo culpa
ꝑst generatōem. seq̄tur q̄ fuerit culpa in generādo. hec ille

Contra. Hanc rōnē si arguas. ꝑtingere ꝑt q̄ q̄s cū mulie
re ꝑueniat cū qua nō est matrimonial̄ ꝑiūctꝑ ꝑ
ꝑter bonū plis. z q̄ ꝑlē amāter suscipiāt benigne nutriāt zc. Aut cō
tingere ꝑt q̄ mulier suis diuitijs potēs sit vt sola nutriat fetū seu ꝑ
lem. quare seq̄tur. q̄ in tali casu nō ꝑuincit̄ ad minꝑ ꝑ fornicatōem
ꝑmitti ꝑctm̄ mortale. Rūdel̄ s̄m̄. b. tho. q̄ casus ꝑdicitꝑ ꝑ accūs ē
iam naturalis rectitudo in hūanis actib; nō est s̄m̄ ea q̄ ꝑ accūs cō
tingūt seu in indiuiduo. s; s̄m̄ ea q̄ totā sp̄m̄ ꝑsequūtur. hec ille

Si replicas. q̄ ꝑ accūs fornicatio excusari ꝑt in tali casu q̄ nō sit
mortale. Ddm̄ negādo ꝑnam. fornicatio em̄ ꝑ se est accꝑ inordi
natꝑ. q̄ sp̄ est accꝑ talis in quocūq; casu qđ natū est inde seq̄ maluz
plis. Sicut a fili pollutio extraordinaria de se sp̄ est mortal̄ culpa.
qz nata est nō facere ꝑlē. q̄nis tñ ꝑ accūs ꝑtingere poss; vt ex ea seq̄
tur. ples. nihilominꝑ manet mortale ꝑctm̄. De hoc vide exēplū de fi
lia q̄ ꝑcepit patre domiētē zc. vt narrat bñs tho. qđ libeto sexto. ar.
p. et ꝑe. de ꝑa. vbi supra. S̄ra cuiꝑ exēpli habes quō z q̄liter sit possi
bile bono ꝑ accidēs malū ꝑ se ꝑiūgi. ꝑut in casu quē replica rāgie
ꝑcedit ꝑtingi. Nec obstat s̄lle de ꝑcupiscētia gñe. s̄m̄ em̄. b. tho. se
cūda sedē vbi supra. qz nō solū hec malicia seu inordinatio in fouē

catōne esse inordinatōe concupiscētie. sicut gula. s; est ex gñe actus
 qz ex vno actu p̄t vn̄ hō generari. et ideo inordinatio concubitus q̄ ip̄e
 dit bonū plis nasciture ex genere act⁹ est mortale p̄ctm̄. et nō p̄t in ali
 quo casu a mortali p̄ctō sicut gula excusari. Dicit etiā Durād⁹ vbi
 sup. q̄ sumptio cybi q̄tū ē de se nō est ī alteri⁹ p̄iudiciū q̄ sumētia s;
 concubitus est in p̄iudiciū plis. Et nihilomin⁹ si cybus q̄ ordinat⁹ ad sa
 lutē corpis sciēter sumeret in detrimētū sanitatis eēt p̄ctm̄ mortale.
 sicut fornicatio q̄ est in detrimētū plis. hec ille. ¶ Si replicas. si p̄
 se fornicatio est mortale ex genere act⁹. et sic sp̄ tūc concubitus in ma
 trimonio etiā est mortale. cū ibidē idē sit gen⁹ actus et eadē inordi
 natio. Ddm̄ vt dicūt doctores in q̄rto. dis. xxxi. q̄ coitus h̄mōi in
 matrimonio excusat. curat seu p̄seruat p̄ ip̄m̄ matrimoniū a morta
 li p̄ctō. tanq̄ morbo q̄ medicina seu remedio curat et quo q̄s a mor
 bo p̄seruat. Nō tñ p̄ matrimoniū q̄s curat a mortali p̄ctō qd̄ iā ex
 tat. sicut alia sacramēta curant. sed a mortali p̄ctō quod al̄s esset nisi
 matrimoniū interueniret. Et pro tanto p̄stat remediū. qz actus de
 se inordinatus ordinat⁹ p̄ diuinū statum. vt d̄t vbi supra Bonauē.
 Un̄ q̄nis concubitus matrimoni⁹ et fornicatōis sunt eiusdez sp̄ei q̄
 eum ad sp̄em nature. differūt tñ in specie moris. et hoc in matrimo
 nio s̄m̄ doctores et Bonauen. in quarto sit per tria bona sibi iūcta
 que sunt fides qd̄ est bonū in genere honesti. vt q̄ quis suā et nō ali
 am cognoscat. Scdm̄ bonū est proles qd̄ est bonū in genere utilis
 p̄ferētis. p̄fert enī multiplicatio prolis ad sp̄ei p̄seruatōem. Tertius
 est sacramētū in genere relectabilis. quia tāta est ibi vnio vt relin
 quat hō patrē et matrē vt sint duo in carne vna rē. Et sicut indisso
 lubilitatē iūctōis christi et ecclie. Decitaq; tria bona s̄m̄ b. Tho.
 ibidē honestant ip̄m̄ matrimoniū. nō tanq̄ exteriora qd̄ā. sunt enī
 de rōne eius ita q̄ indiget eis tāq̄ ponentib; in medio virtutis ip̄m̄
 actū matrimoni⁹. et quasi causantib; in ip̄m̄ matrimonio honestatē
 que ei s̄m̄ se p̄petit. Un̄ hec tria se h̄nt in eo sicut circūstātie ad actū
 fortis nō quasi p̄ncipiū elicitiuū qd̄ facit ip̄a virtus. s; vt p̄ncipiū
 formale ex q̄b; h; matrimoniū qd̄ fortis actus esse possit. Inordi
 natio autē in fornicatōe sp̄ manet. et quodāmodo s̄le. licet nō om̄iq;
 qz possit assignari de negociatōe que s̄m̄ se p̄siderata quādā turpi
 tudinē habet. vt h; b. Tho. scda scde. q. lxxvij. ar. iij. p̄ circūstātiā
 tñ reddit virtuosā q̄ sit actus virtutis rē. ita in p̄posito. Si di
 cas in fornicatōe etiā p̄nt hec tria bona assignari. s; p̄petuitas fidei
 generatio prolis. et sacramētū Respondet Augustin⁹ de ancho
 na in de ecclia potestate. q. liij. ar. iij. q̄ perpetuitas fidei nō sal
 uatur in concubitu. eo q̄ de p̄sensu vtriusq; p̄t diuidi. Unde etiam d̄t

Foliū

Albertus in quarto. dist. xxvi. qz fides nō est nisi ad suā. ideo nō est
ibi fides. s; inter eos est bene stabilita turpitudine. Nec plis bonū. cū
nō sit ad plē affectus matrimonialis. 7 ex psequēti seq̄tur q multo
min⁹ est ibi bonū sacramēti. hec ille Aug⁹. Et vltēr⁹ p̄siderādū
fm. b. Tho. vbi supra. in quarto. q̄uis in actu matrimoni in q̄ so
lum quo ad actū 7 nō quo ad habitū ad tēpus rō dānū put in dor
miendo p̄tingit incurrit. 7 turpitudine p̄cupiscentie sequat. talis tñ
turpitudine nō est turpitudine culpe. s; pene ex pctō originali pueniēs
vt sez vires 7 mēbra corpis rōni nō obediāt. meruit em̄ rō deo rebel
lis habere carnē suā rebeltē. vt pz p̄ Augu. xiiij. de ci. dei. Et fm hoc est
etiā ibi erubescētia sicut de quolibet defectu hō naturalr erubescit. ita
qz p̄ hec nō arguit̄ actualē pctm̄ in matrimonio. s; plenarie p̄ p̄di
cta bona a pctō excusat. ¶ Insup si arguas extraneē. Fornicatio
si p̄ se est mortale fm suā naturā. tūc sp̄ est mortale. 7 p̄ nōs nō pos
sit fieri dispensatio etiā a deo. cui⁹ oppositū in legim⁹ factū Dzee. p̄.
Rūdef. vt dr. b. Tho. in q̄rto. qz fornicatio de se nō ordinatur
ad finē debitū. q̄ est plis generatio 7 educatio. ideo est p̄tra legē na
ture accedere ad multerē nō p̄iūctā sibi matrimoniali. sicut ois ac
tio nō p̄portio nata suo fini p̄tra legē nature est. Et ideo nullo tpe
fm se h̄licitū fuit. nec p̄ dispensatōnem. p̄tra em̄ p̄ma p̄cepta legē na
ture est talis p̄cubit⁹. hec ille. Dicit notāter (fm se) sec⁹ em̄ p̄ accis.
¶ Cū notādū fm Alber. in de bono. circa materiā de iniusticia 7 iure
q. v. vbi dr̄ iter cetera. furtū. homicidiū. fornicatio sub h̄mōi noib⁹
nūq̄ fieri bñ p̄nt in q̄rū p̄iuncta suis finib⁹ sez malis p̄ q̄s illa pctā
definiūt. p̄pter tñ cām alicui⁹ mysterij scandi vel ostēdēdi de⁹ dis
pensauit in actu separato a tali malo fine. p̄iūgēdo em̄ bono fini. qz
actus eoz sunt sepabiles a talib⁹ finib⁹ malis. Et q̄uis hoc solū rō
ne ab hoīe fiat. 7 actu non sit possibile ab eq. a deo in sunt sepabiles
actu 7 p̄iūgibiles finib⁹ bonis. vt pz de p̄cepto obediētie Abrae. Ibi
em̄ nō habuit locum dispensatio ex pte finis. sez qz ex libidine ire vel
vindictē aliq̄s innocēs occidēret. qz p̄trariū inseruit deus in natura
fm qz dr̄ Daniel. Innocētē 7 iustū ne interficias. s; dispensauit deus
circa actū cū p̄iūctōe ad aliū finē. q̄ est p̄batio obediētie vt postēris
daret̄ exēplū. 7 etiā figura fuit rē. Similiter de p̄cubitu Dzee. qz p̄cū
bere in libidine sp̄ fuit 7 erit mortale pctm̄. sed vt mysteriū de abiecti
one iudeoz 7 vocatōe gentiū impleret. poterat fieri a deo p̄ dispensa
tionē rē. hec Alber. Nec hec dispensatio ē p̄tra ius nature. s; sup̄ cū
recta rō dicitur in opposito deo eē obediēdū. vt dr̄ Bonauē. vbi sup̄.
Idē b. tho. sc̄da sedē vbi supra declarat. sicut nō est p̄tra naturā qd
sit miraculose p̄tute diuina. q̄uis sit p̄tra eōdem cursuz nature. Ita

nec qđ facit hō ex volūtate dei tāq̄ p̄ma regula obediēs ei⁹ p̄cepto
p̄tra rōnē rectā. q̄uis videat p̄tra cōmunē ordinē rōnis. vt de Abra
am ⁊ suo filio patuit. Sic ḡ Dzee nō peccauit fornicādo. nec talis
fornicatio p̄prie fornicatio dici debuit. Concludit ḡ qđ fornicatio
p̄prie s̄m se ⁊ suā sp̄m sp̄ de mortale p̄ctm̄. ⁊ inq̄tū h̄mōi scz p̄un
cta malo fini etiā a deo desup̄ vt licite fiat neq̄ fieri dispensatio. p̄tra
em̄ semetip̄m deus disp̄saret. vt vbi supra de Albertus

Secūda Rō p̄ncipal̄ qua p̄bat̄ questuz. scz qđ scubitus
seu fornicatio sit mortale. ⁊ sumitur ex p̄te dei cui
sp̄e scubinari⁹ fornicādo iniuriat̄. ⁊ eā notat Richar. vbi supra sub
his s̄b̄is. In nullo casu p̄t fieri nude vel absq̄ corruptōe debiti or
dinis ad deū ip̄a fornicatio. nā talis fieri scubit⁹ sp̄ e cū nō sua q̄tū
ad talē vsū. ⁊ ideo sp̄ corruptit̄ debiti ordinē ad dñm rei. Et quia
mulier nō est sui p̄p̄i. s̄z dei. ideo vir se carnalr̄ copulās cū muliere nō
sua q̄tū ad talē vsū debiti ordinē ad deū corruptit̄. De⁹ aut̄ nō p̄t
facere qđ act⁹ corrupēs debiti ordinē ad ip̄m sine mortali p̄ctō fieri
possz. hec ille. Itā rōnē etiā dare ponit Aug⁹. de anchona vbi su
pra. sub his s̄b̄is dicēs s̄m Augu. in libro de decem chordis. Sim
plex fornicatio est p̄tra legē nature. qđ p̄tra illud p̄ceptū legis natu
re. Qđ tibi nō vis fieri alteri ne facias. qđ qđc p̄ceptū ibidē ait Au
gustin⁹ extēdit se ad dilectōem dei ⁊ dilectōem p̄mi Cū em̄ hō nō
d̄z facere p̄mo qđ sibi nollet fieri. multo magis nō d̄z facere deo
qđ sibi nollet fieri. aliter ait Aug⁹. charior est homini p̄mus qđ
de⁹. S̄z ideo adulteriū est mortale. qđ facit p̄mo qđ sibi fieri nol
let. nollet em̄ suā vxorē ab alio corrupi. Ergo eodē mō fornicatio
simplex est mortale p̄ctm̄. qđ facit hō deo qđ nollet sibi fieri. nā cor
rupit ⁊ deturpat domū ⁊ tēplū dei. ⁊ tñ domū ⁊ tēplū suū nollet ab
alio corrupi aut deturpari. hec ibi.

Contra Hāc p̄ncipalē rōnem. si dicas arguēdo vt qđdam
Ego sum liber ⁊ scubina mea etiā. ⁊ sibi placz cō
cubit⁹ noster ⁊ mihi. ḡ cū nemini videoz facere iniuriā nō pecco
Rūdet vt patuit. ⁊ etiā doctor sc̄us Vincentius de in sermone sc̄e
Agnētis ⁊ alibi. qđ talis adhuc dño suo. deo scz iuriā facit. Sicut
a fili p̄z a rege qđ plures h̄z filias. si miles aliq̄s regis peccaret cū aliq̄
illarū. q̄uis filie tali placeat sicut ⁊ militi. nihilominus talis miles
dño suo facit adhuc. p̄ditōez ⁊ iniuriā. secus si daret sibi filiā in vro
rem rē. Idē argumētū quodā mō arguit ⁊ soluit Bonauentura
in q̄rto. dist. xxxij. dicēs. Qñ arguit. mulier nō est coniugata ⁊ libera
h̄z potestātē sui corp̄is. sed qđ h̄z rē p̄t illā dare cui vult. ḡ qđ acq̄rit li
B ij.

Foliū

este accipit et nulli facit iniuriā Rūdet q̄ facit sibi iniuriā talis p̄
eo q̄ se reordinādo in corp⁹ suū peccat. Nā et vir facit sibi iniuriā.
Quis ip̄a velit. q̄ vt frenetica vult malū suū. vt si vellet q̄ se occide-
ret vel ea abuteret extra naturā. q̄s auferet hoc dicere nō eē malum
hec ille. ¶ Ad idē rūdet b. Tho. ibidē. q̄ interest qualr q̄s re sua vta-
tur. scz si nihil inēdūentēs sequat. talis alit facit etiā iniuriā pli p̄
creande. ad cui⁹ bonū nō sufficiēter (vt supra patuit) talis p̄iunctio
ocubit⁹ ordinat. ¶ Sed qd si iam stupēdo mireris vñ venit q̄ na-
tura inclināt ad hūc ocubitū fornicariū si est extra naturā et rōnem

Rūdet p̄ Richar. vbi supra. q̄ qd talē ocubitū fornicariū est in-
clinatio p̄pter corruptōez nature. p̄pter em̄ p̄niciosas naturas. ho-
mines hnt inclinātes innaturales fm̄ phm. vii. ethi. ca. vii. Un̄ si
natura humana in sua integritate remāssz nūq̄ ad ocubitū cōcu-
binariū seu fornicariū inclinasset. hec ille

¶ Secdo lege humana p̄bat questū. q̄ fornicatio seu ocubit⁹ sit
mortale. Primo p̄ cle. ad nostrū. de hereti. vbi p̄ septimo articulo
dānat q̄ dicēs ocubitū seu fornicatōem simplicē nō esse mortale pec-
catū. est hereticus Et ad hoc videat ibi Joan. an. Un̄ietā b. Tho.
de q̄libeto. iij. q. v. ar. ij. q̄ hereticus iudicaretur quicūq̄ diceret q̄
fornicatio simplex nō sit mortale peccatū. est em̄ extra p̄ceptū. Nō me-
chaberis. vt sancti exponūt. hec ille. Etiā p̄. xxxij. q. iij. c. De heri-
ces vbi habet q̄ noie mechie in hoc p̄cepto nō mechaberis. om̄is il-
licitus ocubitus atq̄ illoz mēbroz nō legitim⁹ vsus intelligi debet
Et. xxij. q. p̄. p̄dicandū. d̄. q̄ p̄ fornicatōe sicut p̄ periurio et homici-
dio est imponenda septēnis penitētia. qd nō fieret nisi mortale esset
Et p̄ idem. xxv. distin. c. vnū. §. alias. vbi ex intentione Augustini
enumerat p̄mo mortalia. postea venialia. primo homicidiū forni-
cationē adulteriū etc. Et subdit si q̄s de his nō penituerit nō erit sal-
uus quasi p̄ ignem. sed ip̄m eterna flamma cruciabit.

¶ Tertio lege diuina probat p̄mo ex veteri testamēto. Et hoc p̄
p̄cepta dei. vt patz Exod. xx. et Deutero. v. vbi inter p̄cepta diui-
na vnū cōtinetur. scz non mechaberis. qd p̄ceptum decretū p̄tractās
sumptū ex verbis Isidori d̄. Nō mechaberis. id est nec quisq̄ p̄-
ter matrimonij federa alijs feminis admisceat ad libidinē explen-
dam. vt p̄. xxxij. q. v. Nō mechaberis. Et br̄s Aug⁹. hoc verbum
p̄tractans d̄ sic. Si furti noie bene intelligitur. om̄is illicita vsur-
patio rei aliene. Nō em̄ rapinā admittit q̄ furtum phibuit. s̄ vtiq̄
apte totū intelligi voluit. Quicq̄d illicite rerū p̄mi auferitur. p̄fes-
cto noie mechie om̄is illicitus ocubit⁹ atq̄ illoz mēbroz nō le-
gitimus vsus phibitus d̄ intelligi. hec ille. Etiam dicit Deutero.

xxij. Nō erit meretrix de filiabus israel. neq; fornicator de filiis israel. Sup quo verbo de beatus Augustinus in libro q̄stionū supra p̄ta/teucū. Ecce ibi manifeste phibuit fornicari z viros z feminas. etiaz cum nō alienis iugibus peccatum esse demonstrans misceri nō cōiugibus suis quando z meretrices esse z ad meretrices accedere prohibet. quarum publice venalis est turpitudine. Nec ille. Unde Ec/clesiastici decimonono dicitur. Pueredo z vermes hereditabunt fornicatorem. z tolletur de numero anima illius. ¶ Nec valet si di/cas. Strarium habetur in veteri testamento de Abraam q̄ cognouit ancillam. z tamē non sibi imputatur in pctū. Responder Au/gustinus de Ancho. vbi supra q̄ Abraam nō fuit fornicatus cū ancil/la sua. qz vt scribitur Gene. xvj. ancilla fuit sibi vxor z p vxore assi/gnata. nō est dicere Abraam habuisse duas vxores si ancilla nō fu/isset sibi matrimonialr copulata. Nec iterum valet qd̄ in veteri testamento Genes p̄mo ponitur vltiter. Crescite z multiplicamini. Hoc em̄ dictū est post formatōem Eue z institutōnem matrimoniij. Et si ante dictū ē. fuit hoc ppter sex diez p̄tinuatōem. nō ppter p̄cep/ti executōem. Decibi. ¶ Scdo auctoritate noui testamenti. p̄ba/tur. vt p̄tz p̄. ad Cor. vj. vbi ap̄lus d̄t. Nolite errare. neq; fornicato/res. neq; idolis seruientes. neq; adulteri regnū dei possidebūt. Idem ad Gala. v. et etiā ad Ephe. v. vbi d̄t Ap̄lus. q̄ fornicarij regnū ce/lorū nō p̄sequerit nec regnū chrisi seu dei possidebūt. Et ad Roma. p̄. d̄t q̄ digni sunt morte scz eterna. q̄ penenō inferunt nisi p̄ morta/li pctō. Igit̄ cludēdo vt de beatus Tho. scda scde vbi supra. Absq; om̄i dubio tenendū est q̄ fornicatio ē mortale pctm̄. Nec vt d̄t Du/randus z Petrus de pa. post eū vbi supra. vnq; aliq̄ senserūt opposi/tum nisi hoīes corrupte vite z reprobi p̄tra fidem. Nec ille. sicut sile/d̄t de aīa Albertus in. ij. distin. xix. postq̄ rōne ondit aīam fore imor/talem. nō est inq̄t dubitandū quin aīa sit immortalis. nec est q̄ dubi/tat nisi diligens vitam p̄cedum. Decille

Dubitat Dic ppter nōnullos p̄sertim p̄cubinarīos par/uispendentes hoc pctm̄ fornicatōnis simplici/s et iō raro desup rite p̄terunt z p̄fitent. An fornicatio simplex seu cō/cubie sit graui⁹ mortale pctm̄ q̄ mortale q̄d̄cūq; p̄tra hoīs exteri/ra bona. vt puta q̄ furtū. detractio. rapina zc. R̄ndet simplr z ab/solute loquēdo q̄ sic. Illud p̄tz p̄ tr. Tho. 2^a 2^e. q. clij. ar. iij. Et rō. qz vt ip̄e d̄t in p̄ma scde. q. lxxij. ar. iij. de p̄paratōe pctōz. q̄ p̄ncipa/lis. z p̄ma d̄na q̄st̄ p̄sequēs sp̄m̄ attendit p̄nes obiecta pctōz ex q̄/bus ip̄a pctā sumūt sp̄m̄. s̄ sic est q̄ obiectū z materia circa quā in
S iij

Foliū

fornicatōe hz maiorē gravitatē z inordinatōem q̄ in p̄dictis pctis
errat. q̄ seq̄tur p̄positu. Istud p̄tz manifeste p̄ eūdē b̄tm̄ Tho. in
de malo. materia seu. q. ij. vbi sic d̄r. Inter pctā q̄ sunt in primū tāto
aliqua alijs sunt graviora q̄nto maiori bono p̄mi opponunt. maxi
mū aut bonū p̄mi est vita hoīs cui o p̄ponit pctm̄ homicidij qd̄
tollit actualē vitā hoīs z pctm̄ luxurie. qd̄ opponit vite hoīs in po
tentia. qz ē inordinatio qd̄ā circa actū generatōis hūane nature. vñ
inter oīa pctā q̄ sunt in primū grau⁹ ē pctm̄ homicidij s̄m̄ genus.
Et scdm̄ locū tenet adulteriū. fornicatio z h̄mōi. tertiū. furtū z rapi
na et p̄tra exteriora bona. Debe. Tho. Ecce qz p̄ fornicatōem tollit
maius bonū q̄ p̄ p̄dicta. iō q̄ntūcuqz s̄m̄plex p̄dictis grau⁹ pctm̄
s̄m̄plr̄ iudicat. ex q̄ scdm̄ locum tenet post homicidij. qd̄ etiam te.
Tho. in summa p̄tra gētiles de pctō molliciei marie asserit eē vez.
¶ Scdo d̄r loquēdo p̄ accūs z ex circūstātia de gravitate pcti. nō tñ
s̄m̄plr̄ sic fornicatio p̄t eē minoris culpe q̄ p̄dicta. vt solet auctoris
tas Gregorij ad hoc allegari. Un̄ qñ d̄r q̄ spūalia pctā. vt sunt oīa
p̄ter gulā z luxuriā q̄ tñ carnalia dicunt sunt maioris culpe q̄ car
nalia. nō intelligit h̄ vez s̄m̄plr̄ s̄m̄ te. Tho. p̄ma scde. q. lxxij. ar.
v. ita qz qd̄libet pctm̄ spūale sit maioris culpe q̄libet carnali. s̄z soluz
vez ē p̄siderata hac sola d̄na spūalitat̄is z carnalitatis qz sic carna
le minoris culpe ē z hoc vl̄ ex p̄te incitamenti. qz vehemēt⁹ impulsū
hz. Aut qz minus hz de auersione q̄ spūale qd̄ ad spirituz p̄inet.
aut qz sit in corpus p̄pūū. spūale aut sit in deū z primū zc. vt ibidē
te. Tho. declarat. Un̄ p̄dicta iā etiā affirmant vera p̄ Petz de Tha
rentasia dicentē vbi supra. Quis fornicatio sit minus pctm̄ q̄ ad in
citamentū. ē tñ alia cā q̄ magis aggrauat. qz ē p̄tra bonū cōe. s̄z de
bite generatōis z educatōis filioz zc. Nec z alia ibi. Et q̄a vt di
ctū ē iudiciū de pctis absolute loquēdo debet dari s̄m̄ genus. z ideo
s̄m̄plr̄ loquēdo seq̄tur ex p̄dictis qz fornicarius etiā s̄m̄plex toties
q̄tiens fornicat plus vna fornicatōe peccat q̄ si vna vice decē milia
florenoz furtovl̄ p̄ rapinā caperet. aut castrū incēdio deuastaret etiā
p̄ciosissimū aut p̄bissimū hoīem p̄ nephandissima diffamaret z sic
de alijs s̄m̄ gen⁹ peccati. Obmutescāt q̄ lubrici ac lubricā eoz lin
guam refrenent q̄ cachinnādo pctm̄ h̄ grauissimū parupendunt ex
vesania interdū dicētes. si insanū aut pctm̄ essz fornicari medici nec
litterati attentarent. Vere vere talū p̄ceptum hoc domini ita blas
phemantiū extrema gaudij. vt Prouerbioz. xiiij. scibitur luce⁹ ocs
cupabit. Lessent igitur z iudicia dei formident z ex his peccatū for
nicatōis etiam q̄ntumcuqz simplicis. nō de minimis mortalibz
sed maioribus certissime sciant.

¶ Exclamatio vniuersalis contra scubenarios vt re-
suscitatur Et nonnulla eoz argumeta soluunt

Orgis concubinarij oēs. legi nature et grē puarica-
tores Expugnemini. redite ad cor. vestra pe-
sate horrida picula. vestra pesate damna. Dia em bona
meritoria et fructifera vob aut sunt infructuosa et mor-
tua. Aut mortifera noua mortalia adducētia pnt pringit circa sa-
cramēta vt declaratū ē sup dclone q̄tra Ehet oino in statu v̄ro scu-
binarij sub pena dānatiōis eterne sunt omittēda et nō p̄tinēda Aut
vt dictū ē q̄ sunt mortua. vt puta ieiunia v̄ra orōes v̄re. elemosyne
et ceteraz p̄curū opa. carēt em in vob humore vite charitat. s. et grē.
Un mirū q̄ in h̄ dānoso statu nō absorbimini ac s̄m Vincētū sin-
gula v̄ra perimant aut deualent. Prop̄t tñ tpalia varia picula vitā
da p̄siderādū. vt d̄ Vincētū. Nec scda iā dicta bona de grē bonoz.
q̄uis vob mortua sunt. nō sunt a vob penitē omittēda. s̄ p̄tinuan-
da. imo augmētāda Valēt em inq̄t ad oīa alia bona p̄ter ad gliam
eternā. Concorditer dicit̄ b. Tho. Alb. in q̄rto. q̄ q̄uis mortua. va-
lent tñ adhuc ad dispōnem grē. Ad bona tpalia habēda et ad assue-
factōem in bonis. Premio in vite eterne sunt carētia. O dānū la-
mētabile q̄ oīm p̄curū opa p̄ncipali suo frustrant sine. O vita porci-
na nullā verā admittēs p̄curū. aiām p̄nobilissimā dei imagine insigni-
nitā. tā miserabilr̄ detorpans. Quid em vt inq̄t Valerius. dānosū ē
luxuria. p̄ quā p̄curū atterit et sempiterna glia in infamia p̄curū animi
q̄ et corpis vires extinguunt. O fatua p̄mutatio p̄ re vesana et feti-
da. abominabili et momentanea tot annullare bona et amittere eter-
na. Reuera p̄dictū oībo bñ p̄satis liquet. ppō p̄hi verissima q̄ dixit
p̄ physicoz. vno incōueniēti dato alia multa sequunt. Tollat q̄
vūc h̄ incōueniēs. vt puta ip̄a scubina Et em talis. femina fax sata-
ne fetēs rosa dulce venenū p̄tens sub mellis dulcedine pocula fellis
Abijciat inq̄ tā lōge. vt causa peccati tollat et ei suggestioni ad-
tus p̄cludat. als flāma recandescet q̄ mō nulla fuit.

Demū Obiectōes q̄dā seu argumeta scubinarioz ponūt.
q̄z vna p̄ncipal et cōis q̄rūdā paruit sup in p̄ncipio
in fine tertie cōclusionis. Arguūt adhuc alij p̄sertim iuuenes scubi-
narij. Difficile ē inq̄unt iuuenē abstinere ab actu carnis. Un p̄tinē-
tia vt allegat Bonauētura in. iij. dist. xxxvij. a tea. Hieronymo in
eis p̄ martyrio p̄putat. Iā dicūt. isti. nō oēs possum⁹ esse martyres.
q̄ videt̄ licitū habere scubinas R̄ndet̄ ibidē p̄ eūdē Bonauētura
Reuera iuuenē abstinere difficillimū ē. q̄ q̄ ignē abscondit vt d̄ p̄
uerbioz. vij. in sinu quō p̄t eū ferre vt ei⁹ vestimēta nō ardeāt. Diffi-

Foliū

esse est extinguere ignē imittēdo ligna. s; faciliū ē supēfundendo
aquā Si em̄ vis p̄tinere necesse habes mulieres effugere ⁊ carnē ma
cerare si iuuenis es. hec ille. Et circa idē subdit. Qd̄ si feceris ⁊ p̄tinē
tiā amare ceperis fiet ubi nō solū nō difficile. imo p̄ oīa facile. lex no
ua onus leue ē. ⁊ h̄ rōe charitat̄ q̄ cetera mādata facit facilia. q̄ q̄ ca
ret difficulter p̄ onus portare. Decibi. ¶ Quib; sn̄a doctoris sc̄i
p̄sonat. q̄ in de p̄fectōe ch̄ristiane religionis notat triplex ip̄dinētū
castitat̄. Primū ip̄dinētū. delicie corp̄is. Sc̄dm̄. cogitatōes ve
nerēe. Tertiū ē aspect̄ colloq̄a ⁊ frequēs uersatio mulier̄. Contra
q̄ in eodē libro ⁊ tertio ethicor̄ ponit septualex remediū. Primū ma
ceratio carnis. Sc̄dm̄. p̄tēplatio diuinor̄ ⁊ oratio. Tertiū. studiū
scripturaz. Quartū. cogitatio sc̄a. Quintū. exercitiū p̄tra ocium.
Sextū. labor ⁊ angustia. Septimū. solitudo. ¶ Insup̄ etiā poete
gēciles p̄cipue fugā ⁊ ocij uitatōem summa declarāt remedia. Dicit
em̄ Quidi;. Quia si tollas perire cupidinis arcus. Lōtēpteq; ia
cent ⁊ sine luce faces. Et idē. Querit̄ Egistus q̄re sit factus adulter
In p̄mptu causa ē desidiōsus erat. Et idē de fuga inq̄t. Ip̄e bñ pote
ris luxus fugare furore Si fugeris potior potio nulla dat. Et ali.
Si uenerē fugare uelis loca. t̄pa uita. Nā loc̄ ⁊ t̄ps p̄bula p̄bet ei.
De hac fuga d̄t Ap̄l̄s p̄ ad Corinthios. vj. fugite fornicatōnem.
ubi Ambrosi; d̄t. cū alijs nēpe uitjs p̄t expectari p̄slicet. hāc fugite
ne appropietis. q̄ nō p̄t aliter meli; uinci. In cui; exēplū Joseph
fugiēs palliū in manu mulier̄ reliq̄t Genes. xxxix. et saluabat aīa
eius. Et reuera hec feda maledicta luxuria q̄ s̄m̄ Ambro. in de fu
ga seculi ut furiosa d̄na exagitat uit ⁊ incēdit merito q̄dē ch̄ristia
no diligēter extat fugiēda. Cū ⁊ tull; ille gentilis in de officijs illō
notatu dignū desup̄dicat. Si p̄siderare inq̄t uolum; q̄ sit natura
homis excellētia ⁊ dignitas intelligemus q̄ sit turpe desluere luxuria
et delicate ac molliter uiuere. S; honestum parce. p̄tinehter. seuerē
ac sobrie. hec ille.

Argumentū Aliud. Murmurātes arguūt dicētes
Impossibile ē nobiscum hec accētari.
amoris em̄ glutino uinculati neqm̄ a nr̄is amātissimis p̄cubinis
separari. multi in h̄mōi materia multa p̄scribūt si p̄ experientia no
biscū catenati essent utiq; calamū suspēderēt R̄ndetur. q̄ tales
blasphemātes pessime errant. Est em̄ p̄ceptū diuinū ut p̄stat nō for
nicari ⁊ pericula fornicatōis uitare. q̄re remedijs his adhibitjs uti
q̄ possibile extat. Un̄ d̄t Mathei. ix. Iugum meū suauē ē ⁊ onus
meū leue. quō q̄ leue si eēt impossibile. ⁊ p̄me Joānis. iij. Nec ē chari
tas dei ut mādata eius custodiamus ⁊ mādata graua ei; nō sunt.

Quare Hierony. dicit. **Maledictus** q̄ dicitur deum p̄cepisse impossibile. etiam fin p̄m tercio ethicoz. **Sumus** dñi oim nostraz operationū a p̄ncipio vsq; ad finem. **Dicere** ḡ oppositū r̄cū p̄cipere ipossibile. blasphemia eēt r̄ pctm̄ gr̄adissimū. **Signū** aut̄ possibilitatis hui⁹ in scubinarijs p̄tz. **Nā** ab actu luxurie facit cessare verecūdia de v̄sione paucorū hoim. r̄ etiā si grandis pena pecuniaria aut man⁹ mutilatio. aut decapitatōis pena eis imineret nisi scubinas abiecerint vtiq; eas abijcerent. vt p̄tz de his q̄ fugiūt p̄pter h̄m̄di ad loca vbi nō est mulier. **Hec** r̄ h̄m̄di Joānes nider doctor theologie in suo p̄ceptorio sexto p̄cepto declarat. **Quicūq;** ergo talis fueris imputa p̄prie malitie r̄ corruptōni. **Et** q̄r̄ difficilius est vincere vehementiā huius passionis. **Ideo** dicit Isidorus in de summo bono. q̄ magis p̄ carnis luxuriā humanū genus subdit diabolo q̄ p̄ aliqd̄ aliud. **Uñ** Albert⁹ scorditer dicit sup̄ Apocalyp. visione tertia. ca. ix. q̄ fornicatio ibidē ponit in singulari p̄nt dicit nomē sp̄ci q̄ oib⁹ p̄uenit per hoc inuēs plures perire p̄ fornicatōem q̄ p̄ cetera pctā r̄c. **Quare** etiā doctor sc̄tus Vincentius in sermone de exaltatōe sc̄te crucis dicit. **Er** dicitur q̄ maior ps̄ damnatorū erit ex pctō luxurie. **Ideo** dicit oportet cauere r̄ refrenare corpus p̄ abstinentias mortificādo inclinatōes. cauēdo ab occasionib⁹ r̄ orare. q̄r̄ al̄s vt dicit Bernhardus. maius miraculū esset p̄tinere q̄ mortuos suscitare. hec ille.

Argumentū Finaliter aliud. q̄dā scubinariū ceteris volētes eē p̄fectiores arguūt r̄ dicunt de cetero nō peccabo cū scubina mea. abijcere tñ eā nō audeo nec volo. **iret** nāq; ad lupanar. aut alijs innūeris periculis immergeret. **Res** p̄ndet doctor Vincenti⁹ in q̄dā sermone. **Ilo** stante q̄ scubina tua lupanar intraret tu te saluares r̄ ipa sola dānaret. r̄ nō ambo. id̄ oportet eam expellere r̄ abijcere vt sc̄dalizati de mala vestra vita edificent. hec ille. **Itē** stante q̄ scubina tua q̄ plus est seipam velle intrare culatello vel in aqua aut quouis alio mō. quēadmodū q̄dā fatuelle dū audiūt de eaz abiectōe fingere solēt. p̄sertim dum p̄ueris plurib⁹ angariant. **at** tamē h̄m̄di interemptio r̄ homicidiū tibi p̄mittendū esset r̄ de p̄cepto diuino p̄mittere deberes anq̄ eam tecū teneres. **Immo** esto p̄ ipossibile q̄ totus mūdus periret r̄ oēs homines dānarent si dimiseris scubinā adhuc de p̄cepto tenens sub pena eterne dānatōnis ipam abijcere r̄ dimittere. t̄ipm̄ p̄re ceteris saluādo. **Ordo** nāq; charitatis finit. **Tho.** sc̄da sc̄de. q̄. xliij. sub p̄cepto cadit sicut r̄ ipa charitas r̄ hoc exposulat vt p̄pria salutem alijs q̄buscūq; p̄ferre debeat. **Dicit** etiā Canon dist. xiiij. q̄ ait. q̄ nō

Foliū

sunt a nobis aliq̄ cōmittēda delicta ne aliq̄ grauiora cōmittāt s̄m illō
Aplī ad Roma. iij. nō sunt faciēda mala vt eueniāt bona. ¶ Abij/
ciat̄ glāq̄us infernal̄ plan⁹ irritamētis z miserijs ne in breui p̄tingat
audiri snia cūctis formidāda z horribil̄ Apocalipf. xvij. Tātū da
te ei tormentū z luctū q̄tum glificat⁹ fuerit in delicijs. ¶ Tantū
ad p̄ns de p̄cubinarioz periculis sub correctōe z iudicio meli⁹ senti/
entiū de quo dominus Iesus in eternū sit benedictus.

O Kelsens materia Pro salutifero dire/
torio p̄cubinarioz in
hoc breue cōpendiū p̄mit⁹ corrogata. est p̄ diuersos illu/
minatissimos viros. Primū tñ p̄ sacre theologie z vtrū/
q̄q̄ iuris p̄fessores z doctores in vtroq̄ foro p̄sultissimos. exterio
ri oculo visa z interiori reuisa. in nullo tñ calūniata. s̄ maḡ diuinis
scripturis ac sacris canonib⁹ in oib⁹ p̄formis iudicata. lz nouū vide
atur p̄ndere portentū ob tā horrendi sceleris frequētādem z n̄ra
tempestate simulatā p̄missionem.

¶ Sequunt̄ q̄dā statuta p̄tra sacerdotes p̄cubina
rios p̄dict⁹ p̄sona z ex libro statutoz p̄uincialiū ac
synodaliū ecclie Coloniensis transumpta.

¶ Statutū Lōrardi de hoestedē archiepi Coloniēsis q̄nq̄gesimū
¶ Lū manifestos cohabitatores seu p̄cubinos cēseam⁹ nō solū
qui in suis domib⁹ tenēt p̄cubinas. vey etiā oēs generalr̄ eos q̄ mul
eres focarias extra domos suas tenētes suis manifeste p̄curāt sum/
p̄ib⁹ z sustētant. de his at̄ mulierib⁹ ita p̄cipim⁹ q̄ si infra emunitatē
q̄d absit fuerint com̄pte manētes v̄l p̄pe emunitatē decani eccliaz p̄
excōicatonis sniam ipas ad recessum p̄pellāt zc. Quia hō p̄dicti co
habitatores clerici patrimoniū Iesu christi in v̄sus malos. cū suis
p̄ccādo focarijs expēderūt. eos p̄inde teneri ad satisfaciendū ecclie
cui⁹ bonis talit̄ in suis p̄cupiscētijs z pcti illecebris sunt abusi decerni
mus. z satisfactōis modū nob̄ referuam⁹. s̄m canonicas sanctiōes

¶ Statutū Sifridi de westerburch Archiepisco/
pi Coloniensis q̄nquagesimisecūdi

¶ Ex cōilio bone memorie Lōrardi archiepiscopi predecessoris n̄ri
innouādo statuimus vt sacerdotes manifesti cohabitatores p̄cubi/
nas a se de domib⁹ z parrochijs suis infra decē dies post publicatio
nem p̄sentū oīno remoueat̄ z repellāt. Alio q̄n excōicatonis sniam
quā p̄pter h̄ in eos ferim⁹ in his scriptis se nouerint inrurrurisse.
Mulieres aut̄ si post ipos decē dies repte fuerint in parrochijs hōz

Sacerdotū remanere p decanos christianitatū ipsoꝝ locoꝝ excommunicatū
centur z excommunicate publice nūciant inuocato sup remoto de ipaz
si opus fuerit auxilio seculari

¶ Statutū Frederici de Sarwerden archiepiscopi
pi Colonienſis qnquagesimi octauū.

¶ Porro statutū bone memorie dñi Lōradi zc. p Sifridū eiꝰ sue
cessore q idē statuit zc. innouamꝰ statuētes. vt huiusmodi notoriꝝ
fornicatores supradicti q ꝑcubinīs suis in domibꝰ pprijs cohabi
tant si tales focarias publicas in domibꝰ suis eis cohabitādo tene
re psumperint p decē dies. nec eas a se abiecerint z abegerint. z si dic
te fornicarie notorie abinde nō recellerint. tā ipsi focarij cohabita
tores notoriꝝ q fornicaria sentētiā excoīcatōis icurrāt p̄sentis nri sta
tuti auctoritate quā in eos z eoz quēlibet ferimꝰ in his scriptis.

¶ Tabula opulculi solū quo ad pncipalia pūcta.

Absolui nō potest ꝑcubinariꝰ nec ꝑcubina dū nolunt separi.
folio primo. ij. liij.

Absolues ꝑcubinariū aut ꝑcubinā sacramentaliter quincif pecca
re mortaliter. fo. iij. la. p. h.

Absolui pꝑ ꝑcubinariꝰ dū firmiter vult ꝑcubinā abijcere. fo. v. la. j.

Absolui tñ nō pꝑ cū hac etiā firma volūtate dū vult coīcare. fo. v. l. j.

Absolui nec sic pꝑ dū vult celebrare. sꝫ prerequirif q ꝑcubina de do
mo sit abiecta. fo. vi. la. ij.

Abijcere tenet ꝑcubinariꝰ ꝑcubinā de pcepto etiā si pꝑter hoc anni
hilatio immineat mūdo. fo. xv.

Abijcere tenet ꝑcubinariꝰ statim dū pꝑ ꝑcubinā. nec pꝑter qd cūqꝫ
incōmodū subterfugere. pꝑ. fo. v. l. ij.

Altariſte nō excusant a mortali pctō dū eoz officii aut vices pꝑte
tunt ꝑcubinariō. fo. xi. la. p.

Acceptari nō debet ꝑcubinariꝰ ad celebrādū. nec admitti qꝫuis etiā
volūtarie paratꝰ se ad hoc offerat. fo. xxiij. la. p.

Argumēta ꝑcubinariōꝝ eo q ꝑtinenter iā viuūt nō valēt vt pꝑma
neant. fo. ij. latere. ij.

Argumēta nō valēt qꝫo dicūt se pꝑter vehemētiā amoris seu pꝑ
ter picula nō posse separi. fo. xxxix.

Argumēta duodecim qꝫo arguif q licet ꝑcubinarios ad celebratū
dū inducere aut admittere soluant. fo. xxiiij. z p̄nter.

¶ Baptismū z ita de alio sacramēto recipiēs a ꝑcubinariō nō ordē
nario dū pꝑ habere meliore peccat mortali. fo. xxxij. la. p.

Bona spūalia p ꝑcubinariū ponunt sub periculo. ideo mortaliter
peccat ipse z alius. fo. x. la. ij.

Tabula.

- Q**uæritur an aiaz omittēs concubinario peccat mortali z ē in statu picu/
Celebrādo concubinari^o plus q̄ homicida peccat z sp̄ (fo. x. la. ij.
dub distincta mortalia omittit fo. xv. la. ij.
Confessionē de prius in hoc statu confessio concubinari^o fm posse itera
re tenetur. fo. xxxiiij. la. p̄.
Confessio z poenitentia raro ap̄d concubenarios rite pagūf. fo. xxxiiij. la. ij.
Cōteri tenet distincte concubinari^o sacerdos p̄ter fornicatōem q̄ sit p̄/
iur^o z etiā distincte q̄ cū hoc sit sacrileg^o. fo. xv. la. p̄.
Confessor dz audire confessionē concubinari^o z ipm iuxta posse informa
re s̄ nō p̄t nec debet eū absoluerē. fo. iij. la. ij.
Confessores concubinarioz sunt veri adulatores in damnatōnem eo
rum. folio. vi. la. ij.
Cōfessio omibz nūc sicut ante p̄siliū p̄stātiense manēt concubinari^o sa
cerdotes illaqueari. fo. xxxiiij. la. ij.
Credere nō debet rector cuiuscūqz ecclie ipi concubinario p̄ sedū vult
communicare aut secū celebrare. fo. viij. la. p̄.
Cōverti p̄t concubinari^o in instāti p̄trit^o tñ a volente habere missam
nō debet p̄sumi. fo. xviiij. la. ij.
Corrigēs aliū notori^o cōcubinari^o peccat mortalitē ad min^o scan
dalizando. fo. xi. la. ij.
Corrigere tenet q̄s primū ad vitandū piculū cū concubinario. dū s̄
plati negligūt. fo. xxxij. la. ij.
Cōciliū p̄stātiense nō releuat vt q̄s posset cōcubinariū ab celebra
ndū inducere. fo. xxxiiij. la. ij.
Cōciliū cōstātiense nō releuat vt curat^o posset eucharistiā concubina
rio dare. fo. viij. la. ij.
Cōscientia erronea ē inducētis cōcubinariū ad celebrandū qñ di
cit ego p̄sumo eū idoneū. fo. xviiij. la. p̄.
Cōfessio i p̄ctm concubinari^o q̄ ei requisita q̄bz celebrat p̄cedit. fo. xxi. la. j
Curat^o dans eucharistiā notorio concubinario aut concubine p̄batur
mortalitē peccare. fo. viij. la. p̄.
Q̄ desperare nō debet concubinari^o quātuncūqz sit vitijs iuolu
tus. fo. xxxiiij. la. ij.
Detractio nō fit clero dū p̄dicat p̄plo q̄ nō debet concubinariū ad ce
lebrandū inducere. fo. xxxij. la. ij.
Dubitū de idoneitate concubinari^o dz in p̄iorē p̄tē interpretari nota. fo.
Domicellis concubinarijs z eoz concubinis q̄nis nō s̄y (xviij. la. j
nō denēt negāda ē omunio. fo. viij. la. ij.
Discrimini se nō omittit q̄ nō vult habere cōcubinariū ad celebra
ndū aut admittere. fo. xxviiij. la. ij.

Opusculi.

Decipiunt et decipiuntur qui ad celebrandum concubinos inducunt. fo. xvi. la. ij.

Dispensatio est erronea quando unus sacerdos cum alio super professione differenda dispensat. fo. xi. la. ij.

Dispensatio a nullo potest fieri ut concubinario ministratio sacramentorum possit committi. fo. xi. la. p.

¶ Ecclesia non tolerat nec exhibet ministros concubinos ut sine necessitate possent ad ministrandum sacra induci. fo. xxiiij. et xxix. la. ij.

Eucharistia in facie ecclesie sacerdos concubinaris et concubinis debet negare. fo. viij. la. ij.

¶ Fornicatio concubinaris sacerdotis et cuiuscumque sacerdotis est grauius peccatum quam adulterium aut homicidium. fo. xiiij. la. p.

Fornicatio concubinaris laici quantumcumque simplex repugnat omni legi et ostendit mortale. fo. xxxv. la. p.

Fornicatio talis non ostendit de mortalibus minimis. imo est de maximis. fornicator quod presumit in dubio sicut a simili dicitur (fo. xxxvij. la. p.

de baptizato. fo. xxviij. la. p.

Forma traditis proponenda populo ne concubinarium inducant ad celebrandum. fo. xxiiij. la. p.

Forma traditis rectori cuiuscumque ecclesie per quam non debet concubinarium ad celebrandum admitttere. fo. xxxij. la. ij.

¶ Semitus perfectus in casu sufficit concubinario ad salutem ut possit absolui. fo. iiij. la. ij.

¶ Homicidium est minus peccatum quam periurium. quod concubinario fornicando committit. fo. xiiij. la. ij.

Dospites et paterfamilias sicut mortali peccant dum cibum quibus ieiunium violat ministrant ita cum concubinario etc. fo. xvij. la. p.

¶ Inducere concubinarium ad celebrandum simpliciter est mortale peccatum. fo. xix. la. ij.

Judicare nemo debet concubinarium malum absolute. volens tamen ad celebrandum sacerdotem inducere debet ipsum malum presumere. fo. xvij. la. ij.

Judicare nemo debet alium in mortali. potest tamen eundem in eodem timere. fo. xvij. la. ij.

Inducetes concubinarium ad celebrandum deum non placant. sed ad iram plus prouocant. fo. xvi. la. ij.

Inducere concubinos ad celebrandum si homines cessarent utique multi seauererent. fo. xvij. la. p.

Impedire quis debet missam concubinaris dum eius interest et possit proficere. fo. xvij. la. ij.

Juramentum deferens concubinario ut concubinam dimittat mortaliter peccat. fo. xvij. la. ij.

Tabula

- I**regularitatē a qua papa solū absoluit ꝓcubinariꝝ celebrādo fm̄
quosdā incurrit. fo. x. la. p̄.
- I**gnorātia in inducēdo ꝓcubinariū ad celebrādū a pctō nō excusat
fo. xxvij. la. ij. Nec ꝓpter subtilitatē materie fo. xxxij. la. p̄.
- I**us nature ꝓpter piculū vitandū laicis ē intimandū circa ꝓcubi
narios ꝛc. fo. xxxj. la. ij.
- I**nfamia facti qua laborat ꝓcubinarius nō tollitur nisi contrario
facto. fo. iij. xix. lat. ij.
- I**nfamia ꝓcubinariꝝ occasionē remouēdo tenet ꝓpellere. fo. iij. la. j.
- J**udex notoriꝝ vt ꝓcubinariꝝ nō ꝓt aliū in eodē crimine sine morta
li. indicare. fo. xj. la. p̄.
- J**udex malꝝ ꝓt requiri ad ministratiōnē iusticie. nō aut cōcubinari
us ad celebrandū. fo. xxx. la. p̄.
- L**aici ꝓ facta superiorꝝ nō excusant inducēdo ꝓcubinariū ad cele
brandū. fo. xxvij. la. ij.
- M**issa ꝓcubinariꝝ. quīs de se sit bona. ꝓ accidēs tū sibi ꝛ inducē
ti ad ipsam ē nociua. fo. xxx. la. ij.
- M**inistratio sacramētorū totiens quotiēs in ꝓcubinatio ē morta
le peccatum. fo. ix. latere. p̄.
- M**issas speciales aut tricesima nemo ꝓcubinatio etiā suo. pastorꝝ
committere debet. fo. xxv. la. ij.
- M**alicia alteriꝝ vti in bonū differt a ꝓsentire in ipsam. iō inducēdo
ꝓcubinariū ad celebrādū nō excusat. fo. xxvij. la. p̄.
- N**ecessitas facit vt parrochianꝝ a ꝓcubinatio suo pastore possit
erigere sacramēta sibi debita. fo. xxv. la. ij.
- N**ecessitas nō ē similis i exigēte vsurā a notorio vsurario. ꝛ exigēte
missam a ꝓcubinatio. fo. xxx. la. p̄.
- N**otoriū facti ꝛ nō solū iuris opiet erga ꝓcubinariū aiaduerti. fo.
xxx. la. p̄.
- O**rdinariꝝ nō debet impedire ne fiat negatio sacri. (xxx. la. p̄.)
ꝓcubinatio seu concubine. fo. viij. la. p̄.
- O**rdinariꝝ nō debet impedire vt nō fiat ꝓcubinariꝝ sacerdotis ad
celebrandū admissio. fo. xxx. la. ij.
- O**ccasionēs pctꝝ in ꝓcubinatio sunt subito remouēde. fo. v. la. ij.
- P**relati ꝛ ꝓdicatores tenent ꝓpulo intimare qꝛ nō licet ꝓcubina
rios ad celebrandū inducere. fo. xxxi. la. p̄.
- P**astor seu rector cuiuscūꝝ cenobij aut capelle admittēs ꝓcubina
riū ad celebrandū grauiter peccat. fo. xxi. la. p̄.
- P**arrochiani exigētes sacramēta non debita a ꝓcubinatio. vidētur
grauiter peccare. fo. xxv. la. ij.
- P**relati esto qꝛ possent ad celebrandū ꝓcubinarios ꝓmittere. nō tū.

Opusculi

- pnt eos admittere seu ad h inducere. fo. xxx. la. ij.
- Periur⁹ efficit ꝓcubinari⁹ ois z sacrileg⁹ fomicado. fo. xv. lat. j.
- Pastor idiotā admittēs maxime ꝓcubinariū ad audiendū ꝓfessio/
nes mortaliter ꝓccat. fo. xxj. la. ij.
- Penitentia publicā nō tenet ꝓcubinari⁹ agere ꝓꝓ videat multos
exemplo corrupisse. fo. vij. la. pmo.
- ¶ Qualitas circūstantia z ꝓditio varia indicāt ꝓcubinariū occult/
tum nō absoluendū. fo. ij. la. p.
- ¶ Req̄sita ad celebrandū sunt ꝓcubinario tenegāda. fo. xxij. la. ij.
- Recipiēdo absolutōem ꝓcubinari⁹ dū nō vult ꝓcubinā abycere
mortale nouū ꝓmittit. fo. iij. la. ij.
- Resignare debet pastor poti⁹ eccliam anteq̄ ꝓcubinario curam aīa
rum suorum cōmittat. fo. xj. la. j.
- Reprobatio facta vni ꝓdicanti ex auctoritate Hieronymi ꝓtra ꝓcu
binarios ostendit invalida. fo. xxx. la. j.
- Recidivās ꝓcubinari⁹ quō debeat anteq̄ absoluat ut ꝓcubinam
abiciat remitti. fo. xxij. la. ij.
- ¶ Scādalu quō ꝓ ꝓcubinario notorios causez z qd sit notat. fo. ij.
- Species z similitudo ꝓccati notoriū ꝓcubinariū mortal⁹ sufficit (la. ij
ad scādalu mortale. fo. iij. la. pmo.
- Signa pnes q̄ ꝓt ꝓfessor ꝓcubinariū nō ꝓritū ꝓsumere. z ex ꝓses
quenti nō absolute. fo. v. la. p.
- Scādalizat sp̄ q̄tū ē i eo ꝓcubinari⁹ publice celebrādo. fo. ij. la. p.
- Scādalu mortale videt causare q̄ notoriū ꝓcubinariū ad celebra
dū inuat aut admittit. fo. xxij. la. p.
- ¶ Timor inanis ē q̄ timez ꝓpls scādalizari dū ꝓdicat q̄ ꝓcubina
rius ad celebrandū nō dz induci. fo. xxij. la. j.
- ¶ Volūtas in ꝓcubinario abyciendi ꝓcubinā optet q̄ sit ꝓfecta an
teq̄ possit absolui. fo. v. la. pmo.
- Notum ꝓprie violat ꝓcubinari⁹ sacerdos fomicado. z est casus
reservatus episcopo. fo. xij. la. j.
- Uti malicia i bonū nō dz q̄ iducit ꝓcubinariū ad celebrādu. fo. xxj.
Uocari nō debet ꝓcubinari⁹ ad anniuersaria. exeq̄as. aut (la. p.
alias speciales missas. fo. xxv. la. ij.
- ¶ Xpi benignitas nō agit ut dubiū cū ꝓcubinario sacerdote ad ipm
inducēdu ad celebrādu i meliōre ꝓtē possit interpretari. fo. xij. la. j.
- ¶ Nec z varia alia patent hūc libellū intuenti.
- ¶ Impressum ē hoc Directoriū ꝓcubinarioꝝ ꝓmitus Agrippine
als Colonie Anno post h̄gineū ꝓtū. M. cccc. vij. Et iā tēno ibidē
anno seq̄nti. M. D. ix. in officina literaria i genuoz litroz Quēcell
D. ij.

Q Sualteri Tangerij Busciducens bonaz litteraz dñi
vixit magistri viriqz doctissimi carnē exhortatorū ad
quēcunqz scubinariū. p̄sertim tamē sacris initiatū. vt ob
tanti sceleris imanitatē ab hac insanā respiscat.

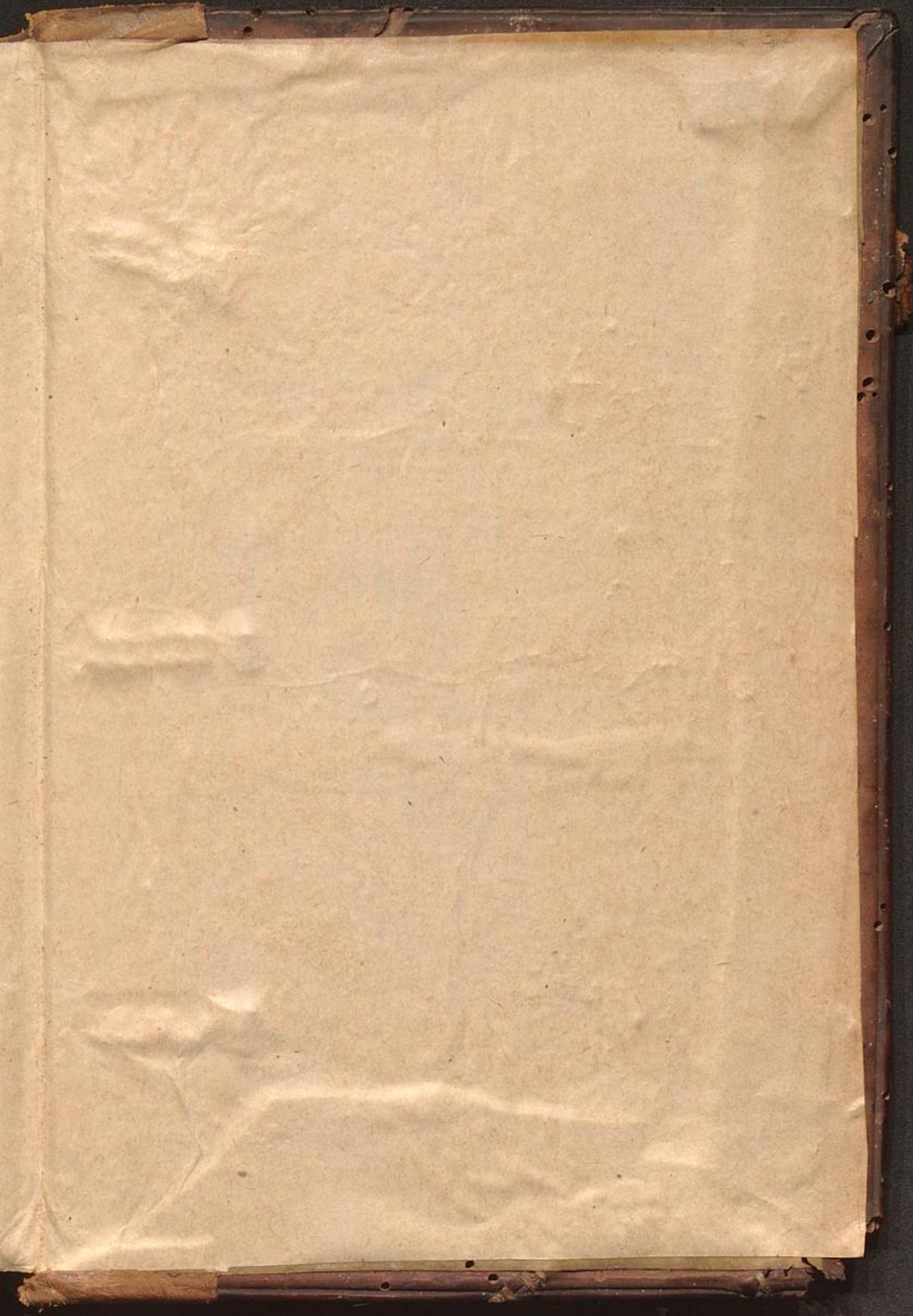
Si tibi cura subit sortis dubieqz futuri
Temporis. z gelidē mortis imago premē
Aut te sollicitant sceleris monumenta vetusti
Nec iuuat eternum te stimulasse iouem
Quin tristis longos spurceqz libidinis vsus
Tartareos ignes z phlegetonta times
Dorrida vitabis veneris conuiuia fede
Quetibi perperue dant alimenta necis
Quoqz magis valeas sancte fastidia vite
Linquere. z erroris pendere damna tui
Dunc quiscunqz vides tam castū perlege librum
Proqz salute tua dogmata disce pia
Mens calefacta deo montisqz exercita sanctis
Tota pudiciam conciliata petet
Ipse dioneas z olentia dona sacerdos
Ponet adulterium z stupra nefanda cypri
Neqz prophanabit turpi pede munera sancta
Sacra ministrorum corpora casta volunt
Igne scelus dignum est legis mysteria nostre
Sanctorumqz aras commaculare pias
Ni chaos obscurum nitido preponis olympo
Est tua supplicio hic culpa pianda graui.

Handwritten text in a medieval script, likely Gothic or similar, covering the majority of the page. The text is dense and appears to be a continuous block of writing, possibly a letter or a page from a manuscript. The ink is dark, and the parchment shows signs of age and wear.

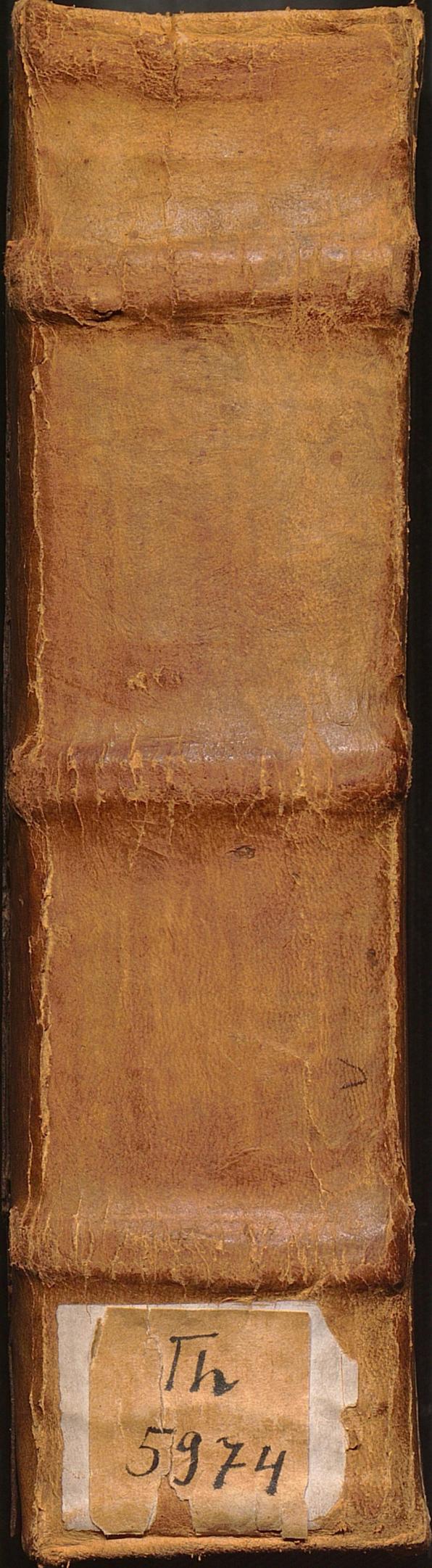
[The page contains dense, handwritten text in a medieval Gothic script, likely Latin. The text is arranged in approximately 30 horizontal lines, filling most of the page. The ink is dark, and the parchment shows signs of age, including some staining and wear at the edges. The script is compact and characteristic of the late Middle Ages.]

Handwritten text in a medieval script, likely Latin or German, covering the entire page. The text is dense and appears to be a legal or administrative document. The script is a cursive Gothic hand, characteristic of the late Middle Ages. The text is arranged in approximately 30 horizontal lines, filling most of the page's surface. The ink is dark, and the parchment shows signs of age, including some staining and wear at the edges. The text is written in a single column, with some occasional indentations or line breaks. The overall appearance is that of a well-preserved but clearly aged manuscript page.

Fragment of text from the adjacent page, written in a medieval script, likely Gothic or similar. The text is partially obscured by the binding and the main page's edge.

Th
5974